

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 35/2017

Αρ. Φακέλου: 8.13.016.22

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ 83(Ι)/2014

Κοινοποίηση συγκέντρωσης αναφορικά με τη δημιουργία κοινής επιχείρησης με την ονομασία V LPG PLANT LTD από τις εταιρείες Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ, Petrolina (Holdings) Public Ltd, ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΚΑΖ ΛΤΔ και Intergaz Ltd

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα. Λουκία Χριστοδούλου,	Πρόεδρος
κα. Ελένη Καραολή,	Μέλος
κ. Ανδρέας Καρύδης,	Μέλος
κ. Χάρης Παστελλής,	Μέλος
κ. Παναγιώτης Ουστάς	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 27/7/2017

ΑΠΟΦΑΣΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης αποτελεί η πράξη συγκέντρωσης που κοινοποιήθηκε στις 23/11/2016, από τις εταιρείες Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ, Petrolina (Holdings) Public Ltd, ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΚΑΖ ΛΤΔ και Intergaz Ltd (εφεξής οι «Εταιρείες»), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου του 2014 (εφεξής ο «Νόμος»). Επειδή το περιεχόμενο της κοινοποίησης δεν ήταν πλήρες σε σχέση με τις πρόνοιες του Παραρτήματος ΙΙΙ του Νόμου, η Υπηρεσία της Επιτροπής (εφεξής η «Υπηρεσία») ενημέρωσε περί τούτου τις Εταιρείες και αυτές απέστειλαν τα στοιχεία

που απαιτούνταν στις 20/12/2016, 2/2/2017 και 8/2/2017. Ως εκ τούτου, η ημερομηνία έναρξης της προβλεπόμενης από το άρθρο 23 του Νόμου προθεσμίας, ήταν η 9^η Φεβρουαρίου 2017.

Η εν λόγω κοινοποίηση αφορά την ίδρυση μιας νέας εταιρείας, της V LPG Ltd, (εφεξής η «Νέα Εταιρεία») στην οποία θα μεταφερθούν οι δραστηριότητες της διαχείρισης και αποθήκευσης υγραερίου των Εταιρειών εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η κάθε Εταιρεία διατηρεί αποθηκευτικούς χώρους υγραερίου στην περιοχή διυλιστηρίων στη Λάρνακα. Σύμφωνα όμως με Διάταγμα που εκδόθηκε από τον Δήμο Λάρνακας, ως η αρμόδια πολεοδομική αρχή, το οποίο και επικυρώθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 30/1/2014, (εφεξής το «Διάταγμα»), η χρήση των αποθηκευτικών χώρων και των εργοστασίων εμφιάλωσης κυλίνδρων καθώς και κάθε εργασία που αφορά το υγραέριο στη Λάρνακα στην περιοχή όπου στεγάζονται σήμερα οι Εταιρείες πρέπει να τερματισθεί. Το Διάταγμα προνοεί την μετακίνηση ή αποξήλωση όλων των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού σε σχέση με την αποθήκευση ή/και εμφιάλωση ή/και την μεταποίηση υγραερίου σε διάστημα τριών ετών από την ημερομηνία επικύρωσης του Διατάγματος, μέχρι δηλαδή τις 30/1/2017. Όπως ανέφεραν οι Εταιρείες, στις 17/02/2017 εκδόθηκε Διάταγμα του Υπουργείου Εσωτερικών παρατείνοντας την μετεγκατάσταση, για το υγραέριο, στην Ενεργειακή Βιομηχανική Ζώνη Περιοχής Βασιλικού (εφεξής η «ΕΒΠΒ») μέχρι την 01/03/2019.

Στις 17/6/2016 συνήφθηκε Συμφωνία Μετόχων μεταξύ των Εταιρειών και της Νέας Εταιρείας, η οποία θα αναλάβει τις δραστηριότητες της διαχείρισης και αποθήκευσης υγραερίου των Εταιρειών.

Στις 23/11/2016 υποβλήθηκε η παρούσα πράξη συγκέντρωσης στην Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (εφεξής η «Υπηρεσία»), από τις εταιρείες Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ, Petrolina (Holdings) Public Ltd, ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΚΑΖ ΛΤΔ και Intergaz Ltd μέσω του δικηγορικού γραφείου Χρυσ αφίνης & Πολυβίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Νόμου.

Στις 24/11/2016, ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενημερώθηκε με σχετική επιστολή αναφορικά με την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 16 του Νόμου.

Η εν λόγω κοινοποίηση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 2/12/2016, όπως ορίζει το άρθρο 10 του Νόμου.

Η Υπηρεσία στα πλαίσια διεξαγωγής της αξιολόγησης της συγκέντρωσης και στη βάση του άρθρου 15 του Νόμου απέστειλε ερωτηματολόγια προς τις Εταιρείες. Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο που αποστάληκε στις 6/12/2016 απαντήθηκε στις 20/12/2016, τα ερωτηματολόγια που αποστάληκαν στις 13/1/2017 και 20/1/2017 απαντήθηκαν στις 2/2/2017 και το ερωτηματολόγιο που αποστάληκε στις 3/2/2017 απαντήθηκε στις 8/2/2017. Ως εκ τούτου, η ημερομηνία έναρξης της προβλεπόμενης από το άρθρο 23 του Νόμου προθεσμίας ήταν η 9/2/2017.

Η Υπηρεσία διεξήγαγε την προκαταρκτική αξιολόγηση της συγκέντρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Νόμου και με την ολοκλήρωση αυτής υπέβαλε τη γραπτή της έκθεση προς την Επιτροπή στις 23/02/2017.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24/02/2017, αφού έλαβε υπόψη τη γραπτή έκθεση της Υπηρεσίας ημερομηνίας 23/02/2017 καθώς και τα υπόλοιπα στοιχεία τα οποία βρίσκονταν στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, ομόφωνα διαπίστωσε ότι η υπό αναφορά συγκέντρωση εμπίπτει στο Νόμο και προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με την ανταγωνιστική αγορά και αποφάσισε να κινήσει διαδικασία πλήρους διερεύνησης, στη βάση του άρθρου 22(1)(γ) του Νόμου, δίδοντας σχετικές οδηγίες στην Υπηρεσία.

Η Υπηρεσία, ενεργώντας στη βάση των οδηγιών της Επιτροπής καθώς και των προνοιών του άρθρου 23(1)(β) του Νόμου, με επιστολή της ημερομηνίας 6/03/2017 ενημέρωσε τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναφορικά με την απόφαση της Επιτροπής.

Στις 6/03/2017, η Επιτροπή ενημέρωσε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την προαναφερόμενη απόφαση της.

Το προβλεπόμενο από το άρθρο 12(2) τέλος διαδικασίας πλήρους διερεύνησης καταβλήθηκε στις 29/03/2017. Επισημαίνεται ότι, η ημερομηνία λήξης της προβλεπόμενης από το άρθρο 27(2) του Νόμου προθεσμίας για υποβολή από την Υπηρεσία της έκθεσης ευρημάτων προς την Επιτροπή ήταν η 29/6/2017 και η ημερομηνία λήξης της προβλεπόμενης προθεσμίας για διαβίβαση της απόφασης της Επιτροπής προς τις συμμετέχουσες σύμφωνα με το άρθρο 29(1) του Νόμου, είναι η 29/7/2017.

Στις 10/03/2017, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας ανακοίνωση σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής και αναρτήθηκε επίσης σχετικό Δελτίο Τύπου στην ιστοσελίδα της Επιτροπής.

Η Υπηρεσία, στα πλαίσια διεξαγωγής της πλήρους διερεύνησης και στη βάση του άρθρου 25, απέστειλε ερωτηματολόγια στο Υπουργείο Εμπορίου, Ενέργειας, Βιομηχανίας και Τουρισμού (εφεξής το «Υπουργείο ΕΕΒΤ»), στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, σε πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, σε προμηθευτές των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και σε τρίτες εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε συναφείς τομείς και έλαβε σχετικές απαντήσεις.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία στο πλαίσιο της πλήρους διερεύνησης πραγματοποίησε συνάντηση με τις υπόχρεες προς κοινοποίηση εταιρείες και τους νομικούς τους συμβούλους στις 8/5/2017 ως προς τα επιπρόσθετα στοιχεία τα οποία είχαν ζητηθεί με το ερωτηματολόγιο της ημερομηνίας 4/5/2017. Κατά τη συνάντηση, η Υπηρεσία, επισήμανε στις Εταιρείες ότι, δεν απέστειλαν τη μελέτη βιωσιμότητας της εταιρείας Positive Consulting Ltd (στο εξής η «Positive») (feasibility study), την οποία ανέφεραν κατά τη συνάντηση, παρά μόνο μια συνοπτική παρουσίαση με τα αποτελέσματα της Μελέτης. Οι Εταιρείες, με επιστολή τους ημερομηνίας 10/5/2017 απέστειλαν την ολοκληρωμένη μελέτη της εταιρείας Positive.

Στη συνέχεια, οι Εταιρείες απέστειλαν στις 14/6/2017 δεσμεύσεις οι οποίες αφορούσαν τροποποίηση της Συμφωνίας Μετόχων της Νέας Εταιρείας.

Η Υπηρεσία, στις 16/06/2017 απέστειλε επιστολή στις Εταιρείες πληροφορώντας τις ως προς την άποψη της για την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων τους να άρουν τις αμφιβολίες που διαπιστώθηκαν από την Επιτροπή.

Η Υπηρεσία επικοινωνήσε τηλεφωνικώς με το νομικό εκπρόσωπο των Εταιρειών στις 19/6/2017, 20/6/2017 και στις 21/6/2017 ενημερώνοντας την ως προς την προθυμία της να πραγματοποιήσει συναντήσεις με τις Εταιρείες, στη βάση του άρθρου 25 του Νόμου.

Στις 23/6/2017, η Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στο νομικό εκπρόσωπο των Εταιρειών, επισύροντας την προσοχή των Εταιρειών στο άρθρο 25 του Νόμου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι σύντομα θα διέρρει το χρονικό περιθώριο που είχε η Υπηρεσία για να υποβάλει έκθεση ευρημάτων προς την Επιτροπή αναφορικά με την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση, στη βάση των διατάξεων του

άρθρου 27 του Νόμου. Η Υπηρεσία, στην εν λόγω επιστολή της, κάλεσε τις Εταιρείες όπως σε περίπτωση υποβολής προτεινόμενων δεσμεύσεων, αποστείλουν τα στοιχεία στη βάση των προνοιών του Παραρτήματος IV του Νόμου.

Στις 23/6/2017, οι Εταιρείες, μέσω του νομικού τους εκπροσώπου, απέστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα με το οποίο ζητούσαν συνάντηση με την Υπηρεσία στις 27/6/2017. Στη συνέχεια, οι Εταιρείες απέστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 26/6/2017, το οποίο παραλήφθηκε στις 27/6/2017, αναφορικά με κάποιες επεξηγήσεις σχετικά με τη δέσμευση που προτάθηκε με την επιστολή τους ημερομηνίας 14/6/2017, καθώς και μια επιπρόσθετη προτεινόμενη δέσμευση. Ταυτόχρονα, επιβεβαιώθηκε η συνάντηση στα γραφεία της Υπηρεσίας στις 27/6/2017.

Στις 27/6/2017 πραγματοποιήθηκε συνάντηση των Εταιρειών μαζί με τους νομικούς τους εκπρόσωπους στα γραφεία της Υπηρεσίας της Επιτροπής, κατά την οποία συζητήθηκαν οι δύο προτεινόμενες από τις Εταιρείες δεσμεύσεις.

Η Υπηρεσία, αφού ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή της πλήρους έρευνας της συγκέντρωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Νόμου, υπέβαλε την έκθεση της στην Επιτροπή, στην οποία κατέγραψε τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της κατά πόσο οι αμφιβολίες που τέθηκαν από την Επιτροπή στη συνεδρία της ημερομηνίας 24/2/2017 είχαν αρθεί ή δύναντο να αρθούν.

Η Επιτροπή, αφού εξέτασε την υπό αναφορά συγκέντρωση σε συνάρτηση με τα ευρήματα της πλήρους διερεύνησης που υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία, ως η έκθεση ευρημάτων της ημερομηνίας 28/6/2017 και αφού τα Μέλη της Επιτροπής διεξήλθαν το διοικητικό φάκελο στον οποίο είναι καταχωρημένα τα στοιχεία και οι πληροφορίες που συνθέτουν συνολικά τη σκοπούμενη συγκέντρωση, και αφού αποχώρησαν οι λειτουργοί της Υπηρεσίας, ομόφωνα αποφάσισε στη συνεδρία της ημερομηνίας 3/7/2017 ότι οι αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά συνεχίζουν να υφίστανται.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, στη βάση του άρθρου 28(2)(α), ομόφωνα αποφάσισε να καταρτίσει έκθεση με τις αμφιβολίες που διαπιστώνονταν σε σχέση με τη μη συμβατότητα της συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, προς ενημέρωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, την οποία τους απέστειλε στις 7/7/2017.

Η Επιτροπή, ενεργώντας στη βάση του άρθρου 33 του Νόμου, στα πλαίσια διαπραγματεύσεων, ομόφωνα αποφάσισε να καλέσει τις Εταιρείες να υποβάλουν γραπτώς τις παρατηρήσεις τους/τροποποιήσεις στη συγκέντρωση/δεσμεύσεις ώστε να αρθούν οι αμφιβολίες που διατυπώθηκαν στην Έκθεση Αμφιβολιών μέχρι και τις 12/7/2017. Παράλληλα, στα πλαίσια των εν λόγω διαπραγματεύσεων, κάλεσε τις Εταιρείες να παραστούν στη συνεδρία της στις 14/7/2017, στα πλαίσια προφορικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής, αναφορικά με τις αμφιβολίες που διαπιστώθηκαν σε σχέση με τη μη συμβατότητα της συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά.

Στις 12/7/2017 οι Εταιρείες πρότειναν την ανάληψη περαιτέρω δεσμεύσεων και παρουσιάστηκαν ενώπιον της Επιτροπής στις 14/7/2017. Κατά τη συνεδρία της, η Επιτροπή συζήτησε με τις Εταιρείες αναφορικά με τις ανησυχίες για τις οποίες υποβλήθηκαν δεσμεύσεις, καθώς και πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης των ανησυχιών της Επιτροπής που παρέμειναν.

Οι Εταιρείες υπέβαλαν νέες δεσμεύσεις και διευκρινίσεις αναφορικά με τις προηγούμενες τους δεσμεύσεις στις 19/7/2017 και ταυτόχρονα, προς στοιχειοθέτηση των θέσεων τους, απέστειλαν μελέτη της εταιρείας FTI Consulting.

Η Επιτροπή, αφού μελέτησε την επιστολή των Εταιρειών ημερομηνίας 19/7/2017, κάλεσε τις Εταιρείες, στα πλαίσια του άρθρου 33 του Νόμου να παραστούν σε νέα συνεδρία της που όρισε για τις 21/7/2017.

Στη συνεδρία της ημερομηνίας 21/7/2017, η Επιτροπή προέβη σε περαιτέρω διαπραγματεύσεις/συζητήσεις με τις Εταιρείες, στη βάση του άρθρου 33 του Νόμου. Κατά τη συνεδρία της Επιτροπής, οι Εταιρείες κατέθεσαν επικαιροποιημένη μελέτη βιωσιμότητας της εταιρείας Positive (στο εξής η «Μελέτη») ημερομηνίας Ιουλίου 2017.

Ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, οι Εταιρείες υπέβαλαν στις 25/7/2017 κείμενο με τις τελικές τους δεσμεύσεις αναφορικά με τις αμφιβολίες που διαπιστώνονται σε σχέση με τη μη συμβατότητα της συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά.

Η Επιτροπή, αφού αξιολόγησε το ενώπιόν της υλικό και όλα τα στοιχεία που περιέχονται στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης καθώς και τις απόψεις τρίτων, οι οποίες παραλήφθηκαν μέχρι και τις 26/7/2017, ασκώντας τις εξουσίες που

χορηγούνται σε αυτή σύμφωνα με τον Νόμο και βάσει της διαδικασίας που ο εν λόγω Νόμος προβλέπει, αποφάσισε ακολουθώντας το πιο κάτω σκεπτικό:

III. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην υπό εξέταση συγκέντρωση είναι οι ακόλουθες:

A. Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ

Η Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ (εφεξής η «ΕΠΚ») είναι εταιρεία δεόντως εγγεγραμμένη σύμφωνα με τους νόμους του Ηνωμένου Βασιλείου και δραστηριοποιείται στη διάθεση, διακίνηση και εμπορία υγρών καυσίμων, λιπαντικών και υγραερίου σε εμπορικούς και βιομηχανικούς πελάτες. Ταυτόχρονα διαθέτει στο ευρύτερο κοινό όλα τα προϊόντα της μέσω ενός δικτύου 94 πρατηρίων με την εμπορική επωνυμία ΕΚΟ. Το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΠΚ ανήκει στην εταιρεία Hellenic Petroleum International AG (εταιρεία εγγεγραμμένη στην Αυστρία) που είναι θυγατρική εταιρεία κατά 100% του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής ο «Όμιλος ΕΛΠΕ»), του μεγαλύτερου εμπορικού και βιομηχανικού ομίλου της Ελλάδας με σημαντική συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας στην Ελλάδα και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Μέτοχοι του Ομίλου ΕΛΠΕ είναι η Pan European Oil & Industrial Holdings S.A. (42,6%) και το Ταμείο αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (35,5%) ενώ το υπόλοιπο ελεύθερο διαπραγματεύσιμο ποσοστό ανήκει σε θεσμικούς (15,3%) και ιδιώτες επενδυτές (6,6%). Οι δραστηριότητες του Ομίλου ΕΛΠΕ περιλαμβάνουν:

- Εφοδιασμό, διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- Λιανική εμπορία πετρελαιοειδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- Παραγωγή και εμπορία χημικών/πετροχημικών
- Έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων
- Παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας
- Παραγωγή και εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Συμμετοχή στη μεταφορά αργού πετρελαίου και προϊόντων (αγωγοί, θαλάσσιες μεταφορές)

B. Petrolina (Holdings) Public Ltd

Η Petrolina (Holdings) Public Ltd (εφεξής η «Petrolina») είναι εταιρεία δεόντως εγγεγραμμένη σύμφωνα με του νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία ιδρύθηκε το 1961 με την επωνυμία FINA (Cyprus) Ltd με κύρια δραστηριότητα την εμπορία πετρελαιοειδών και υγραερίου. Το 1983 εξαγοράστηκε από τον Όμιλο εταιρειών Λευκαρίτη και μετονομάστηκε σε Lina Ltd. Μετέπειτα το 1999 μετονομάστηκε σε Petrolina (Holdings) Ltd και βάσει σχετικών συμφωνιών εξαγόρασε από άλλες εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνταν στον τομέα των πετρελαιοειδών, υγραερίου και λιπαντικών, τις λειτουργικές δραστηριότητες που αφορούν την εισαγωγή και εμπορία πετρελαιοειδών, το κινητό πάγιο ενεργητικό τους που αφορά τις δραστηριότητες αυτές καθώς και τα αποθέματα τους σε πετρελαιοειδή, υγραέριο και λιπαντικά. Η εταιρεία από το 2000 είναι δημόσια εταιρεία, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το 2004 πήρε την ονομασία Petrolina (Holdings) Public Ltd. Η εταιρεία Petrolina διεξάγει τις ακόλουθες κύριες δραστηριότητες:

- Εισαγωγή και εμπορία ελαφρών προϊόντων πετρελαίου
- Εισαγωγή και εμπορία βαρέων προϊόντων πετρελαίου
- Εισαγωγή και εμπορία υγραερίου
- Εισαγωγή και εμπορία μηχανέλαιων και λιπαντικών
- Ανεφοδιασμός αεροσκαφών

Γ. Συνεργατική Εταιρεία ΣΥΝΕΡΓΚΑΖ Λτδ

Η Συνεργατική Εταιρεία ΣΥΝΕΡΓΚΑΖ Λτδ (εφεξής η «Synergaz») είναι εταιρεία δεόντως εγγεγραμμένη σύμφωνα με του νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία ιδρύθηκε το 1965 με σκοπό την εισαγωγή, αποθήκευση και διανομή εμφιαλωμένου και χύμα υγραερίου στα Μέλη της, σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η κύρια δραστηριότητα της είναι η εμπορία υγραερίου, μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου και θεσμών, με έμφαση στην προαγωγή των αναγκών και συμφερόντων των μελών των καθώς και της κοινωνικής προσφοράς.

[...]¹

Δ. Intergaz Ltd

---

¹ Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στο σύνολο του κειμένου της παρούσας απόφασης καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο [...].

Η Intergaz Ltd (εφεξής η «Intergaz») είναι εταιρεία δεόντως εγγεγραμμένη σύμφωνα με τον νόμο της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία ιδρύθηκε το 1973 και ασχολείται με την εισαγωγή, αποθήκευση, εμφιάλωση και διανομή υγραερίου. Οι κεντρικές εγκαταστάσεις της σήμερα βρίσκονται στη Λάρνακα από τις οποίες προωθείται το προϊόν της σε κυλίνδρους και χύμα σε όλη την ελεύθερη Κύπρο. Η Intergaz δραστηριοποιείται στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο υγραερίου και συγκεκριμένα ασχολείται με την εισαγωγή, αποθήκευση (σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις), εμφιάλωση και διανομή υγραερίου σε κυλίνδρους και χύμα. Το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Intergaz άνηκε στον κ. Κυριάκο John Πιπτάλη ο οποίος απεβίωσε στις 11/1/2012. Ως αποτέλεσμα, μέχρι οι μετοχές του να μεταβιβαστούν στους 3 νόμιμους δικαιούχους του, αυτές κατέχονται υπό καθεστώς διαχείρισης. Σύμφωνα με στοιχεία της κοινοποίησης, υπάρχει κοινή ιδιοκτησία μεταξύ της Intergaz και Jomaro Ltd. Η τελευταία δραστηριοποιείται στην εμπορία υγραερίου σε διεθνές επίπεδο. Οι εργασίες της περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και την μεταφορά υγραερίου από το εξωτερικό στην Κύπρο, μέσω πλοίων που ναυλώνονται προς όφελος της. Σημειώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία δεν δραστηριοποιείται σε άλλα είδη πετρελαιοειδών εκτός υγραερίου.

E. V LPG Plant Ltd (Νέα Εταιρεία)

Η Νέα Εταιρεία δημιουργήθηκε από τις ΕΠΚ, Petrolina, Synergaz και Intergaz. Οι εν λόγω εταιρείες θα μεταφέρουν τις δραστηριότητες αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου οι οποίες διενεργούνται εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Νέα Εταιρεία, η οποία θα απορροφήσει μόνο τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Συγκεκριμένα, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται στην κατασκευή, διαχείριση και λειτουργία τερματικού αποθήκευσης και εμφιάλωσης υγραερίου, συντήρησης κυλίνδρων καθώς και φόρτωση υγραερίου σε βυτιοφόρα. Για το σκοπό αυτό, η Νέα Εταιρεία θα κατασκευάσει και θα λειτουργεί εγκατάσταση αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου σε βιομηχανικό οικόπεδο εντός της Βιομηχανικής και Ενεργειακής περιοχής Βασιλικού που θα ενοικιάζει από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3.1 του Ιδρυτικού Εγγράφου της Νέας Εταιρείας ο σκοπός για τον οποίο ιδρύεται είναι:

«να σχεδιάζει, διεξάγει εργασίες μηχανικής φύσεως, χρηματοδοτεί ή κατασκευάζει, διευθύνει, αναπτύσσει και συντηρεί τερματικά, εργοστάσια ή διυλιστήρια υγραερίου, φυσικού αερίου, πετρελαίου ή άλλων καυσίμων στην Κύπρο ή σε οποιοδήποτε

μέρους του κόσμου, να λαμβάνει, αποθηκεύει, διανέμει, χειρίζεται υγραέριο ή οποιασδήποτε άλλης μορφής φυσικό αέριο και/ή καύσιμα, διατηρεί, αποθηκεύει, χειρίζεται, επιδιορθώνει, φροντίζει, κυλίνδρους ή άλλες μονάδες αποθήκευσης ή μεταφοράς υγραερίου ή οποιασδήποτε άλλης μορφής φυσικού αερίου και/ή καυσίμων, να διεξάγει, είτε από μόνη της είτε μαζί με άλλους σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, οποιαδήποτε επιχείρηση, εργασία ή έργο ή δραστηριότητα οποιασδήποτε φύσης που σχετίζεται με ή αφορά πετρέλαιο, υγραέριο, καύσιμα παντός είδους.»

IV. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Η υπό εξέταση συγκέντρωση πραγματοποιείται στη βάση Συμφωνίας Μετόχων ημερομηνίας 17/6/2016 (εφεξής η «Συμφωνία Μετόχων»), μεταξύ των εταιρειών ΕΠΚ, Petrolina, Synergaz και Intergaz.

Βάσει της Συμφωνίας Μετόχων, η κάθε μια από τις Εταιρείες θα μεταφέρει τις δραστηριότητες αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου της, οι οποίες διενεργούνται εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε μια Νέα Εταιρεία με την ονομασία V LPG Plant Ltd, η οποία θα απορροφήσει μόνο τη συγκεκριμένη δραστηριότητα της κάθε Εταιρείας.

Για τη δραστηριοποίησή της, η Νέα Εταιρεία θα συμβληθεί με το κράτος για παραχώρηση γης κατόπιν εκμίσθωσης στην ΕΒΠΒ για την κατασκευή των αποθηκευτικών χώρων. Σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, η Σύμβαση Μίσθωσης που θα υπογραφεί, θα είναι διάρκειας 33 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης ακόμη δύο περιόδων των 33 χρόνων, δηλαδή συνολικά μέχρι 99 χρόνια. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία, το αίτημα για παραχώρηση γης έχει υποβληθεί από τις Εταιρείες προς το Υπουργείο ΕΕΒΤ και έχει εγκριθεί.

Σύμφωνα με τις συμμετέχουσες Εταιρείες, με την παροχή τελικής έγκρισης από την Επιτροπή και τη μεταστέγαση των εγκαταστάσεων, η Νέα Εταιρεία θα συμβληθεί με τους μετόχους της και άλλους πιθανούς εισαγωγείς υγραερίου για την αποθήκευση και διαχείριση του υγραερίου καθώς και για τη συντήρηση των κυλίνδρων υγραερίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, η Νέα Εταιρεία δεν θα κατέχει την ιδιοκτησία του υγραερίου ούτε και θα εμπορεύεται το υγραέριο. Η ιδιοκτησία του προϊόντος στις αποθήκες της Νέας Εταιρείας θα παραμένει στον κάθε πελάτη της ξεχωριστά. Για τον αποθηκευτικό χώρο που θα μισθωθεί σε κάθε χρήστη (user), σύμφωνα με τις Εταιρείες, θα πληρώνεται ενοίκιο, το οποίο θα καθοριστεί σε

κατοπινότερο στάδιο από την Νέα Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη και το τελικό κόστος της επένδυσης. Πέραν από το ενοίκιο, και σύμφωνα πάντα με τις πρόνοιες της Συμφωνίας Μετόχων, θα καταβάλλεται ένα επιπλέον ποσό που θα αντιστοιχεί στο δικαίωμα διακίνησης (Throughput Fee) για κάθε μετρικό τόνο (M.T.) υγραερίου που θα διακινείται στο τερματικό από την κάθε Ιδρυτική Εταιρεία καθώς και άλλο χρήστη ξεχωριστά.

Μέχρι στιγμής, η κάθε συμμετέχουσα Εταιρεία διατηρεί αποθηκευτικούς χώρους υγραερίου στην περιοχή διυλιστηρίων στη Λάρνακα. Σύμφωνα όμως με Διάταγμα που εκδόθηκε από τον Δήμο Λάρνακας, ως αρμόδια πολεοδομική αρχή, το οποίο και επικυρώθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 30/1/2014, (εφεξής το «Διάταγμα»), η χρήση των αποθηκευτικών χώρων και των εργοστασίων εμφιάλωσης κυλίνδρων καθώς και κάθε εργασία που αφορά το υγραέριο στη Λάρνακα στη περιοχή όπου στεγάζονται σήμερα οι Εταιρείες πρέπει να τερματισθεί. Το Διάταγμα προνοεί την μετακίνηση ή αποξήλωση όλων των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού σε σχέση με την αποθήκευση ή/και εμφιάλωση ή/και την μεταποίηση υγραερίου σε διάστημα τριών ετών από την ημερομηνία επικύρωσης του Διατάγματος, μέχρι δηλαδή τις 30/1/2017. Όπως ανέφεραν οι Εταιρείες, στις 17/02/2017 εκδόθηκε Διάταγμα του Υπουργείου Εσωτερικών παρατείνοντας την μετεγκατάσταση, για το υγραέριο, στο Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού μέχρι την 01/03/2019. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης υπολογίζεται γύρω στα δυο χρόνια από τον σχεδιασμό μέχρι την ημέρα λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

Όπως αναφέρεται στην κοινοποίηση της συγκέντρωσης, λόγω του μικρού μεγέθους της τοπικής αγοράς και του ψηλού απαιτούμενου κεφαλαιουχικού κόστους, διαφάνηκε, μετά από σχετική μελέτη βιωσιμότητας της εταιρείας Positive Consulting Ltd (στο εξής η «Positive») (στο εξής η «Μελέτη») (feasibility study) ότι η μόνη βιώσιμη επιλογή μεταστέγασης των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο Βασιλικό είναι εφικτή μέσω της δημιουργίας κοινού τερματικού. Σημειώνεται ότι, εξ' όσων αναφέρεται και στην προηγούμενη παράγραφο, το Διάταγμα δεν αναφέρει οπουδήποτε την δημιουργία τέτοιας κοινής επιχείρησης.

Οι Εταιρείες θα δικαιούνται τόσο αποθηκευτικό χώρο όσο και μερίδιο συμμετοχής στην Νέα Εταιρεία. Σε περίπτωση που μια από τις συμμετέχουσες Εταιρείες δεν επιθυμεί να χρησιμοποιήσει όλη τη διαθέσιμη για εκείνη χωρητικότητα, η Νέα Εταιρεία έχει την απόλυτη διακριτική ευχέρεια να την προσφέρει σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, με βάση όρους που θα αποφασιστούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, σε περίπτωση αύξησης ζήτησης από υφιστάμενους πελάτες ή/και νέους υπάρχει πρόνοια στον αρχικό σχεδιασμό του έργου για αύξηση των αποθηκευτικών χώρων.

Σύμφωνα με τη Συμφωνία Μετόχων, τα πρώτα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας θα είναι εκ μέρους της ΕΠΚ οι κύριοι Γιώργος Γρηγοράς και Μάριος Λύτρας, εκ μέρους της Intergaz οι κύριοι Γιάννης Πιτάλης και Ανδρέας Χατζησέργης, εκ μέρους της Petrolina οι κύριοι Κωστάκης Λευκαρίτης και Ντίνος Λευκαρίτης και εκ μέρους της Synergaz οι κύριοι Λένιν Ιωσήφ και Νίκος Σούτζης.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης οι Εταιρείες θα παραμείνουν σε λειτουργία και θα ασχολούνται με την εισαγωγή, χονδρική πώληση και λιανική πώληση υγραερίου και τις οποιοσδήποτε λοιπές του δραστηριότητες, και θα ανταγωνίζονται μεταξύ τους.

V. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου:

«6.-(1)(α) Τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) έως (4), συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται, όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου-
(i) Από τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων, ή
(ii) την απόκτηση από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο, του ελέγχου του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.»

Στην υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης τα εμπλεκόμενα μέρη θα ιδρύσουν τη Νέα Εταιρεία, στην οποία θα μεταφέρουν ένα τμήμα των δραστηριοτήτων τους, αυτό της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου και των σχετιζόμενων με αυτό εργασιών όπως της εμφιάλωσης και συντήρησης των φιαλών υγραερίου καθώς και της φόρτωσης του σε βυτιοφόρα. Η Νέα Εταιρεία θα αναλάβει τη δημιουργία των κατάλληλων εγκαταστάσεων για τη διεξαγωγή των εργασιών της αποθήκευσης υγραερίου. Όπως δήλωσαν τα μέρη, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται μόνο στην αποθήκευση και διαχείριση του υγραερίου η οποία περιλαμβάνει την εμφιάλωση του υγραερίου, τη συντήρηση των κυλίνδρων υγραερίου καθώς και τη φόρτωση του σε βυτιοφόρα οχήματα.

Σημειώνεται πως, αρχικώς, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επικαλέστηκαν την ύπαρξη κοινού ελέγχου από πλευράς των εμπλεκόμενων μερών/ιδρυτικών εταιρειών της Νέας εταιρείας, αφού τα εμπλεκόμενα μέρη συνεργάστηκαν από κοινού για τη δημιουργία της Νέας εταιρείας η οποία κατά την άποψη των συμμετεχουσών επιχειρήσεων πληρούσε τις προϋποθέσεις ύπαρξης κοινής επιχείρησης η οποία θα εκπληρούσε μόνιμα τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής οντότητας.

Κατόπιν όμως σχετικού ερωτήματος της Υπηρεσίας στα πλαίσια της προκαταρκτικής αξιολόγησης της συγκέντρωσης, τα εμπλεκόμενα μέρη υποστήριξαν ότι στην προκείμενη περίπτωση προκύπτει συγχώνευση τμημάτων επιχειρήσεων, διαφοροποιώντας έτσι τις αρχικές τους θέσεις.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ο όρος «επιχείρηση» περιλαμβάνει σύμπλεγμα επιχειρήσεων ή τμήμα επιχείρησης. Η Επιτροπή επίσης διευκρινίζει ότι σε σχέση με την έννοια «τμήμα επιχείρησης» είναι αδιάφορο εάν αυτό έχει ή όχι νομική προσωπικότητα, δηλαδή δεν απαιτείται το Τμήμα να έχει τα χαρακτηριστικά αυτόνομης επιχείρησης, αλλά δύναται να είναι τμήμα μιας επιχείρησης και να αποτελεί μια διακριτή δραστηριότητα.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα πραγματικά στοιχεία και γεγονότα που περιβάλλουν την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης και αφού προέβη στην αξιολόγηση τους με βάση την έννοια της συγκέντρωσης, όπως προσδιορίζεται στο πιο πάνω άρθρο, καταλήγει ότι η υπό εξέταση πράξη συνιστά συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 6(1)(α)(i) του Νόμου, καθότι έχει ως αποτέλεσμα τη συγχώνευση του τμήματος της δραστηριότητας της κάθε εμπλεκόμενης επιχείρησης στην αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου κάτω από τη Νέα Εταιρεία.

VI. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Η προτεινόμενη συγκέντρωση αποτελεί μια «συγκέντρωση επιχειρήσεων» μείζονος σημασίας, όπως αυτή ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 3 του Νόμου καθότι:

(α) Ο συνολικός κύκλος εργασιών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων υπερβαίνει τα €3.500.000 ευρώ, για την κάθε μία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, ο συνολικός ενοποιημένος κύκλος εργασιών του Ομίλου Intergaz για

το έτος 2015 ήταν €[...], για τον Όμιλο ΕΛΠΕ² ήταν €7.300.000.000, για την Petrolina €[...] και για τη Synergas €[...].

(β) Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις αναφέρουν ότι οι εμπορικές δραστηριότητες των εταιρειών εντός της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας, είχαν κύκλο εργασιών για το έτος 2015 ως εξής: Intergaz €[...], ΕΠΚ €[...], Synergas €[...], Petrolina €[...].

VII. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική αγορά διακρίνεται σε αγορά του σχετικού προϊόντος/υπηρεσίας και σχετική γεωγραφική αγορά.

1. Αγορά προϊόντων

Σύμφωνα με τον ορισμό του Παρατήματος Ι του Νόμου:

«η αγορά των σχετικών προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων εκείνων ή και υπηρεσιών που θεωρούνται εναλλάξιμα (ή υποκατάστατα) από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.»

Όπως αναφέρουν και οι υπόχρεες προς κοινοποίηση εταιρείες, το υγραέριο είναι μείγμα αερίων (προπάνιο, βουτάνιο ή μίγμα προπανίου-βουτανίου) που μπορεί να πωληθεί είτε σε κυλίνδρους είτε χύμα. Οι κύλινδροι πωλούνται συνήθως για οικιακή χρήση ή σε άλλες επιχειρήσεις (όπως εστιατόρια, καφετέριες, κλπ.), ενώ το υγραέριο χύμα πωλείται κυρίως σε βιομηχανικούς πελάτες, ξενοδοχειακές μονάδες και για οικιακή θέρμανση. Γενικά, το υγραέριο χρησιμοποιείται σε πολλές εφαρμογές, ωστόσο, το βασικό προϊόν είναι ομοιογενές με την έννοια ότι τα φυσικά χαρακτηριστικά και η ποιότητα του προϊόντος που παρέχεται από κάθε προμηθευτή είναι τα ίδια. Δεδομένου του επικίνδυνου χαρακτήρα του, η διάθεση στην αγορά, η μεταφορά και η αποθήκευση του υγραερίου, ρυθμίζεται από κανονισμούς τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Υπάρχουν διάφορες πηγές ενέργειας που ενδεχομένως να μπορούσαν να θεωρηθούν ως πιθανά υποκατάστατα για το υγραέριο. Για παράδειγμα, ως πηγές ενέργειας για τη θέρμανση και το μαγείρεμα, υποκατάστατα θα μπορούσαν να θεωρηθούν τα στερεά ορυκτά καύσιμα (άνθρακας, λιγνίτης, ξύλο), το πετρέλαιο

---

² Ο Όμιλος ΕΛΠΕ αφορά την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ (ΕΠΚ).

θέρμανσης, το φυσικό αέριο, ο ηλεκτρισμός καθώς και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως είναι η ηλιακή ενέργεια. Όσον αφορά το βιομηχανικό τομέα, υποκατάστατα θα μπορούσαν να θεωρηθούν το φυσικό αέριο, ο ηλεκτρισμός, τα στερεά ορυκτά καύσιμα (άνθρακα, λιγνίτη) και το βαρύ πετρέλαιο³.

Παρόλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναλύσει το θέμα σε διάφορες αποφάσεις της⁴ και έχει καταλήξει ότι καμία πηγή ενέργειας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκει στην ίδια αγορά προϊόντος με το υγραέριο για τους λόγους που επεξηγούνται πιο κάτω.

Όπως αναφέρεται στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής M. 5637 – Motor Oil (Hellas) Corinth Refineries/Shell Overseas Holdings; M.1628 TotalFina/Elf ημερ. 9.2.2000 επί λέξει (παρ. 247):

«Καταρχάς, πρέπει να σημειωθεί ότι οι χρήσεις που αντιστοιχούν στο συσκευασμένο (υγραέριο) δεν προσφέρονται ιδιαίτερα για μετατροπή σε άλλες πηγές ενέργειας, όπως το (πετρέλαιο θέρμανσης). Οι αγοραστές εμφιαλωμένου (υγραερίου) χρησιμοποιούν την ενέργεια αυτή για συγκεκριμένη χρήση (σόμπα, μαγείρεμα, μαστορέματα-συγκόλληση, κλπ.) στην οποία δεν αντιστοιχεί (το πετρέλαιο θέρμανσης). Αυτή η έλλειψη δυνατότητας υποκατάστασης προέρχεται από την ευκολία συσκευασίας του (υγραερίου) παρά από τις σχετικές τιμές ή από τη θερμαντική αξία του τελευταίου έναντι των εναλλακτικών ενεργειών.»

Επιπρόσθετα, στην προαναφερόμενη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται επίσης (παρ. 248) ότι «η μετάβαση από μια πηγή ενέργειας σε άλλη προϋποθέτει σημαντική τροποποίηση των εγκαταστάσεων (λέβητα, αλλαγή καυστήρα, αγορά νέου ντεπόζιτου ή αλλαγή σωληνώσεων και αποθήκευση) και κατά συνέπεια υψηλές δαπάνες. Σε περίπτωση αύξησης της τιμής του υγραερίου, το κόστος της μετάβασης σε άλλη πηγή ενέργειας δεν αντισταθμίζεται βραχυπρόθεσμα από την ανατίμηση του υγραερίου.»

Σύμφωνα με τις συμμετέχουσες, μόνο η στροφή προς το φυσικό αέριο θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αρκετά εύκολα με λογικές ρυθμίσεις και λογικό κόστος. Ωστόσο, πρώτα απ' όλα θα πρέπει το φυσικό αέριο να ενταχθεί στην αγορά της Κύπρου.

---

3 Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M. 1628 TotalFina/Elf.

4 Αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M. 5637 – Motor Oil (Hellas) Corinth Refineries/Shell Overseas Holdings M. 1628 TotalFina/Elf.

Εν κατακλείδι, το υγραέριο διαφοροποιείται από τις άλλες πηγές ενέργειας λόγω των συστατικών του, τον τρόπο διάθεσης του (χύμα ή εμφιαλωμένο) της τιμής του, της αποθήκευσης και μεταφοράς του καθώς και της χρήσης για την οποία προορίζεται.

Σε αριθμό υποθέσεων⁵ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέτασε το υγραέριο ως ξεχωριστή αγορά προϊόντος από τα άλλα είδη καυσίμου και έχει καταλήξει ότι, λόγω των διαφορετικών μεθόδων διανομής καθώς και τη ξεχωριστή σύνθεση του υγραερίου (προπάνιο, βουτάνιο ή μείγμα προπτανίου-βουτανίου), η αγορά υγραερίου μπορεί να κατακερματιστεί (fragmented/segmented) σε τρεις διακριτές αγορές ως ακολούθως: (i) το υγραέριο που πωλείται σε χύμα, (ii) χονδρική αγορά πώλησης υγραερίου σε κυλίνδρους και (iii) το υγραέριο κίνησης⁶.

Στην υπόθεση *Motor Oil (Hellas) Corinth Refineries/Shell Overseas Holdings*⁷, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε πως ενδεχόμενα, από πλευράς προσφοράς, οι προαναφερόμενες αγορές να κατακερματίζονται περαιτέρω ως (i) χονδρική αγορά πώλησης υγραερίου χύμα και (ii) χονδρική αγορά πώλησης υγραερίου σε κυλίνδρους. Ο εν λόγω κατακερματισμός υποστηρίζεται από το γεγονός ότι έκαστο από τα εν λόγω προϊόντα απαιτεί ειδική υποδομή. Κατά την έννοια αυτή, η μετατροπή της χονδρικής πώλησης υγραερίου χύμα σε αντίστοιχη πώληση υγραερίου σε κυλίνδρους θα απαιτούσε ορισμένες επενδύσεις, όπως κατασκευή μονάδας εμφιάλωσης καθώς και τη σύνδεση της μονάδας αυτής με την εγκατάσταση της προμήθειας του υγραερίου χύμα. Επιπλέον, όσον αφορά τη ζήτηση, η υποκατάσταση μεταξύ υγραερίου χύμα και υγραερίου σε κυλίνδρους περιορίζεται από τις διαφορετικές απαιτήσεις των πελατών και τα είδη των συμβάσεων.

Επιπρόσθετα, οι αποθηκευτικοί χώροι των εταιρειών εμπορίας υγραερίου έχουν θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι συνθέτουν μια ξεχωριστή σχετική αγορά ένεκα του ότι οι αποθηκευτικοί χώροι υπόκεινται σε περιορισμούς (μεταφορικό κόστος, έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού, αντιδράσεις από τοπικές κοινωνίες, περιβαλλοντική περιορισμοί κτλ).⁸

---

5 Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.7473 *Zentraleuropa Lpg Holding/Total Hungaria*; M.7311-*MOL/ENI CIESKA/ENI ROMANIA/ENI SLOVENSKO*; M.5005 – *Galp Energia/Exxon Mobil Iberia*; M.3664 – *Repsol Butano / Shell Gas*; M. 5637 – *Motor Oil (Hellas) Conrinth Refineries/Shell Overseas Holdings*; M.1628 *TotalFina/Elf*.

6 Στα πλαίσια της παρούσας κοινοποίησης δεν θα γίνει περαιτέρω αναφορά στη χρήση του υγραερίου στην αυτοκίνηση εφόσον η διαδικασία μετατροπής των υφιστάμενων πρατήριων ούτως ώστε να μπορούν να φιλοξενούν υγραέριο κίνησης είναι ακόμη στα αρχικά στάδια υλοποίησης.

7 Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5637.

8 Αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M. 4532, M. 1628, M. 1464.

Σύμφωνα, με τα υπόχρεα προς κοινοποίηση μέρη, οι σχετικές αγορές σε σχέση με την εν λόγω συγκέντρωση μπορούν να θεωρηθούν οι εξής:

- (i) Εισαγωγή υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία
- (ii) Αποθήκευση υγραερίου, η οποία κατά την άποψη των Εταιρειών συμπεριλαμβάνει τη διαχείριση του υγραερίου, την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων
- (iii) Χονδρική πώληση υγραερίου χύμα και Χονδρική πώληση κυλίνδρων υγραερίου
- (iv) Λιανική πώληση υγραερίου χύμα και Λιανική πώληση κυλίνδρων υγραερίου.

Οι τέσσερις Εταιρείες δραστηριοποιούνται στην αποθήκευση, εμφιάλωση και διάθεση εμφιαλωμένου (σε κυλίνδρους) και χύμα υγραερίου. Όπως έχουν δηλώσει οι Εταιρείες, είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή αγορά στον τομέα υγραερίου. Η Νέα Εταιρεία, με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, θα δραστηριοποιείται μόνο στην αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου (η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη συντήρηση κυλίνδρων υγραερίου καθώς και τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα). Η εισαγωγή του προϊόντος καθώς και η διανομή και εμπορία θα παραμείνουν ξεχωριστές δραστηριότητες του κάθε εμπλεκόμενου μέρους της συγκέντρωσης.

Επίσης, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τους υπόχρεους προς κοινοποίηση, στην αγορά εισαγωγής υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία, η μόνη από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις που δεν εισάγει υγραέριο είναι [...]. Επίσης, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τους υπόχρεους προς κοινοποίηση, μία νεοεισερχόμενη εταιρεία δύναται να έχει πρόσβαση στις αγορές για την χονδρική και λιανική πώληση σε χύμα και κυλίνδρους με το να προβεί στην αγορά υγραερίου από τις υφιστάμενες εταιρείες που διαθέτουν εγκαταστάσεις και να προχωρήσει στην μεταπώληση αυτού χονδρικώς σε μεταπωλητές ή άλλους πελάτες ή λιανικώς μέσω των δικών τους πρατηρίων ή μικρών τοπικών αποθηκευτικών χώρων.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ορίζει τη σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσιών για σκοπούς εξέτασης της παρούσας πράξης συγκέντρωσης ως:

- (i) Εισαγωγή υγραερίου,

- (ii) Αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων,
- (iii) Χονδρική πώληση υγραερίου χύμα και Χονδρική πώληση κυλίνδρων υγραερίου,
- (iv) Λιανική πώληση υγραερίου χύμα και Λιανική πώληση κυλίνδρων υγραερίου.

2. Γεωγραφική αγορά

Σύμφωνα με τον ορισμό του Παρατήματος Ι του Νόμου:

«η γεωγραφική αγορά αναφοράς περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές περιοχές, επειδή ιδίως οι διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές είναι διαφορετικές από εκείνες που επικρατούν στις άλλες περιοχές.»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε κατά το παρελθόν ότι η γεωγραφική αγορά των πωλήσεων υγραερίου έχει εθνικό χαρακτήρα⁹. Ένας λόγος είναι επειδή το υγραέριο είναι ένα προϊόν που μεταφέρεται εν γένει σε κοντινές αποστάσεις και το σημείο εφοδιασμού μπορεί να εξυπηρετεί μια συγκεκριμένη περιοχή. Στην προκειμένη περίπτωση, οι Εταιρείες εισηγούνται ότι για σκοπούς της προτεινόμενης συγκέντρωσης, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι αυτή που τελεί υπό τον έλεγχο της Κυπριακή Δημοκρατίας.

Επίσης, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, σε σχέση με τη σχετική αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, το κάθε εμπλεκόμενο μέρος έχει μεν τις εγκαταστάσεις του στη Λάρνακα αλλά από κει και πέρα το υγραέριο διανέμεται σε όλη την Κυπριακή Δημοκρατία. Επίσης επισημάνθηκε ότι η τιμή πώλησης του υγραερίου προς τους πελάτες του κάθε εμπλεκόμενου μέρους είναι η ίδια ανεξάρτητα από την τοποθεσία του πελάτη. Για παράδειγμα, τα μεταφορικά κόστη, και συγκεκριμένα ο μέσος όρος αυτών, υπολογίζονται από το κάθε εμπλεκόμενο μέρος την ώρα που γίνεται η αρχική κοστολόγηση για την τιμή πώλησης του προϊόντος.

---

⁹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.1628 TotalFina/Elf.

Η Επιτροπή σημειώνει την ύπαρξη αποθηκευτικού χώρου υγραερίου στην Πάφο, ο οποίος ανήκει στην εταιρεία P & S LPG Gas Limited και δεν επηρεάζεται από το Διάταγμα. Η εν λόγω εταιρεία ανήκει στις εταιρείες Petrolina και Synergas. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σημείωσαν ότι, η δημιουργία και η λειτουργία της εταιρείας P & S LPG Gas Limited, από τις εταιρείες Petrolina και Synergas είχε σκοπό τη μείωση του κόστους μεταφοράς υγραερίου χύμα στην ευρύτερη περιοχή της επαρχίας Πάφου, που λάμβανε χώρα μέσω μικρών φορτηγών. Με σκοπό την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής υγραερίου χύμα στην περιοχή και για να αποφεύγεται η ανάγκη των μικρών φορτηγών να ταξιδεύουν στη Λάρνακα από την Πάφο αρκετές φορές την εβδομάδα για να φορτώσουν προϊόν, η εταιρεία P & S LPG Gas Limited προέβηκε στην ενοικίαση μικρού χώρου αποθήκευσης υγραερίου, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο την διανομή υγραερίου.

Η Επιτροπή, με βάση τα πιο πάνω, καταλήγει ότι στην υπό εξέταση υπόθεση για όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων/υπηρεσιών, η γεωγραφική αγορά είναι αυτή της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Συνοψίζοντας, η Επιτροπή κρίνει τη γεωγραφική διάσταση των ακόλουθων σχετικών αγορών ως ακολούθως:

- (i) Αναφορικά με την εισαγωγή υγραερίου, ως γεωγραφική αγορά ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- (ii) Αναφορικά με την αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων, ως γεωγραφική αγορά ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- (iii) Αναφορικά με τη χονδρική πώληση υγραερίου χύμα και τη χονδρική πώληση κυλίνδρων υγραερίου, ως γεωγραφική αγορά ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- (iv) Αναφορικά με τη λιανική πώληση υγραερίου χύμα και τη λιανική πώληση κυλίνδρων υγραερίου, ως γεωγραφική αγορά ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

VIII. ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Όπως έχει νομολογικά καθιερωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹⁰, ο προσδιορισμός των ανταγωνιστικών επιδράσεων οποιασδήποτε συγκέντρωσης

¹⁰ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, No IV/M.784 – Kesko / Tuko.

πρέπει να βασίζεται σε όλα τα διαρθρωτικά στοιχεία (structural elements) που σχετίζονται με τη συγκέντρωση, τα εμπλεκόμενα μέρη και τις επηρεαζόμενες αγορές.

Σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Ι του Νόμου:

«Οι επηρεαζόμενες αγορές αποτελούνται από τις αγορές των σχετικών προϊόντων ή μεμονωμένες ομάδες προϊόντων ή υπηρεσιών ως κατωτέρω μέσα στη Δημοκρατία ή οποιαδήποτε γεωγραφική περιοχή αυτής, όπου:

(α) Δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις ασχολούνται με επιχειρηματικές δραστηριότητες στην ίδια αγορά ή μεμονωμένη ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών (οριζόντια σχέση), η δε συγκέντρωση των δραστηριοτήτων τους οδηγεί σε συνδυασμένο μερίδιο αγοράς 15% και άνω. ή

(β) οποιαδήποτε από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις ασχολείται με επιχειρηματικές δραστηριότητες σε μια αγορά προϊόντων σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της διαδικασίας παραγωγής προϊόντων ή μεμονωμένων ομάδων προϊόντων στις αγορές των οποίων ασκεί δραστηριότητες οποιαδήποτε από τις άλλες συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις (κάθετη σχέση) και εφόσον οποιοδήποτε από τα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών ανέρχεται σε 25% ή περισσότερο, ανεξάρτητα από το εάν υφίσταται ή όχι σχέση προμηθευτή/πελάτη μεταξύ των ενδιαφερόμενων συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων.»

Οριζόντια σχέση

Στην προκείμενη περίπτωση, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων.

Όλες οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις και μέτοχοι της Νέας Εταιρείας ανεξαιρέτως, ασχολούνται, μέχρι στιγμής, με την αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου στην περιοχή Διυλιστηρίων Λάρνακας, μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους στον τομέα του υγραερίου.

Ως εκ τούτου, η δραστηριότητα η οποία θα συγχωνευτεί στα πλαίσια δημιουργίας της Νέας Εταιρείας έχει οριζόντια σχέση.

Για να διαπιστωθεί κατά πόσον, υφίσταται επηρεαζόμενη αγορά σε οριζόντιο επίπεδο μεταξύ των εν λόγω συμμετεχουσών επιχειρήσεων, θα πρέπει να διαπιστωθεί κατά πόσον ξεπερνιέται το κατώφλι του συνδυασμένου μεριδίου 15%.

Οι Εταιρείες, διευκρίνισαν ότι κατά την εισαγωγή του υγραερίου και προτού γίνει οποιαδήποτε άλλη διεργασία (όπως για παράδειγμα έλεγχος ποιότητας και διανομή) είναι απαραίτητη η αποθήκευσή του. Το προϊόν πρέπει να εκφορτωθεί στην εγκατάσταση αποθήκευσης πριν διατεθεί προς πώληση. Συγκεκριμένα, το Τελωνείο θεωρεί ως αποθήκη την εγκατάσταση υγραερίου και όχι το πλοίο.

Συνεπώς, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, αφού όλη η εισαγωγή υγραερίου θα πρέπει πρώτα να αποθηκεύεται προτού διανεμηθεί, άρα δεν υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα εξαρχής διανομής του.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, οι Εταιρείες κατέχουν συνδυαστικά το 100% της αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων, αφού οι Εταιρείες είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στη χονδρική διάθεση υγραερίου και κάθε μια Εταιρεία έχει τις δικές της εγκαταστάσεις στις οποίες αποθηκεύει το υγραέριο πριν την εμπορία του.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το κριτήριο του συνδυασμένου μεριδίου ως απαιτείται από το Παράρτημα II του Νόμου, τις προαναφερόμενες θέσεις των υπόχρεων προς κοινοποίηση αλλά και όλα τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, καταλήγει ότι στην προκείμενη περίπτωση το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς, των εμπλεκόμενων μερών στην Νέα Εταιρεία, στην αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, είναι σχεδόν 100%¹¹.

Συνεπώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται η κατοχή του 100% της σχετικής αγοράς ή σχεδόν του 100% της σχετικής αγοράς, δεν απαιτείται η εξακρίβωση του ακριβούς μεριδίου αγοράς της κάθε μίας συμμετέχουσας επιχείρησης. Διευκρινίζεται ότι, επειδή σύμφωνα με τα εμπλεκόμενα μέρη, δεν υπάρχουν έσοδα από τη δραστηριότητα της αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, τα μέρη άντλησαν πληροφορίες για τα μερίδια αγοράς τους στην εν λόγω αγορά από δραστηριότητες τους σε προηγούμενα ή επόμενα στάδια

---

¹¹ Λαμβάνεται υπόψη ότι, δύο από τα εμπλεκόμενα μέρη κατέχουν σταθμό αποθήκευσης και στην επαρχία Πάφου, μέσω της κοινοπραξίας P & S LPG GAS LTD.

της εν λόγω αγοράς καθώς και από τα μεγέθη χωρητικότητας των αποθηκευτικών χώρων του καθενός.

Σε σχέση με τα μεγέθη χωρητικότητας των αποθηκευτικών χώρων της κάθε μίας από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να σημειώσει ότι η υφιστάμενη χωρητικότητα του αποθηκευτικού χώρου του κάθε εμπλεκόμενου μέρους έχει ως ακολούθως:

ΕΠΚ	[...]
Petrolina	[...]
Synergas	[...]
Intergaz	[...]

Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερόμενη υφιστάμενη χωρητικότητα των αποθηκευτικών χώρων του κάθε εμπλεκόμενου μέρους, προκύπτει ότι περίπου, η ΕΠΚ κατέχει το [...], η Intergaz κατέχει το [...], η Petrolina κατέχει το [...], και η Synergas κατέχει το [...] των αποθηκευτικών χώρων.

Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει ότι σε κάθε περίπτωση, το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των εμπλεκόμενων μερών στην αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, είναι σχεδόν 100% και ξεπερνά το κατώφλι του 15% που ορίζει το Παράρτημα Ι του Νόμου και κατά συνέπεια δημιουργείται επηρεαζόμενη αγορά σε οριζόντιο επίπεδο.

Κάθετη σχέση

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι, στην προκείμενη περίπτωση, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων. Η Επιτροπή επίσης επαναλαμβάνει ότι, μέχρι στιγμής και τα τέσσερα εμπλεκόμενα μέρη, σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, δραστηριοποιούνται στην εν λόγω σχετική αγορά. Όμως οι Εταιρείες, σύμφωνα με τις ίδιες, δραστηριοποιούνται επίσης και στην εισαγωγή υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία αλλά και στη χονδρική και λιανική διάθεση του υγραερίου σε χύμα και σε κυλίνδρους.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, η σχετική αγορά εισαγωγής υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία τελεί σε κάθετη σχέση με τη σχετική αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου.

Επίσης η σχετική αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου χύμα και σε κυλίνδρους, τελεί σε κάθετη σχέση με τη σχετική αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου. Επισημαίνεται ότι, η δεύτερη κάθετη αυτή σχέση αφορά μόνο τη χονδρική διάθεση υγραερίου σε χύμα και σε κυλίνδρους και όχι τη λιανική, αφού η άμεσα επόμενη αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, είναι η χονδρική διάθεση υγραερίου. Αυτό γιατί, ο όρος «προηγούμενη και επόμενη οικονομική βαθμίδα», χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της δυναμικής εμπορικής σχέσης μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Γενικά, στην εμπορική σχέση, η επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας αγοράζει την παραγωγή της επιχείρησης δραστηριοποιημένης στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας και την χρησιμοποιεί ως εισροή στη δική της παραγωγή, την οποία πωλεί στην συνέχεια στους πελάτες της. Στην παρούσα περίπτωση οι Εταιρείες είναι κάθετα δραστηριοποιημένες, κάποιες σε όλα τα στάδια της αγοράς υγραερίου.

A) Κάθετη σχέση μεταξύ της αγοράς εισαγωγής και της αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, στην αγορά εισαγωγής υγραερίου δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία μόνο τρεις από τις συμμετέχουσες στην Νέα Εταιρεία¹², οι οποίες και κατέχουν το 100% της αγοράς. Όπως προαναφέρθηκε, στην αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου που οι συμμετέχουσες στην Νέα Εταιρεία κατέχουν σχεδόν το 100% της αγοράς.

Ως εκ τούτου το κριτήριο του 25% που θέτει ο Νόμος σε ότι αφορά την κάθετη σχέση που προκύπτει σε σχέση με την αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου και της αγοράς της εισαγωγής υγραερίου πληρείται και κατά συνέπεια δημιουργείται επηρεαζόμενη αγορά.

B) Η κάθετη σχέση μεταξύ της αγοράς αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, και της αγοράς της χονδρικής διάθεσης υγραερίου.

---

¹² Η Synergas αγοράζει από την εταιρεία Petrolina μέρος του φορτίου που εισάγει η τελευταία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν τα εμπλεκόμενα μέρη, στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου δραστηριοποιούνται μόνο τα εμπλεκόμενα μέρη, δηλαδή η ΕΠΚ, η Petrolina, η Synergas και η Intergaz οι οποίες και κατέχουν το 100% της αγοράς, όπως και στην αγορά της αποθήκευσης υγραερίου και διαχείρισης υγραερίου που οι συμμετέχουσες στην Νέα εταιρεία, κατέχουν σχεδόν το 100% της αγοράς.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν οι Εταιρείες και στη βάση υπολογισμών προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς του κάθε εμπλεκόμενου μέρους στη χονδρική διάθεση υγραερίου (χύμα και σε κυλίνδρους) κατά το 2015 έχουν ως ακολούθως:

ΕΠΚ	[...]%
Petrolina	[...]%
Synergas	[...]%
Intergaz	[...]%

Ως εκ τούτου, το κριτήριο του 25% που θέτει ο Νόμος σε ότι αφορά την κάθετη σχέση που προκύπτει σε σχέση με την αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου και της αγοράς της χονδρικής διάθεσης υγραερίου πληρείται και κατά συνέπεια προκύπτει κάθετη επηρεαζόμενη αγορά.

VII. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου και συγκεκριμένα των άρθρων 20 και 21, το κριτήριο βάσει του οποίου μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή ή ασυμβίβαστη με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς είναι η σημαντική παρακώληση του ανταγωνισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και λαμβάνοντας υπόψη τα επιμέρους κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 του Νόμου.

Επομένως, η Επιτροπή εξέτασε αν και κατά πόσο δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού αγοράς.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που συνιστούν την παρούσα πράξη συγκέντρωσης σε σχέση με τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της συγκέντρωσης, ομόφωνα αποφάσισε ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εμπίπτει το πεδίο εφαρμογής του Νόμου και στην έννοια της συγκέντρωσης, προκαλώντας σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε να κινήσει διαδικασία πλήρους διερεύνησης.

Χ. ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 24/2/2017, λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω δεδομένα καθώς και τις πρόνοιες του άρθρου 19 του Νόμου, έκρινε ότι η υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης, ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι έπρεπε να διερευνηθεί περαιτέρω η δημιουργία της κοινής επιχείρησης καθώς και η απόκτηση της επιχείρησης στόχου, ως προς τα ενδεχόμενα αποτελέσματα της στον ανταγωνισμό.

Συγκεκριμένα, κατά την αξιολόγηση της εν λόγω συγκέντρωσης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, τις πρόνοιες του άρθρου 19(α) του Νόμου, το οποίο ορίζει την «*ανάγκη διατήρησης και ανάπτυξης συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές, με γνώμονα μεταξύ άλλων ...*» και κατέληξε ότι η παρούσα πράξη συγκέντρωσης προκαλούσε τις ακόλουθες αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά:

- i) Η εν λόγω κοινοποιηθείσα συγκέντρωση ενδεχομένως να επιφέρει συνέπειες στον ανταγωνισμό σε σχέση με την οριζόντια επηρεαζόμενη Αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις καθότι οι Εταιρείες είναι οι μόνες που θα δραστηριοποιούνται σε αυτήν την αγορά, μέσω της Νέας Εταιρείας και επιπρόσθετα, δύο από τις Εταιρείες, η Petrolina και η Synergaz μέσω της εταιρείας τους που κατέχει αποθηκευτικούς χώρους στην Πάφο. Ο περιορισμός αυτών των ανταγωνιστικών πιέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δημιουργηθείσας μονοπωλιακής θέσης της Νέας Εταιρείας, όπως σημαντικές αυξήσεις τιμών ή περιορισμό της διάθεσης της υπηρεσίας αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου. Η Νέα Εταιρεία θα έχει συγκεκριμένη

αποθηκευτική χωρητικότητα και για να υφίσταται η όποια δυνατότητα για την οποιαδήποτε δραστηριότητα δυνητικών ανταγωνιστών, θα πρέπει με βάση την παράγραφο 16.7.1 της Συμφωνίας Μετόχων, να δοθεί έγκριση παροχής αποθηκευτικού χώρου από το Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας, νοουμένου ότι υφίσταται διαθέσιμος χώρος που δεν χρησιμοποιείται από τις Εταιρείες, χωρίς να αναφέρονται τα σχετικά κριτήρια. Ως εκ τούτου, η Νέα Εταιρεία δύναται να έχει την ικανότητα και τα κίνητρα να δυσχεραίνει την επέκταση δραστηριοτήτων άλλων εταιρειών και δυνητικών ανταγωνιστών της και υφίσταται σοβαρό ενδεχόμενο σημαντικής παρακώλησης του ανταγωνισμού, ως αποτέλεσμα της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης,

ii) η εν λόγω κοινοποιηθείσα συγκέντρωση μέσω του κοινού χώρου αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, ενδεχομένως να διευκολύνει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να συμφωνήσουν τους όρους συντονισμού τους είτε στην επηρεαζόμενη αγορά του προηγούμενου σταδίου, ήτοι την αγορά εισαγωγής υγραερίου, είτε στην επηρεαζόμενη αγορά του επόμενου σταδίου, ήτοι στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου και/ή να προβαίνουν στον αποκλεισμό των δυνητικών τους ανταγωνιστών, αφού θα παρακάθονται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας οι πλείστοι Διοικητικοί Σύμβουλοι των Εταιρειών που είναι ουσιαστικά ανταγωνιστές μεταξύ τους,

iii) μέσω της κάθετης ολοκλήρωσης, η Νέα Εταιρεία ενδέχεται να αποκτήσει πρόσβαση σε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες δυνητικών ανταγωνιστών των Εταιρειών στην αγορά επόμενης ή προηγούμενης βαθμίδας. Όταν ένας δυνητικός ανταγωνιστής στην αγορά εισαγωγής υγραερίου ή/και χονδρικής πώλησης αποταθεί στη Νέα Εταιρεία για την υπηρεσία αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας, οι πλείστοι από τους οποίους είναι οι ίδιοι με τους Διοικητικούς Συμβούλους των Εταιρειών, δύνανται να αποκτήσουν κρίσιμες πληροφορίες, με αποτέλεσμα οι δυνητικοί ανταγωνιστές τους να τίθενται σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση, αποθαρρύνοντας με τον τρόπο αυτό την είσοδο ή την επέκτασή τους στην αγορά υγραερίου.

ΧΙ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

Στα πλαίσια της πλήρους διερεύνησης συλλέχθηκαν στοιχεία από πελάτες των συμμετεχουσών Εταιρειών στις αγορές χονδρικής και λιανικής προμήθειας υγραερίου χύμα και σε κυλίνδρους, από προμηθευτές και από τρίτες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε συναφή αγορές.

Κάποιες από τις εν λόγω εταιρείες ανέφεραν ότι πληρώνουν τις τιμές που ζητούν οι προμηθεύτριες εταιρείες, λόγω απουσίας εναλλακτικής πηγής προμήθειας, αλλά και του επείγοντος χαρακτήρα εντοπισμού υγραερίου προκειμένου να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών τους. Οι εταιρείες αυτές, όπως ανέφεραν, δεν έχουν δύναμη να επηρεάσουν τις τιμές αυτές καθότι δεν διαθέτουν επαρκή διαπραγματευτική ισχύ αφού εξαρτιόνταν αποκλειστικά από τους προμηθευτές τους αναφορικά με τη χονδρική προμήθεια χύμα υγραερίου.

Όσον αφορά τους φραγμούς εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στις αγορές εισαγωγής υγραερίου ή και χονδρικής διάθεσης, οι πελάτες των Εταιρειών ανέφεραν ότι ο σημαντικότερος φραγμός εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στην αγορά εισαγωγής αλλά και στη χονδρική διάθεση υγραερίου είναι η μη ύπαρξη αποθηκευτικού χώρου. Για να είναι εφικτή η εισαγωγή υγραερίου στην Κύπρο, θα πρέπει η εταιρεία που εισάγει το υγραέριο να διαθέτει πρόσβαση σε αποθηκευτικό χώρο, ικανής χωρητικότητας ώστε να είναι συμφέρουσα η εισαγωγή με δεξαμενόπλοιο. Συγκεκριμένα, μια εταιρεία ανέφερε ότι για δραστηριοποίηση της στην αγορά της εισαγωγής υγραερίου, θα πρέπει να έχει στη διάθεσή της αποθηκευτικό χώρο, ικανής χωρητικότητας (πέραν των 1.500 Μ.Τ.), ώστε να είναι συμφέρουσα η εισαγωγή χύμα υγραερίου.

Συνεπώς, 1) θα πρέπει να διαθέτει αποθηκευτικό χώρο για χύμα υγραέριο, 2) ο χώρος αυτός θα πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να μπορεί να μεταφερθεί το χύμα υγραέριο από το δεξαμενόπλοιο στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης (δηλαδή να έχει πρόσβαση σε ουσιώδεις υποδομές και/ή διευκολύνσεις), και 3) ο αποθηκευτικός χώρος θα πρέπει να είναι ικανού μεγέθους ώστε η εισαγωγή χύμα υγραερίου να είναι οικονομικά συμφέρουσα. Χωρίς αποθηκευτικό χώρο είναι αδύνατη η δραστηριοποίηση στις εν λόγω αγορές. Ένα πρόσθετο εμπόδιο συνιστά και η καθετοποίηση των Εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη ή σε περισσότερα από ένα μέρη της αλυσίδας εμπορίας και διάθεσης χύμα υγραερίου (π.χ. εισαγωγή, μεταφορά, αποθήκευση, χονδρική πώλησης, λιανική πώληση).

Κάποιοι από τις εταιρείες σημείωσαν ότι ενδιαφέρονται να εισέλθουν είτε στην εισαγωγή είτε στη χονδρική πώληση υγραερίου αλλά για να μπορέσουν να το κάνουν θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αποθηκευτικούς χώρους καθώς το κόστος ανέγερσης αποθηκευτικών εγκαταστάσεων είναι αποτρεπτικό. Σύμφωνα με τις εταιρείες αυτές, θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα, είτε συμμετοχής είτε πρόσβασης στις νέες εγκαταστάσεις που πρόκειται να κατασκευαστούν και κυρίως στις λιμενικές εγκαταστάσεις και στον αγωγό σύνδεσης με την θάλασσα και τα σημεία φόρτωσης.

Αναφορικά με την ύπαρξη φραγμών εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στην αγορά λιανική διάθεση υγραερίου, κάποιοι από τους πελάτες των Εταιρειών ανέφεραν ότι η δραστηριοποίηση μιας νέας εταιρείας στη λιανική διάθεση χύμα υγραερίου προϋποθέτει τη συνεργασία με μία προμηθεύτρια εταιρεία που να διαθέτει αποθηκευτικό χώρο. Επιπρόσθετα, προϋποθέτει την ύπαρξη συστήματος λιανικής διάθεσης με στόλο βυτιοφόρων που να έχουν τις κατάλληλες άδειες από τις αρμόδιες αρχές του κράτους. Ένα πρόσθετο εμπόδιο για τη δραστηριοποίηση μίας νέας εταιρείας στη λιανική διάθεση χύμα υγραερίου συνιστά και το γεγονός ότι εντός αυτής της αγοράς δραστηριοποιούνται και οι εταιρείες Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ και Intergaz Ltd που δραστηριοποιούνται στην εισαγωγή, μεταφορά, αποθήκευση, χονδρική και λιανική πώληση χύμα υγραερίου. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι εταιρείες Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ και Petrolina (Holdings) Public Ltd δραστηριοποιούνται και στον τομέα των υγρών καυσίμων, διαθέτοντας ένα μεγάλο αριθμό πρατηρίων υγρών καυσίμων και μερίδιο αγοράς. Οι δραστηριότητες αυτές δημιουργούν σημαντικές συνεργίες, ιδιαίτερα όσον αφορά την εμπορική προώθηση.

Όσον αφορά το εάν η εξαγγελία της εν λόγω κοινοπραξίας στον τομέα του υγραερίου θα έχει επίδραση σε αυτές, οι πλείστες εταιρείες εξέφρασαν σοβαρές ανησυχίες και ανέφεραν ότι η συγκεκριμένη πράξη θα έχει αρνητικές συνέπειες, όχι μόνο στις ίδιες αλλά και ευρύτερα στον τομέα ενέργειας της Κύπρου, με δυσμενείς και μόνιμες επιδράσεις στην ευημερία των καταναλωτών. Οι ανησυχίες τους εστιάζονται στο γεγονός ότι θα δημιουργηθεί ένα μονοπώλιο και θα εκμηδενιστεί κάθε ίχνος ανταγωνιστικού περιορισμού ή και πίεσης μεταξύ των υφιστάμενων ανταγωνιστών στην αγορά της αποθήκευσης υγραερίου, αφού οι σημερινοί ανταγωνιστές θα καταστούν συνεργάτες. Αποφεύγοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ τους, οι ιδρυτικές εταιρείες της κοινοπραξίας θα έχουν την ικανότητα να επηρεάσουν καθοριστικά τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά με τη συμπεριφορά και τη στρατηγική τους. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η δυνατότητα της Νέας Εταιρείας να δυσχεράνει την είσοδο νέων ανταγωνιστών ή να περιορίσει τη δυνατότητα αντίπαλων επιχειρήσεων να την

ανταγωνιστούν ώστε να είναι περισσότερο δαπανηρή η επέκταση ή η είσοδος ανταγωνιστών επιχειρήσεων. Εφόσον η κοινή εγκατάσταση παρέχει πρόσβαση και υπηρεσίες σε τρίτες εταιρείες με αντικειμενικά κριτήρια και με δίκαιους, εύλογους, ίσους και ανταγωνιστικούς όρους, τότε η αρνητική επίδραση του αποκλεισμού μπορεί να αρθεί σε μεγάλο βαθμό, διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος η κοινή επιχείρηση να έχει αρνητική επίδραση και να αποτελέσει εμπόδιο για την είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά υγραερίου.

Εκφράστηκε επίσης η άποψη ότι, λόγω του κόστους της επένδυσης που θα κάνει η Νέα Εταιρεία, αυτό θα χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία (για δήθεν επιπλέον έξοδα) για να ανεβούν οι τιμές κατακόρυφα. Επιπρόσθετα, η έγκριση της κοινοπραξίας δεν θα αφήσει κανένα πραγματικό και ρεαλιστικό περιθώριο για την ανάπτυξη ουσιαστικού δυναμικού ανταγωνισμού στην αγορά, αυξάνοντας επικίνδυνα τα κίνητρα της κοινοπραξίας καθώς και των ιδρυτικών εταιρειών αυτής να αναπτύξουν αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές. Εκτός των πιο πάνω αρνητικών μονομερών επιδράσεων στον τομέα του υγραερίου, εκφράστηκε η άποψη ότι, η έγκριση της κοινοπραξίας θα ενισχύσει τα κίνητρα για συντονισμό της συμπεριφοράς των ιδρυτικών εταιρειών όσον αφορά την εισαγωγή, μεταφορά, χονδρική προμήθεια και λιανική εμπορία υγραερίου. Μέσω του συντονισμού της συμπεριφοράς τους, οι ιδρυτικές εταιρείες θα έχουν την ικανότητα να μεγιστοποιήσουν την κερδοφορία τους συλλογικά.

Σύμφωνα με κάποιες από τις εταιρείες, για να υπάρξει ελεύθερος ανταγωνισμός στην αγορά του υγραερίου επιβάλλεται η ανέγερση αποθηκευτικών χώρων από ανεξάρτητη εταιρεία διαχείρισης τερματικών αποθήκευσης, η οποία δεν θα δραστηριοποιείται στον τομέα της διανομής του υγραερίου στην τοπική αγορά. Αυτό θα επιτρέψει και σε άλλες εταιρείες, να κάνουν τις δικές τους εισαγωγές.

Συμπερασματικά, η Επιτροπή σημειώνει ότι όλες οι εταιρείες που είναι μεγάλοι πελάτες των Εταιρειών που θα δημιουργήσουν τη Νέα Εταιρεία, καταγράφουν τη μεγάλη σημασία που έχουν οι αποθηκευτικοί χώροι υγραερίου για τη δραστηριοποίησή στην αγορά LPG και όλες καταγράφουν ότι η δημιουργία της Νέας Εταιρείας θα έχει αρνητικές συνέπειες στην αγορά υγραερίου και στους καταναλωτές.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι διάφορες άλλες εταιρείες, ανάμεσα τους και προμηθευτές των Εταιρειών, ανέφεραν είτε ότι η υπό αναφορά κοινοπραξία δεν θα έχει αντίκτυπο στην αγορά υγραερίου, είτε ότι δεν γνωρίζουν τις συνέπειες που θα έχει η δημιουργία της Νέας Εταιρείας.

Στα πλαίσια της πλήρους διερεύνησης της παρούσας πράξης, συλλέχθηκαν πληροφορίες και από την εταιρεία VTT Vasiliko Ltd (εφεξής η «VTTV»), η οποία δραστηριοποιείται στην αποθήκευση και διαχείριση πετρελαιοειδών και παρέχει σχετικές υπηρεσίες στους τομείς αυτούς προς τρίτα μέρη που εμπορεύονται πετρελαιοειδή στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής μεσογείου και στην κυπριακή αγορά. Η εν λόγω εταιρεία δεν έχει ιδιοκτησία των πετρελαιοειδών που αποθηκεύει/διαχειρίζεται.

Η VTTV ανέφερε ότι παρά το γεγονός ότι δεν δραστηριοποιείται στον τομέα του υγραερίου, είχε μελετήσει στο παρελθόν την κατασκευή εγκατάστασης για αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου για την κυπριακή αγορά, σε συνδυασμό με την εμπορία υγραερίου σε χώρες που γειτνιάζουν με την Κύπρο. Σύμφωνα με την ίδια, το ενδιαφέρον της εταιρείας εξέλιπε για τον λόγο ότι δεν μπορούσε να εξασφαλίσει κάποιο μακροχρόνιο συμβόλαιο χρήσης της εγκατάστασης από εταιρείες που εισάγουν υγραέριο στις γειτονικές χώρες και η κατασκευή της θα ήταν ασύμφορη για την κυπριακή αγορά μόνο, εκτός αν διασφάλιζε τη χρήση της από την πλειοψηφία των εταιρειών που εμπορεύονται υγραέριο στην κυπριακή αγορά.

Σε σχέση με την εγκατάσταση που σχεδιάστηκε, το μέρος για εξυπηρέτηση της κυπριακής αγοράς, προνοούσε υποδομή εκφόρτωσης πλοίων στην υφιστάμενη προβλήτα της εταιρείας, δημιουργία αποθηκευτικών χώρων σημαντικής χωρητικότητας και λοιπών εγκαταστάσεων. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα ήταν διαθέσιμες σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Τα πλεονεκτήματα της διαχείρισης της εγκατάστασης από την VTTV σύμφωνα με την ίδια, συνοψίζονται όπως πιο κάτω:

- Διαχείριση από ανεξάρτητη εταιρεία που προσφέρει υπηρεσίες διαχειριστικής υποστήριξης μόνο (logistics), δεν έχει ιδιοκτησία του υγραερίου και δεν ασχολείται με το εμπόριο υγραερίου.
- Διαχείριση από εταιρεία παγκόσμιας εμβέλειας στον τομέα της αποθήκευσης και διαχείρισης ενεργειακών προϊόντων, σε αντίθεση με κοινοπραξία αποτελούμενη από εταιρείες διαφορετικών φιλοσοφιών και ανταγωνιστικές μεταξύ τους στην εμπορία του υγραερίου.
- Ο Όμιλος της VTTI στον οποίο ανήκει η εταιρεία θα μπορούσε να εξασφαλίσει τα αναγκαία κεφάλαια για τη συγκεκριμένη επένδυση.

- Θα κάνει χρήση υφιστάμενων ιδιωτικών ναυτιλιακών υποδομών για την πρόσδεση και εκφόρτωση πλοίων με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους της επένδυσης.
- Θα εφαρμόσει συνέργειες με χρήση προσωπικού και υποδομών από τις άλλες δραστηριότητες που έχει η εταιρεία μας στην περιοχή, με αποτέλεσμα τη μείωση του λειτουργικού κόστους της εγκατάστασης.
- Όλες οι εταιρείες που εμπορεύονται υγραέριο στην Κυπριακή αγορά και οποιοιδήποτε νέοι ενδιαφερόμενοι, θα έχουν πρόσβαση στην εγκατάσταση και τις υπηρεσίες που θα προσφέρονται.

Η VTTV ανέφερε επίσης ότι, η λειτουργία, πέραν της μιας εγκατάστασης αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου στην Κύπρο, κατά τη γνώμη της, θα καθιστούσε τις εγκαταστάσεις οικονομικά μη βιώσιμες. Η μετακύληση του κόστους πολλαπλών επενδύσεων και λειτουργικών κόστων σε μια μικρή αγορά υγραερίου (=58.000 Μ.Τ. τον χρόνο), θα έχει σαν αποτέλεσμα τη σοβαρή αύξηση της τιμής του υγραερίου στον τελικό καταναλωτή. Σημείωσε επίσης ότι η χρήση υγραερίου στην Κύπρο γίνεται από πληθυσμό με χαμηλά εισοδήματα κατά το πλείστο.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της πλήρους διερεύνησης συλλέχθηκαν πληροφορίες και από το Υπουργείο ΕΕΒΤ.

Το Υπουργείο ΕΕΒΤ ανέφερε ότι οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγραερίου είναι μεταλλικές σφαίρες (spheres) ή παρόμοιου κυλινδρικού τύπου δοχεία (bullets) κατασκευασμένα από ειδικό μέταλλο ώστε να αντέχουν την πίεση στην οποία αποθηκεύεται το υγραέριο. Ο κύριος εξοπλισμός των εγκαταστάσεων εμφιάλωσης είναι το καρουσέλ, στο οποίο τοποθετούνται οι κύλινδροι υγραερίου και αυτό κινείται κυκλικά ώστε να γεμίζουν ο ένας μετά τον άλλο οι κύλινδροι με υγραέριο. Οι εγκαταστάσεις εμφιάλωσης προμηθεύονται υγραέριο απευθείας από τις δεξαμενές αποθήκευσης.

Ως προϊόν, το υγραέριο θεωρείται πολύ σημαντικό καύσιμο για τις ορεινές και υπαίθριες περιοχές της Κύπρου, καθώς είναι το κύριο καύσιμο για μαγείρεμα και θέρμανση για τους ηλικιωμένους στις περιοχές αυτές και το κράτος έχει λάβει μέτρα ώστε η τιμή του υγραερίου να είναι χαμηλή και προσιτή για τις ασθενέστερες τάξεις του πληθυσμού.

Όπως ανέφερε το Υπουργείο ΕΕΒΤ, η ΕΒΠΒ δημιουργήθηκε στη βάση του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού και κάποιοι από τους χώρους της έχουν παραχωρηθεί σε εταιρείες μετά από σχετική αίτησή τους. Σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης Βασιλικού και τους σχεδιασμούς που έχουν γίνει, οι εγκαταστάσεις που σχετίζονται με το υγραέριο (εισαγωγή, αποθήκευση, εμφιάλωση, κτλ.) προγραμματίζεται να χωροθετηθούν στην περιοχή που βρίσκονται τα βιομηχανικά οικόπεδα 1a, 1b, 1c και 2. Η έκταση αυτή κρίνεται από το Υπουργείο ικανοποιητική για να καλύψει τις ανάγκες της κυπριακής αγοράς, όσον αφορά τη διαχείριση υγραερίου. Επίσης, για σκοπούς ασφαλείας και μείωσης των ζωνών επικινδυνότητας, οι δεξαμενές αποθήκευσης του υγραερίου, σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού, προβλέπεται να είναι θαμμένες (mounded tanks).

Το οικόπεδο 2 έχει προσφερθεί στην Νέα Εταιρεία, το οικόπεδο 1a στην εταιρεία Blue Circle Engineering Ltd (εφεξής η «Blue Circle»), και το οικόπεδο 1b στην εταιρεία ΕΠΚ, η οποία συμμετέχει στη Νέα Εταιρεία. Σημειώνεται ότι η ΕΠΚ, ανέφερε ότι μελετά την ενδεχόμενη χρήση του συγκεκριμένου βιομηχανικού οικόπεδο για άλλες σχετικές δραστηριότητες, πέραν της διαχείρισης και αποθήκευσης υγραερίου. Διευκρινίζεται ότι, με βάση τη Συμφωνία Μετόχων, οι Εταιρείες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις της Νέας Εταιρείας για εξυπηρέτηση του συνόλου των αναγκών τους για αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, ενώ παράλειψη οποιασδήποτε ιδρυτικής Εταιρείας να συμμορφωθεί με τον όρο αυτό, αποτελεί παράβαση της Συμφωνίας Μετόχων, με αποτέλεσμα η Εταιρεία αυτή να υπόκειται σε αναγκαστική πώληση των μετοχών της στις υπόλοιπες ιδρυτικές Εταιρείες. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την Προσφορά Εκμίσθωσης τεμαχίου γης στην ΕΒΠΒ που αποστάληκε από το Υπουργείο ΕΕΒΤ προς την ΕΠΚ μετά από αίτησή της, μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία καθορισμού του συγκεκριμένου τεμαχίου γης προς εκμίσθωσης, η ΕΠΚ οφείλει να υποβάλει προς το Υπουργείο ΕΕΒΤ αρχιτεκτονικά σχέδια για την εξασφάλιση πολεοδομικής και οικοδομικής άδειας για την ανέγερση των σκοπούμενων εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση που η εν λόγω Εταιρεία δεν προχωρήσει στην ανέγερση εγκαταστάσεων σχετικών με το υγραέριο στο συγκεκριμένο βιομηχανικό οικόπεδο εντός 3 ετών (με ενδεχόμενες παρατάσεις), τότε η προσφορά του Υπουργείου ΕΕΒΤ αυτοδικαία παύει να ισχύει.

Σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, εξακολουθεί να υπάρχει ένα διαθέσιμο βιομηχανικό οικόπεδο στην ΕΒΠΒ για εγκαταστάσεις υγραερίου (Αρ. 1c έκτασης

18.000 m²) που δεν έχει προσφερθεί. Πέραν αυτού, ο όποιος ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να εξασφαλίσει γη σε κάποια άλλη βιομηχανική ζώνη/ περιοχή ή αλλού στην Κύπρο, και αφού εκδώσει τις σχετικές άδειες να προχωρήσει στην κατασκευή τερματικού υγραερίου. Το Υπουργείο ΕΕΒΤ προτίθεται να επεκτείνει την ΕΒΠΒ και προς το σκοπό αυτό έχει ήδη τροχοδρομήσει τη σχετική διαδικασία. Η επέκταση αποφασίστηκε λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που υπάρχει για εκμίσθωση χώρων στην περιοχή. Διευκρινίζεται ότι, στην παρούσα φάση δεν έχει εκδηλωθεί οποιοδήποτε άλλο επίσημο ενδιαφέρον για κατασκευή εγκαταστάσεων υγραερίου στην ΕΒΠΒ, πέραν αυτών που έχουν προαναφερθεί.

Το Υπουργείο ΕΕΒΤ, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, προωθεί τη δημιουργία και 2^{ης} Βιομηχανικής Ζώνης για ενεργειακούς σκοπούς σε άλλη περιοχή. Η περιοχή αυτή θα πρέπει μεταξύ άλλων να είναι παραθαλάσσια, ώστε να υπάρχει πρόσβαση σε λιμενικές εγκαταστάσεις, το βάθος της θάλασσας στην περιοχή να είναι κατάλληλο, η μορφολογία της ικανοποιητική και να είναι απομακρυσμένη από άλλου είδους αναπτύξεις (οικιστικές, τουριστικές, κατοικίες, κτλ.). Στην Κυπριακή Δημοκρατία έχουν εντοπιστεί κάποιες περιοχές οι οποίες ικανοποιούν σε γενικές γραμμές τα περισσότερα από τα πιο πάνω χαρακτηριστικά και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό. Αναμένεται να εκπονηθεί μελέτη για την επιλογή της καταλληλότερης, υπό τις περιστάσεις, περιοχής.

Σημειώνεται ότι στο Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης Βασιλικού δεν υπάρχει πρόνοια για κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και αγωγών μεταφοράς υγραερίου, αφού θεωρήθηκε ότι όλες οι μελλοντικές εγκαταστάσεις θα μπορούν να εξυπηρετηθούν από τις ίδιες υποδομές (λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι όλες οι εγκαταστάσεις υγραερίου θα είναι συγκεντρωμένες στην ίδια περιοχή). Βέβαια, πέραν αυτών, το Υπουργείο ΕΕΒΤ ανέφερε πως θεωρητικά θα μπορούσε να κατασκευαστεί 2^ο αγκυροβόλιο ή να χρησιμοποιηθεί το Λιμάνι του Βασιλικού και επιπρόσθετοι αγωγοί για εξυπηρέτηση άλλων εταιρειών υγραερίου. Αναφορικά με τη χρήση του Λιμανιού του Βασιλικού, η επιλογή αυτή έχει πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής, αφού θα πρέπει να σταματούν οι άλλες εργασίες εντός του λιμανιού κατά τη φορτοεκφόρτωση υγραερίου για σκοπούς ασφαλείας. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να υπάρχει χώρος για άλλες λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ άλλη όδευση για τους αγωγούς θα είναι δύσκολο να βρεθεί. Τέλος, το υψηλό κόστος που απαιτείται σε συνάρτηση με το μέγεθος της τοπικής αγοράς υγραερίου και της συχνότητας παραλαβής υγραερίου, δεν δικαιολογούν την κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και επιπρόσθετων αγωγών.

Σημειώνεται επίσης ότι η Σύμβαση Μίσθωσης που θα υπογραφεί μεταξύ της Νέας Εταιρείας και του κράτους για παραχώρηση γης, θα είναι διάρκειας 33 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης ακόμη δύο περιόδων των 33 χρόνων, δηλαδή συνολικά μέχρι 99 χρόνια.

Οι αποτελεσματικότητες (συνέργειες) οι οποίες κατά την άποψη του Υπουργείου ΕΕΒΤ προκύπτουν από τη συνεγκατάσταση των τεσσάρων (4) εταιρειών είναι οι ακόλουθες:

- Οικονομίες κλίμακας.
- Δημιουργία ενός σταθμού εμφιάλωσης και φόρτωσης βυτιοφόρων αντί περισσότερων.
- Δημιουργία ενός αγκυροβολίου και ενός δικτύου αγωγών μεταφοράς υγραερίου που θα καταλήγουν σε μια εγκατάσταση (σήμερα στη Λάρνακα υπάρχουν δύο αγκυροβόλια εκφόρτωσης υγραερίου και το δίκτυο αγωγών είναι συνδεδεμένο και καταλήγει σε τέσσερις διαφορετικές εγκαταστάσεις).
- Δημιουργία ενός συστήματος πυρασφάλειας και πυρόσβεσης.
- Μικρότερες ανάγκες σε προσωπικό.
- Μικρότερη απαιτούμενη περιοχή και μικρότερου μεγέθους κύκλοι επικινδυνότητας.

XII. ΘΕΣΕΙΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Λτδ

Η εταιρεία ΕΠΚ, απαντώντας σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, ανέφερε ότι οι λόγοι που οι Εταιρείες προχώρησαν στη δημιουργία της Νέας Εταιρείας είναι οι ακόλουθοι:

- Οικονομίες μεγέθους στον σχεδιασμό και την κατασκευή ενός τερματικού.
- Οικονομίες μεγέθους στην λειτουργία και μείωση του κόστους αποθήκευσης, διάθεσης και εμφιάλωσης κυλίνδρων υγραερίου.
- Ταχύτητα υλοποίησης ενός σχεδίου μετεγκατάστασης τερματικών υγραερίου.
- Ένας κοινός θαλάσσιος αγωγός με μια γραμμή τροφοδοσίας σε ένα τερματικό.
- Κοινός αποθηκευτικός χώρος.
- Τα λειτουργικά έξοδα μιας εγκατάστασης αναμένονται χαμηλότερα συγκριτικά με τέσσερις διαφορετικές.

Η εν λόγω απόφασή πάρθηκε μετά από διαβούλευση με το Υπουργείο, με απώτερο σκοπό να πετύχουν τα πιο πάνω.

Το όποιο όφελος από τη Νέα Εταιρεία αναμένεται να μεταφερθεί κατ' επέκταση, στους καταναλωτές διότι τα έξοδα διαχείρισης και αποθήκευσης θα είναι πιο χαμηλά σε σύγκριση με τη δημιουργία τεσσάρων διαφορετικών εγκαταστάσεων.

Όσον αφορά την ύπαρξη φραγμών εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στην αγορά της εισαγωγής και εμπορίας υγραερίου η εν λόγω εταιρεία ανέφερε ότι αυτοί υπάρχουν, για τους ακόλουθους λόγους:

- i. Σαν εταιρεία αποθήκευσης /Τερματικό η Νέα εταιρεία θα μπορεί να δεχθεί εισαγωγές υγραερίου, να το αποθηκεύει, όπως και να διαχειριστεί το γέμισμα υγραερίου σε κυλίνδρους.
- ii. Η Νέα Εταιρεία, με την ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων, θα δύναται να φορτώσει υγραέριο σε οχήματα διανομής (χύμα και κύλινδροι) των εταιρειών εμπορίας, διανομής και πωλήσεων υγραερίου / LPG.
- iii. Το τερματικό θα είναι προσβάσιμο στους συναλλασσόμενους / εμπόρους στο υγραέριο, ανεξάρτητα από το αν είναι μέτοχοι στην εταιρεία τερματικού η όχι.

Αναφορικά με τις εξοικονομήσεις και τις βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα που θα επιφέρει η δημιουργία της Νέας Εταιρείας και πως θα επωφεληθεί ο καταναλωτής, η εταιρεία έδωσε κάποια στοιχεία όσον αφορά το κόστος λειτουργίας, αποθήκευσης και διαχείρισης για το υγραέριο, βάσει των υπολογισμών της, με επένδυση σε δικές της εγκαταστάσεις και προέβηκε σε συγκρίσεις με το κόστος ανέγερσης αποθηκευτικών χώρων από τη Νέα Εταιρεία. Η ΕΠΚ κατέληξε ότι, συγκρίνοντας τις δυο επιλογές επενδύσεων, είναι εμφανές πως το κόστος χρηματοδότησης όπως και το λειτουργικό κόστος διαφαίνεται πιο ψηλό ανά Μετρικό Τόνο εάν η εταιρεία προχωρούσε με δική της επένδυσή σε σχέση με την προτεινόμενη επένδυση με τις Εταιρείες.

Σύμφωνα με την ΕΠΚ, η πιο οικονομικά συμφέρουσα θέση είναι να μην μετακινηθούν οι εγκαταστάσεις από την Λάρνακα διότι αυτές έχουν ήδη αποσβεσθεί και λειτουργούν αποτελεσματικά εδώ και πολλά χρόνια, εντούτοις οι Εταιρείες αναγκάζονται να μετακινήσουν τους αποθηκευτικούς τους χώρους λόγω του Διατάγματος.

Αναφορικά με το κόστος μετακίνησης και αποκατάστασης των υφιστάμενων

εγκαταστάσεων, η ΕΠΚ ανέφερε ότι αναλόγως με την υιοθέτηση των αρχών για νέα πολεοδομικά σχέδια, θα εξαρτηθεί και το κόστος εξυγίανσης του χώρου.

Petrolina (Holdings) Public Ltd

Η εν λόγω εταιρεία, απαντώντας σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, ανέφερε ότι ο λόγος που η Petrolina συμμετέχει στη δημιουργία της Νέας Εταιρείας είναι η ελαχιστοποίηση του κόστους κατασκευής και του κόστους λειτουργίας της νέας εγκατάστασης υγραερίου ανά μάζα μονάδας υγραερίου. Αυτό συνάγεται από το μικρό μέγεθος της αγοράς του υγραερίου και των οικονομιών κλίμακας που προκύπτουν από την λειτουργία μίας εγκατάστασης αντί περισσοτέρων.

Η συνεργασία με τις υπόλοιπες Εταιρείες προέκυψε για τον λόγο ότι, είναι πιο συμφέρουσα από τη δημιουργία χώρου μόνο για τις ανάγκες της εταιρείας. Σύμφωνα με τη Petrolina, η κυβέρνηση προσπαθούσε να δημιουργήσει στο Βασιλικό μια κοινή εγκατάσταση για όλες τις εταιρείες πετρελαιοειδών, συμπεριλαμβανομένου και του υγραερίου με την μέθοδο του BOT (build operate transfer) και η θέση όλων των εταιρειών ήταν να τους δοθεί χώρος για να κατασκευάσουν οι ίδιες την κοινή εγκατάσταση που προτεινόταν από την τότε κυβέρνηση.

Αναφορικά με τις εξοικονομήσεις και τις βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα που θα επιφέρει η δημιουργία της Νέας εταιρείας και πως θα επωφεληθεί ο καταναλωτής, η εταιρεία απέστειλε εκτιμήσεις της αναφορικά με το κόστος κατασκευής και λειτουργίας δύο όμοιων εγκαταστάσεων υγραερίου με διαφορετική δυναμικότητα η κάθε μια, η μια εγκατάσταση για να εξυπηρετεί μόνο την εταιρεία Petrolina και άλλη εγκατάσταση για να εξυπηρετεί και τις τέσσερις (4) εταιρείες της κοινοπραξίας.

Σύμφωνα με την εταιρεία, η αύξηση της τιμής του υγραερίου λόγω της αναγκαστικής μετακίνησης από τη Λάρνακα θα είναι μικρότερη λόγω της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας σε σχέση με τη δημιουργία τεσσάρων εγκαταστάσεων από την κάθε Εταιρεία ξεχωριστά.

Αναφορικά με το κόστος μετακίνησης και αποκατάστασης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η εταιρεία ανέφερε ότι το ποσό των €[...] είναι μια κατά προσέγγιση εκτίμηση βασιζόμενη στην συλλογική εμπειρία των εταιρειών. Το έργο της αποκατάστασης στην Λάρνακα είναι ένα δύσκολο και πολυσύνθετο έργο. Επιπρόσθετα, πολλές παράμετροι υλοποίησης του έργου ήταν και παραμένουν άγνωστοι, όπως π.χ. η μελλοντική χρήση της γης (των οικοπέδων των εταιρειών) στη

Λάρνακα που θα καθορίσει το επίπεδο, τρόπο και συνεπώς κόστος καθαρισμού. Η εκτίμηση ενδέχεται να μην είναι ρεαλιστική. Η εταιρεία δεν αντάλλαξε πληροφορίες με τις άλλες εταιρείες για την ετοιμασία της εκτίμησης και δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τα θέματα που μπορεί κάποια άλλη εταιρεία πιθανόν να αντιμετωπίζει. Η εταιρεία δεν έχει ασφαλή εκτίμηση του κόστους αποκατάστασης των οικοπέδων της αφού βασικοί παράμετροι της αποκατάστασης παραμένουν αδιευκρίνιστοι.

Συνεργατική Εταιρεία Σύνεργκαζ Λτδ

Η εταιρεία, απαντώντας σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, ανέφερε ότι δεν έχει προβεί στη σύσταση οποιασδήποτε μελέτης η οποία να συγκρίνει το αποτέλεσμα στη περίπτωση που προχωρήσει στην επένδυση με δικές της εγκαταστάσεις ή υλοποίησης της επένδυσης μέσω της κοινοπραξίας. Σύμφωνα με την εν λόγω Εταιρεία, οι Εταιρείες προχώρησαν στη δημιουργία της Νέας Εταιρείας για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Η διατήρηση του κόστους της επένδυσης σε όσο το δυνατό χαμηλότερο επίπεδο διότι η όποια αύξηση θα μετακυλήσει αναγκαστικά στους καταναλωτές κάτι το οποίο ως εταιρεία δεν επιθυμεί. Οι ποσότητες του υγραερίου που καταναλώνονται κάθε έτος στην κυπριακή αγορά είναι περιορισμένες (55 χιλ. Μ.Τ. περίπου) και με μειωμένη δραστηριότητα την καλοκαιρινή περίοδο, οπότε η επένδυση από την κάθε εταιρεία ξεχωριστά στο Βασιλικό δεν θα ήταν οικονομικά βιώσιμη εν όψει και της εισαγωγής νέων ανταγωνιστικών προϊόντων του υγραερίου, όπως για παράδειγμα το φυσικό αέριο, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κ.ο.κ.

(β) Υπάρχουν έργα υποδομής, όπως για παράδειγμα το αγκυροβόλιο για την πρόσδεση των πλοίων, οι αγωγοί που θα συνδέουν το αγκυροβόλιο με το τερματικό υγραερίου, οι αποθηκευτικοί χώροι που θα φιλοξενούν το υγραέριο, για τα οποία το κόστος κατασκευής τους δεν μπορεί να είναι οικονομικότερο στην περίπτωση που η κάθε εταιρεία προβεί σε ξεχωριστή και ίδια επένδυση. Επίσης, με βάση τα σημερινά δεδομένα, η κατασκευή τεσσάρων εμφιαλωτηρίων στο ενεργειακό κέντρο στο Βασιλικό θα διατηρήσει την παραγωγικότητα του προσωπικού σε χαμηλά επίπεδα, σε σχέση με τον ωφέλιμο χρόνο εργασίας του, ενώ τα λειτουργικά έξοδα θα παραμένουν ψηλά, κατάσταση η οποία θα μπορούσε εύκολα να αποφευχθεί με την κατασκευή κοινών εμφιαλωτηρίων. Εξάλλου, σύμφωνα με την εταιρεία, έχει διαχρονικά αποδειχτεί ότι κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινή περιόδου, ένα

εμφιαλωτήριο έχει τη δυνατότητα να καλύψει πλήρως και Εταιρείες, με βάση την υφιστάμενη δομή στη Λάρνακα. Όλα τα δεδομένα που υπήρχαν τη δεδομένη στιγμή, μαζί με τα ασφυκτικά χρονικά πλαίσια που έθετε το Διάταγμα για τερματισμό χρήσης των εγκαταστάσεων υγραερίου της εταιρείας στη Λάρνακα, οδήγησαν την διεύθυνση της εταιρείας στο να αποφασίσει θετικά για την κατασκευή ενός κοινού τερματικού αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου στο Βασιλικό.

(γ) Η κοινοπραξία αναμένεται να δημιουργήσει τα εξής σημαντικά πλεονεκτήματα, τα οποία προβλέπεται ότι θα επηρεάσουν την τιμή πώλησης του υγραερίου:

- Οικονομικότερη επένδυση
- Αύξηση της παραγωγικότητας και του ωφέλιμου χρόνου εργασίας
- Μείωση των εξόδων λειτουργίας
- Αποτελεσματικότερη διαχείριση του υγραερίου

Το αποτέλεσμα των πιο πάνω ωφελημάτων, θα είναι ο περιορισμός των εξόδων που θα ενσωματωθούν στη τιμή πώλησης του υγραερίου.

Αναφορικά με την ύπαρξη φραγμών εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στην αγορά της εισαγωγής υγραερίου, η εν λόγω εταιρεία ανέφερε ότι μια εταιρεία που θέλει να δραστηριοποιηθεί στον τομέα πρέπει να λάβει τα ακόλουθα υπόψη:

α. Κόστος επένδυσης: για να μπορέσει μια νέα επιχείρηση να δραστηριοποιηθεί στην αγορά του υγραερίου και να επιτύχει το σκοπό και τους στόχους της, θα πρέπει να διαχειριστεί σωστά το κόστος της επένδυσης το οποίο ενδέχεται να είναι αρκετά ψηλό.

β. Σταδιακή συρρίκνωση της αγοράς: υπάρχουν ενδείξεις ότι η ζήτηση για το υγραέριο μειώνεται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου. Η μείωση αυτή ενδέχεται να ενισχυθεί, εν όψει και των νεοεισερχόμενων ανταγωνιστικών προϊόντων στο κλάδο της ενέργειας, όπως για παράδειγμα το φυσικό αέριο το οποίο με τη σειρά του θα επηρεάσει την τιμή πώλησης του ηλεκτρικού ρεύματος, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κοκ.

γ. Άλλοι παράγοντες: Η αγορά του υγραερίου επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις καιρικές συνθήκες, αστάθμητος και απρόβλεπτος παράγοντας για τον ακριβή

υπολογισμό των πωλήσεων του υγραερίου.

δ. Οι συνθήκες και οι διαδικασίες απλοποιούνται κάπως στο στάδιο της λιανικής πώλησης των κυλίνδρων με τη δημιουργία σημείων πώλησης προϊόντων υγραερίου. Θα πρέπει όμως τα σημεία αυτά πώλησης να είναι σε θέση να προσφέρουν ίδιους ή ευνοϊκότερους όρους από εδραιωμένα και δημοφιλή σημεία πώλησης, όπως για παράδειγμα διάφορες υπεραγορές και Discount Stores.

Αναφορικά με τις εξοικονομήσεις και τις βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα που θα επιφέρει η δημιουργία της Κοινοπραξίας και πως θα επωφεληθεί ο καταναλωτής η εταιρεία ανέφερε τα πιο κάτω:

«Ως Σύνεργαζ θεωρούμε λογικό ότι από τη στιγμή που τα τέσσερα εμφιαλωτήρια τα οποία βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη Λάρνακα υπολειτουργούν, ιδίως κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου, η ενδυνάμωση και η λειτουργία ενός εμφιαλωτηρίου την καλοκαιρινή περίοδο και ενδεχομένως τη λειτουργία δύο εμφιαλωτηρίων κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, αφενός θα μειώσει σημαντικά τα λειτουργικά έξοδα και έξοδα που αφορούν το προσωπικό (μισθοί, υπερωρίες, κλπ.) και αφετέρου θα αυξήσει σημαντικά την παραγωγικότητα του προσωπικού μειώνοντας το χρόνο αδράνειας (idle time) του εμφιαλωτηρίου.»

Όσον αφορά την επένδυση στο Βασιλικό και το κόστος που προφανώς θα μετακυλιστεί στους καταναλωτές, όπως γνωρίζετε δεν είναι επιλογή της Σύνεργαζ η μετεγκατάσταση στο Βασιλικό αλλά υποχρέωση της εν όψει του διατάγματος που βρίσκεται σε ισχύ και το οποίο εκπνέει την 1^η Μαρτίου 2019. Οπότεν οποιοδήποτε επιπρόσθετο κόστος δημιουργηθεί σε σχέση με την αναμενόμενη επένδυση στο Βασιλικό, δεν δημιουργείται με βάση την επενδυτική και επεκτατική πολιτική που εφαρμόζει η εταιρεία αλλά με βάση σχετικής απόφασης που πάρθηκε από το Κράτος. Στόχος πλέον είναι, πέραν από την μετακίνηση στο νέο ενεργειακό κέντρο στο Βασιλικό, η διατήρηση της τιμής πώλησης του υγραερίου σε όσο το δυνατό χαμηλότερα επίπεδα, εξού και η από κοινού επένδυση μέσω της κοινοπραξίας.

Πέραν από την εξοικονόμηση που αναμένεται να επέλθει, η συρρίκνωση της αγοράς του υγραερίου ως αποτέλεσμα των νέων προϊόντων που αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την ζήτηση σε υγραέριο, όπως για παράδειγμα το φυσικό αέριο και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης των εταιρειών. Η βιωσιμότητα των εταιρειών θα τεθεί σε μεγαλύτερο επιχειρηματικό κίνδυνο στη περίπτωση που κατασκευαστούν τέσσερα τερματικά αντί ένα.»

Αναφορικά με το κόστος μετακίνησης και αποκατάστασης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η εταιρεία ανέφερε ότι σύντομα θα προχωρήσει σε μελέτη η οποία θα υποδείξει το βαθμό της μόλυνσης του υπεδάφους στο οποίο βρίσκονται σήμερα οι εγκαταστάσεις υγραερίου της στη Λάρνακα και το αναμενόμενο κόστος καθαρισμού και κατ' επέκταση εξωραϊσμού του τεμαχίου γης της εταιρείας. Ο υπολογισμός των €[...] αφορά όλες τις εταιρείες πετρελαιοειδών και έγινε κατ' εκτίμηση και χωρίς τη σύσταση εμπειριστατωμένης μελέτης.

Intergaz Ltd

Σύμφωνα με τις απαντήσεις της Intergaz σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, το Διάταγμα και η απόφαση του κράτους για μετακίνηση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγραερίου ώθησε τις Εταιρείες μετά από συσκέψεις τόσο με κρατικούς αξιωματούχους όσο και μεταξύ των Εταιρειών να προχωρήσουν σε κοινό επιχειρηματικό πλάνο, λαμβάνοντας υπόψη τη Μελέτη βιωσιμότητας του έργου.

Αναφορικά με την ύπαρξη φραγμών εισόδου για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στην αγορά της εισαγωγής υγραερίου η εν λόγω εταιρεία ανέφερε ότι δεν υπάρχουν φραγμοί εισόδου σε νέες εταιρείες.

Όσον αφορά τις εξοικονομήσεις και τις βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα που θα επιφέρει η δημιουργία της Νέας Εταιρείας και πως θα επωφεληθεί ο καταναλωτής, η εταιρεία απέστειλε εκτιμήσεις κόστους που προκύπτουν από υπολογισμούς της στην περίπτωση που προχωρήσει μόνη της με αποθηκευτικούς χώρους. Σύμφωνα με την εταιρεία, το κόστος που αναφέρεται υπολογίζεται με βάση το μερίδιο που αναλογεί στην INTERGAZ (25%) για την κατασκευή του κοινού αγκυροβολίου όπως καταγράφεται στη Μελέτη.

Η εν λόγω εταιρεία υποστηρίζει ότι η δημιουργία τερματικού της Intergaz δεν είναι συμφέρουσα για τους ακόλουθους λόγους:

α) στην περιοχή Βασιλικού και σύμφωνα με το σχέδιο της περιοχής, απαγορεύεται η εγκατάσταση υπέργειων δεξαμενών και αυτό στερεί το δικαίωμα στην εταιρεία μετακίνησης των υφιστάμενων δεξαμενών της στο βασιλικό. Σημειώνεται ότι, οι δεξαμενές αποθήκευσης αποτελούν το μεγαλύτερο κόστους του τερματικού.

β) σύμφωνα με το Διάταγμα, εκτός από τον τερματισμό των εργασιών θα

πρέπει να γίνει και η αποξήλωση και ο καθαρισμός της γης, καθώς και η εξυγίανση του εδάφους από τη μόλυνση, τα οποία αποτελούν επιπλέον κόστος,

γ) σε σχέση με το σημερινό λειτουργικό κόστος της εταιρείας, προκύπτουν διαπιστώσεις ότι το προσωπικό που θα εργάζεται σε ένα κοινό τερματικό είναι πολύ λίγο από το εάν υπάρχουν 4 διαφορετικά και το κοινό τερματικό έχει πρόνοια να εργάζεται με 2 εμφιαλωτήρια έναντι 4, εάν η κάθε εταιρεία κάνει το δικό της τερματικό.

Σύμφωνα με την εταιρεία, από τα εν λόγω στοιχεία διαφαίνεται ότι το κόστος αυτό είναι πιο ψηλό από ότι αυτό στη συμμετοχή της εταιρείας στη Νέα εταιρεία, όπου το πραγματικό κόστος της Intergaz είναι το 25% του συνολικού κόστους.

Αναφορικά το λειτουργικό κόστος, δεν έχει εκπονηθεί οποιαδήποτε μελέτη από την Intergaz για αυτόνομη μετεγκατάσταση. Έχουν γίνει όμως κάποιοι υπολογισμοί με βάση τα σημερινά λειτουργικά έξοδα/ κόστη στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις, στη Λάρνακα. Ωστόσο είναι δύσκολο να γίνουν οι συγκρίσεις με τη Μελέτη, επειδή σε αυτή περιλαμβάνονται διάφοροι παράμετροι που δεν υπάρχουν σήμερα, όπως το ενοίκιο του χώρου, οι τόκοι των δανείων κλπ. Σημαντικότερο πλεονέκτημα στα λειτουργικά έξοδα της κοινοπραξίας αποτελεί το γεγονός ότι οι εταιρείες θα πληρώνουν σταθερό πόσο για κάθε κύλινδρο ή βυτιοφόρο που θα εμφιαλώνεται. Αυτό δεν συμβαίνει σήμερα αφού η εταιρεία έχει περίπου το ίδιο λειτουργικό κόστος σε όλες της περιόδους του έτους. Η εταιρεία αναφέρει επίσης ότι στα λειτουργικά έξοδα, το κόστος του προσωπικού ανά εταιρεία είναι πολύ χαμηλότερο στην περίπτωση κοινοπραξίας. Έχοντας σαν δεδομένο ότι ένα από τα μεγαλύτερα λειτουργικά κόστη είναι το εργατικό δυναμικό, τότε η κοινοπραξία αποτελεί οικονομικότερη λύση στο τομέα αυτό.

Είναι θέση της Intergaz, ότι οι συνεργίες που θα δημιουργηθούν από την κοινοπραξία θα έχουν πολλά οικονομικά οφέλη για τις Εταιρείες. Στην περίπτωση της Intergaz, αποτελεί τη μοναδική επιλογή, λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση αυτή έχει ληφθεί μετά από το Διάταγμα και τον εξαναγκασμό της εταιρείας, χωρίς αποζημιώσεις, να μετακινηθεί στη περιοχή του Βασιλικού. Επιπρόσθετα και σύμφωνα με το Διάταγμα, οι Εταιρείες θα πρέπει να αποκαταστήσουν το χώρο και να γίνει πλήρης εξυγίανση του εδάφους, ως αποτέλεσμα η εταιρεία να μειονεκτεί έναντι του ανταγωνισμού και κυρίως έναντι νέων επενδυτών στο τομέα αυτό.

Σύμφωνα με την Intergaz, η δημιουργία της Νέας Εταιρείας θα ευνοήσει τις Εταιρείες για τους πιο κάτω λόγους:

- Η εποχικότητα του προϊόντος έχει σαν αποτέλεσμα το εμφιαλωτήριο των κυλίνδρων να λειτουργεί επί συνεχούς βάσης μόνο τους τρεις χειμερινούς μήνες του χρόνου και τους υπόλοιπους να υπολειτουργεί.
- Η εποχικότητα του προϊόντος έχει σαν αποτέλεσμα το κέντρο επανελέγχου και συντήρησης των κυλίνδρων να λειτουργεί σε συνεχόμενη βάση μόνο τους τρεις χειμερινούς μήνες του χρόνου και τους υπόλοιπους να υπολειτουργεί.
- Η δημιουργία ανεξάρτητων εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγραερίου προϋποθέτει πολύ μεγαλύτερο χώρο για εγκατάσταση τους λόγω των αποστάσεων που θα πρέπει να τηρηθούν από επικείμενες ιδιοκτησίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία.
- Τα κόστη για μέτρα πυρασφάλειας, μελέτες ασφάλειας, φύλαξη των εγκαταστάσεων κλπ ανά εταιρεία είναι πολύ πιο χαμηλά όταν πρόκειται για ενιαία εγκατάσταση, παρά αυτόνομη.
- Στα λειτουργικά έξοδα το κόστος προσωπικού ανά εταιρεία είναι πολύ χαμηλότερο στην περίπτωση κοινοπραξίας. Χρειάζονται 33 άτομα για τη λειτουργία ενιαίου τερματικού και 14 άτομα για τη λειτουργία αυτόνομης εγκατάστασης.

Είναι θέση της εταιρείας ότι, όλα τα πιο πάνω ενδέχεται να ωφελήσουν και της καταναλωτές, αφού τα συνολικά κόστη, περιλαμβανόμενων και των λειτουργικών εξόδων είναι λιγότερα στη περίπτωση της κοινοπραξίας. Με αυτά τα δεδομένα, οποιαδήποτε αύξηση στη τιμή του προϊόντος πιθανότατα να είναι λιγότερη στην περίπτωση της κοινοπραξίας.

Προς επίρρωση των όσων λέχθηκαν πιο πάνω από τις εταιρείες υποβλήθηκε σχετική Μελέτη που έγινε από την εταιρεία Positive η οποία έγινε με βάση στοιχεία του 2013.

X. ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Η Επιτροπή σημείωσε πως λόγω της αναφοράς στο Καταστατικό της Νέας Εταιρείας για δραστηριοποίησή της στον τομέα φυσικού αερίου καθώς και κάποιων ισχυρισμών για επηρεασμό της μελλοντικής ζήτησης υγραερίου στην Κύπρο από το φυσικό αέριο, συλλέχθηκαν σχετικά στοιχεία από τις συμμετέχουσες, τους πελάτες και τους προμηθευτές των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, καθώς και εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε συναφείς τομείς.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, φαίνεται πως οι απόψεις για το φυσικό αέριο δίστανται. Κάποιες εταιρείες δεν θεωρούν ότι η μελλοντική εισαγωγή και χρήση φυσικού αερίου στην κυπριακή αγορά θα επηρεάσει τις πωλήσεις χύμα υγραερίου. Αναφέρεται συγκεκριμένα ότι το μέγεθος της αγοράς σε συνδυασμό με την πυκνότητα κατοίκησης και το υψηλό κεφαλαιακό κόστος επένδυσης, καθιστά τη διανομή φυσικού αερίου στην Κύπρο οικονομικά ασύμφορη. Προτάθηκε επίσης η θέσης πως, ακόμη και στην περίπτωση που οι σχετικές μελέτες δείξουν ότι είναι οικονομικά συμφέρουσα η δημιουργία κατάλληλης υποδομής για διανομή φυσικού αερίου, η δημιουργία αυτού του δικτύου απαιτεί χρόνο. Επομένως, δεν αναμένεται σύμφωνα με τις εν λόγω εταιρείες, ότι στο εγγύς μέλλον (δηλαδή τα επόμενα 30 χρόνια) θα υπάρχει εκτεταμένο δίκτυο διανομής φυσικού αερίου στην Κύπρο που να μπορεί να προκαλέσει ουσιαστική ανταγωνιστική πίεση στο χύμα υγραέριο.

Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι εάν οι Εταιρείες θεωρούσαν ότι το φυσικό αέριο είναι ανταγωνιστικό του χύμα υγραερίου, και ως εκ τούτου θα επηρεάσει αρνητικά τις πωλήσεις χύμα υγραερίου στο μέλλον, δεν θα προχωρούσαν σε επένδυση για αποθηκευτικό χώρο της δεδομένης αποθηκευτικής ισχύος, ούτε και θα δήλωναν ότι η πρόθεσή τους είναι να επεκτείνουν την αποθηκευτική τους ικανότητα.

Άλλη άποψη που επικρατεί είναι ότι η μελλοντική εισαγωγή φυσικού αερίου θα επηρεάσει αρνητικά τις πωλήσεις υγραερίου καθότι η χρήση φυσικού αερίου από την Αρχή Ηλεκτρισμού, το οποίο θα είναι φθηνότερο καύσιμο, θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους παραγωγής και κατ' επέκταση μείωση στη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα το ηλεκτρικό ρεύμα να είναι πολύ ανταγωνιστική πηγή ενέργειας έναντι του υγραερίου, λαμβάνοντας υπόψη και τα άλλα πλεονεκτήματα που έχει το ηλεκτρικό ρεύμα έναντι του υγραερίου, όπως η επικινδυνότητα, η ευκολία χρήσης, η εξοικονόμηση χώρου κλπ. Επιπρόσθετα, η απευθείας χρήση του φυσικού αερίου από μεγάλες βιομηχανικές μονάδες και αργότερα σε οικιακή χρήση θα αντικαταστήσει τη σημερινή καύσιμη ύλη, μια εκ των οποίων είναι και το υγραέριο.

Κάποιες άλλες εταιρείες ανέφεραν ότι ο βαθμός που η είσοδος του φυσικού αερίου θα επηρεάσει την αγορά υγραερίου εξαρτάται κυρίως από την σχετική επιδότηση που θα δοθεί από την κυπριακή κυβέρνηση στα δύο καύσιμα.

Ορισμένες εταιρείες ανέφεραν ότι τόσο το υγραέριο όσο και το φυσικό αέριο είναι ανταγωνιστικά προϊόντα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και τα δύο ως καύσιμο κίνησης. Η σχέση του υγραερίου με το φυσικό αέριο είναι αντίστοιχη με τη σχέση του

υγραερίου με τα άλλα καύσιμα, όπως το πετρέλαιο και τη βενζίνη αλλά και με το ηλεκτρικό ρεύμα. Άλλες όμως εταιρείες ανέφεραν ότι οι υποδομές για μεταφορά και διανομή φυσικού αερίου στην αγορά δεν υπάρχουν ή είναι πολύ δύσκολο και δαπανηρό να δημιουργηθούν, και ως εκ τούτου, τουλάχιστο σε πρώτη φάση, τα δύο καύσιμα αέρια θα έχουν διαφορετική τελική χρήση, με το φυσικό αέριο να είναι διαθέσιμο μόνο σε κάποιες μεγάλες βιομηχανίες και ξενοδοχεία.

Υποστηρίχθηκε επίσης ότι τα δύο προϊόντα είναι δυνητικά ανταγωνιστικά προϊόντα γιατί μπορούν το ένα να αντικαταστήσει το άλλο. Πιο συγκεκριμένα, εάν γίνουν οι απαραίτητες υποδομές και διασωλήνωση φυσικού αερίου στο νησί, τα σπίτια θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν το φυσικό αέριο για θέρμανση ή για μαγείρεμα, ενώ οι βιομηχανικοί πελάτες θα μπορούν να το χρησιμοποιήσουν ως την κύρια καύσιμη ύλη τους. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν, με μικρές μετατροπές στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις.

Σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγραερίου θεωρητικά μπορούν σχετικά εύκολα να μετατραπούν σε εγκαταστάσεις άλλων υγρών πετρελαϊκών προϊόντων, δεδομένου ότι τα τεχνικά χαρακτηριστικά των εγκαταστάσεων υγραερίου είναι πολύ πιο αυστηρά από αυτά των εγκαταστάσεων των άλλων πετρελαϊκών προϊόντων, αλλά το σχήμα (σφαίρες και κύλινδροι) και το μικρό μέγεθος (1.000 Μ.Τ.) καθιστούν το ενδεχόμενο αυτό πρακτικά μη εφαρμόσιμο. Το φυσικό αέριο δεν είναι πετρελαϊκό προϊόν και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των εγκαταστάσεων διαχείρισης του είναι ανάλογα και με τη μορφή διαχείρισης του, υγρή ή αέρια. Επιπλέον, η χωρητικότητα και η τοποθεσία ανέγερσης των νέων εγκαταστάσεων υγραερίου είναι τέτοιες που δεν φαίνεται να εξυπηρετούν τους σχεδιασμούς του κράτους όσον αφορά την έλευση και χρήση του φυσικού αερίου, το οποίο σε πρώτη φάση θα χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ηλεκτρισμού στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού.

XI. ANAMENOMENH EΞEΛIΞH THΣ ZHTHΣHΣ YΓPAEPIOY

Αναφορικά με την αναμενόμενη εξέλιξη της ζήτησης υγραερίου, η Μελέτη που προσκόμισαν οι Εταιρείες η οποία έγινε τον Ιανουάριο του 2015, αναφέρει ότι η ζήτηση θα ήταν γύρω στις 45.000 Μ.Τ. το 2016, χωρίς να υπολογιστεί το υγραέριο κίνησης. Μέχρι το 2019, οι προβλέψεις της Μελέτης δείχνουν μια άνοδο μέχρι τους 51.000 Μ.Τ. και μετά μια συνεχή πτώση μέχρι το 2028 όπου αναμένεται η ζήτηση υγραερίου να φτάσει τους 40.000 Μ.Τ..

Προς τούτου, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, οι πωλήσεις υγραερίου για το 2016 έφτασαν τους 54.906 Μ.Τ.¹³, ποσότητα που είναι κατά περίπου 10.000 Μ.Τ. πάνω από τις προβλέψεις της Μελέτης ([...]).

Στο σημείο αυτό η Επιτροπή σημειώνει την πληθώρα δημοσιευμάτων στο διαδίκτυο που αφορούν το υγραέριο κίνησης. Το υγραέριο κίνησης (στο εξής το «LPG αυτοκινήτου») είναι ένα καινούργιο προϊόν στην κυπριακή αγορά και η εφαρμογή συστημάτων υγραεριοκίνησης, με την Κανονιστική Διοικητική Πράξη Κ.Δ.Π. 106/2016 έγινε νόμιμη από τις 8/4/2016. Το LPG αυτοκινήτου προσφέρεται ως ένα γνήσιο εναλλακτικό καύσιμο έναντι της βενζίνης και το πλεονέκτημα της χρήσης του είναι η δυνατότητα του στην εξοικονόμηση κόστους αφού μπορεί να είναι μέχρι 50% φθηνότερο από τη βενζίνη, σε σύγκριση με την τιμή ανά λίτρο.¹⁴ Ακόμα, το LPG αυτοκινήτου είναι φιλικό προς το περιβάλλον.

Τα αυτοκίνητα μπορούν να μετατραπούν ούτως ώστε να χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο υγραέριο ως καύσιμο με ένα κόστος ανάλογα με τον κινητήρα και την ιπποδύναμη του κάθε αυτοκινήτου. Το LPG αυτοκινήτου μπορεί κάποιος να το προμηθευτεί από πολλά πρατήρια καυσίμων που έχουν ή θα έχουν εγκαταστήσει αντλίες υγραερίου. Στο σημείο αυτό η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με δημοσίευμα ημερομηνίας 23/3/2017, κανένα πρατήριο δεν έχει ακόμη όλες τις απαραίτητες άδειες για πώληση LPG αυτοκινήτου και η διαδικασία είναι πολύ χρονοβόρα. Υπάρχει πληθώρα παραπόνων από τις εταιρείες που εμπλέκονται στον τομέα καθώς κάποιες έχουν προβεί σε επενδύσεις σε πρατήρια για εγκατάσταση συστημάτων εφοδιασμού και κάποιες άλλες έχουν εκπαιδεύσει προσωπικό για τις απαραίτητες τροποποιήσεις σε αυτοκίνητα.¹⁵

Η φορολογία για το LPG αυτοκινήτου, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, διατηρείται στο χαμηλότερο επίπεδο που επιτρέπει η Ευρωπαϊκή Οδηγία (περίπου 7 σεντ του ευρώ το λίτρο), μέχρι το 2022.¹⁶

Σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, η ζήτηση του υγραερίου για οικιακούς και εμπορικούς σκοπούς είναι σταθερή τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο και κυμαίνεται

¹³ Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Πωλήσεις και αποθέματα πετρελαιοειδών Ιανουάριος 1026-Δεκέμβριος 2016

http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/energy_environment_81main_keyfarchive_gr/energy_environment_81main_keyfarchive_gr?OpenForm&yr=2016A86ABB5770D1FEC210664320215ED03F&n=2016

¹⁴ www.ygraeriokinisi.com.cy

¹⁵ www.cyprusbusinessmail Introduction of auto-LPG caught in the bureaucracy

¹⁶ www.newsbomb.com.cy

περί τους 55-60.000 Μ.Τ.. Σύμφωνα με πρόσφατες προβλέψεις που εκπόνησε το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου για λογαριασμό του Υπουργείου στο πλαίσιο διαφόρων μελετών για την ενέργεια, εκτιμάται ότι η ζήτηση του θα αυξάνεται σταδιακά μέχρι το 2020 και μετά θα αρχίσει η σταδιακή μείωση του, οπότε το 2035 η ζήτηση του θα κυμαίνεται στα σημερινά επίπεδα. Οι προβλέψεις, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (International Energy Agency – IEA) με βάση διάφορα σενάρια και μέτρα πολιτικής, καθώς και τον διεθνή Οργανισμό Πληροφόρησης Platts, δείχνουν ανοδική τάση για την παγκόσμια ζήτηση υγραερίου.

Με βάση τα πιο πάνω, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, μπορεί η χρήση του υγραερίου όπως εφαρμόζεται σήμερα να έχει μελλοντικά μια φθίνουσα πορεία, εντούτοις λαμβάνοντας υπόψη τις προβλεπόμενες μελλοντικές χρήσεις υγραερίου όπως στη μοτοκίνηση, την πιθανότητα διαμετακομιστικού εμπορίου καθώς και το χρόνο που θα χρειαστεί να γίνουν οι απαραίτητες υποδομές για χρήση φυσικού αερίου, ο χώρος αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου θα παραμείνει αναγκαίος και χρήσιμος για αρκετά έτη. Η άποψη αυτή ενισχύεται και από το γεγονός της μακροχρόνιας σύμβασης για τις υπό εξέταση εγκαταστάσεις, αφού η πρώτη περίοδος θα είναι 33 χρόνια, με περαιτέρω ανανεώσεις για άλλα 33 και μετά ακόμη 33 χρόνια.

XIV. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΛΗΡΟΥΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Ο Νόμος προβλέπει ότι η Επιτροπή αξιολογεί μια συγκέντρωση η οποία εμπίπτει στο Νόμο, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο η πράξη είναι συμβατή με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή, πρέπει να αξιολογεί σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του Νόμου, κατά πόσο η συγκέντρωση παρακωλύει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη κάθε σημαντική παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού που ενδέχεται να προκληθεί από τη συγκέντρωση.

A. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό

του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή θα προχωρήσει να αξιολογήσει τις οποιεσδήποτε συνέπειες της παρούσας πράξης συγκέντρωσης σε οριζόντιο επίπεδο, στη βάση των Κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις»)¹⁷.

Μερίδια αγοράς και επίπεδο συγκέντρωσης

Η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, όλες οι Εταιρείες και μέτοχοι της Νέας Εταιρείας ανεξαιρέτως, ασχολούνται μέχρι στιγμής με την αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου στην περιοχή Διυλιστηρίων Λάρνακας, μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους, στον τομέα του υγραερίου.

Ως εκ τούτου, η δραστηριότητα η οποία θα συγχωνευτεί στα πλαίσια δημιουργίας της Νέας Εταιρείας έχει οριζόντια σχέση.

Καταρχάς, πρέπει να τονιστεί ότι με βάση τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της πλήρους διερεύνησης, κατά την εισαγωγή του υγραερίου και προτού γίνει οποιαδήποτε άλλη διεργασία (όπως για παράδειγμα έλεγχος ποιότητας και διανομή), είναι απαραίτητη η αποθήκευσή του. Το προϊόν πρέπει να εκφορτωθεί στην εγκατάσταση αποθήκευσης πριν διατεθεί προς πώληση. Συνεπώς, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, αφού όλη η εισαγωγή υγραερίου θα πρέπει πρώτα να αποθηκεύεται προτού διανεμηθεί, δεν υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα εξαρχής διανομής του. Ως εκ τούτου, η υποδομή αποθήκευσης είναι απαραίτητη για την εν λόγω δραστηριότητα.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Εταιρειών που συλλέχθηκαν για σκοπούς αξιολόγησης της παρούσας συγκέντρωσης, αυτές κατέχουν συνδυαστικά το 100%

---

¹⁷ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (2004/C 31/03)

της αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων, αφού είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στην αποθήκευση και χονδρική διάθεση υγραερίου.

Το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Εταιρειών στην Νέα Εταιρεία, στην αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου, στην Κύπρο είναι σχεδόν 100%.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν και οι αποθηκευτικοί χώροι στην Πάφο της P & S LPG GAS LTD. Η P & S LPG GAS LTD ελέγχεται από τις εταιρείες Petrolina και Synergaz, και υπενοικιάζει τεμάχια γης από τη Synergaz τα οποία περιέχουν τρεις δεξαμενές αποθήκευσης υγραερίου. Σημειώνεται ότι οι αποθηκευτικοί χώροι ανήκουν στη P & S LPG GAS LTD. Η P & S LPG GAS LTD ενοικιάζει αυτούς τους αποθηκευτικούς χώρους χωρητικότητας 600M.T. προς τους μετόχους της Petrolina και Synergaz. Σύμφωνα με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, η εν λόγω εταιρεία δημιουργήθηκε από τις εταιρείες Petrolina και Synergaz, δηλαδή δύο από τις συμμετέχουσες στη Νέα Εταιρεία, με σκοπό τη μείωση του κόστους μεταφοράς υγραερίου χύμα στην ευρύτερη περιοχή της επαρχίας Πάφου, που λάμβανε χώρα μέσω μικρών φορτηγών. Με σκοπό την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής υγραερίου χύμα στην περιοχή και για να αποφεύγεται η ανάγκη των μικρών φορτηγών να ταξιδεύουν στην Λάρνακα από την Πάφο αρκετές φορές την εβδομάδα για να φορτώσουν προϊόν, η εταιρεία P & S LPG Gas Limited προέβηκε στην ενοικίαση μικρού χώρου αποθήκευσης υγραερίου, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο την διανομή υγραερίου. Ως εκ τούτου, αυτή η αποθήκευση δεν συνδέεται με την εισαγωγή υγραερίου αλλά μόνο με τη διανομή.

Στο σημείο αυτό διευκρινίζεται ότι, επειδή σύμφωνα με τις Εταιρείες δεν υπάρχουν έσοδα από τη δραστηριότητα της αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, οι Εταιρείες άντλησαν πληροφορίες για τα μερίδια αγοράς τους στην εν λόγω αγορά από δραστηριότητες τους σε προηγούμενα ή επόμενα στάδια της εν λόγω αγοράς καθώς και από τα μεγέθη χωρητικότητας των αποθηκευτικών χώρων του καθενός.

Λήφθηκαν υπόψη τα μερίδια αγοράς από την υφιστάμενη χωρητικότητα των αποθηκευτικών χώρων των Εταιρειών από τα πιο πάνω φαίνεται ότι η αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου είναι ολιγοπωλιακά διαρθρωμένη. Οι δύο μεγαλύτερες εταιρείες από πλευρά αποθηκευτικής ικανότητας καταλαμβάνουν

μερίδιο αποθηκευτικής ικανότητας πέραν του 50%, ενώ οι τρεις μεγαλύτερες εταιρείες πέραν του 80% της συνολικής αποθηκευτικής ικανότητας.

Επιπρόσθετα, από τα πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει και το γεγονός ότι η Νέα Εταιρεία θα έχει σημαντική μονοπωλιακή δύναμη,

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, όσο μεγαλύτερο είναι το μερίδιο αγοράς μιας επιχείρησης, τόσο πιθανότερο είναι να διαθέτει ισχύ στην αγορά. Και όσο μεγαλύτερο είναι το άθροισμα μεριδίων αγοράς, τόσο πιθανότερο είναι η συγκέντρωση να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της ισχύος στην αγορά.

Βάσει των πιο πάνω, ο δείκτης Herfindahl-Hirschman (εφεξής ο «δείκτης HHI») που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του βαθμού συγκέντρωσης μιας αγοράς υπολογίζεται στο 2.698 πριν την υλοποίηση της παρούσας πράξης συγκέντρωσης. Μετά την υλοποίηση της υπό εξέταση συγκέντρωσης, η Νέα Εταιρεία να κατέχει σχεδόν το 100% της σχετικής αγοράς της αποθήκευσης υγραερίου και διαχείρισης υγραερίου, και ως εκ τούτου ο δείκτης HHI αυξάνεται περίπου σε 10.000. Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, σε αυτό το επίπεδο του δείκτη HHI δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν είναι πιθανόν να διαπιστωθούν οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού.

Ως εκ τούτου, αναφορικά με τα αποτελέσματα του δείκτη HHI, η Επιτροπή καταλήγει ότι εγείρονται ανησυχίες αφού οδηγείται η εν λόγω αγορά σε μια ξεκάθαρα μονοπωλιακή κατάσταση. Σημειώνεται και προστίθεται σε αυτό η σημαντικότητα της δραστηριότητας αποθήκευσης του υγραερίου αφού 1) η αποθήκευση είναι απαραίτητη κατά την εισαγωγή, και 2) το μεγάλο κόστος δημιουργίας αποθηκευτικών χώρων και η πρόσβαση σε αγκυροβόλιο και σε θαλάσσιους αγωγούς, συνθέτουν φραγμούς εισόδου στην αγορά χονδρικής προμήθειας υγραερίου.

Πιθανές αρνητικές συνέπειες για τον ανταγωνισμό

Στη βάση των Κατευθυντήριων Γραμμών για οριζόντιες συγκεντρώσεις, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με την παράγραφο 22:

«Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης:

α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς).

β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).».

1. Αποτελέσματα Μη Συντονισμένης Συμπεριφοράς

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, μια συγκέντρωση μπορεί να παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά, καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε πελάτες.

Το πλέον άμεσο αποτέλεσμα της συγκέντρωσης ενδέχεται να είναι ο περιορισμός του ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων καθότι τα εμπλεκόμενα μέρη δραστηριοποιούνταν στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου και με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης η δραστηριότητα αυτή θα μεταφερθεί στη Νέα Εταιρεία, με αποτέλεσμα αυτή να κατέχει σχεδόν το 100% του μεριδίου αγοράς. Συνεπώς, η εν λόγω συγκέντρωση θα εξαλείψει πλήρως τις οποιεσδήποτε ανταγωνιστικές πιέσεις στην εν λόγω επηρεαζόμενη αγορά. Ο περιορισμός αυτών των ανταγωνιστικών πιέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αυξήσεις τιμών καθώς και την ανάπτυξη άλλων καταχρηστικών συμπεριφορών. Για παράδειγμα, εάν πριν από τη συγκέντρωση μια από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις προχωρούσε σε αύξηση των τιμών της στη χονδρική διάθεση υγραερίου, θα έχανε ένα μερίδιο από τις πωλήσεις των προϊόντων της, τις οποίες θα κέρδιζε μια άλλη από τις συμμετέχουσες Εταιρείες. Η παρούσα συγκέντρωση αφαιρεί αυτή την ανταγωνιστική πίεση.

Επιπρόσθετα, η δημιουργία της Νέας Εταιρείας θα οδηγήσει σε καταμερισμό της αγοράς χονδρικής αγοράς υγραερίου καθότι θα είναι συγκεκριμένος ο αποθηκευτικός χώρος της κάθε μιας Εταιρείας και βάσει του χώρου της αυτού, που επισημαίνεται ότι

θα γνωρίζουν και οι υπόλοιπες Εταιρείες, θα δραστηριοποιείται στη χονδρική αγορά υγραερίου.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις:

“..Επιπλέον, οι συγκεντρώσεις στο πλαίσιο ολιγοπωλιακών αγορών, που συνεπάγονται κατάργηση σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων που ασκούσαν προηγουμένως μεταξύ τους τα μέρη, σε συνδυασμό με τη μείωση της ανταγωνιστικής πίεσης επί των υπολοίπων ανταγωνιστών μπορεί, ακόμη και αν υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου, να οδηγήσουν επίσης σε σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού. Ο κανονισμός συγκεντρώσεων διευκρινίζει ότι όλες οι συγκεντρώσεις με τέτοιου είδους επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς πρέπει επίσης να κηρύσσονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.»

Η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να εξετάσει τα τυχόν αποτελέσματα μη συντονισμένης συμπεριφοράς υπό το πρίσμα ορισμένων παραγόντων οι οποίοι μεμονωμένα δεν είναι κατ' ανάγκη αποφασιστικοί.¹⁸

Α) Μεγάλα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων

Αναφορικά με τον εν λόγω παράγοντα, η Επιτροπή αναφέρει ότι στην προκείμενη υπόθεση το μερίδιο αγοράς της Νέας Εταιρείας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα είναι σχεδόν 100%. Σημειώνεται ότι υπόλοιπο μερίδιο αποθηκευτικού χώρου (στην Πάφο) το κατέχουν δύο από τις συμμετέχουσες στη Νέα Εταιρεία. Συνεπώς, η Νέα Εταιρεία θα διαθέτει σχεδόν μονοπωλιακή δύναμη και άρα το άθροισμα μεριδίων αγοράς από τη συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης, με μεγάλη ισχύ στην αγορά.

Επιπρόσθετα, αφού οι Εταιρείες θα έχουν αποθηκευτικό χώρο σύμφωνα με τη συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφαλαίο της Νέας Εταιρείας, το γεγονός αυτό θα οδηγήσει σε κατανομή των μεριδίων αγοράς των Εταιρειών στη χονδρική αγορά υγραερίου καθότι θα είναι συγκεκριμένος ο αποθηκευτικός χώρος της κάθε μιας Εταιρείας που θα μπορεί να χρησιμοποιήσει για τη δραστηριοποίηση της και με αυτόν τον τρόπο θα κλειδώσουν μακροχρόνια τα μερίδια αγοράς τους στις αγορές επόμενου και προηγούμενου σταδίου, απαλείφοντας και εξουδετερώνοντας οποιαδήποτε δυνατότητα ή κίνητρα ανταγωνισμού μεταξύ τους για τη διάρκεια της ενοικίασης του χώρου στο Βασιλικό.

¹⁸ Βλ. παρ. 24-38 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων.

Ως προς τούτο, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισαν οι Εταιρείες, με την υλοποίηση της παρούσα πράξης διαφοροποιείται σε μικρό βαθμό η χωρητικότητα των υφιστάμενων αποθηκευτικών τους χώρων σε σύγκριση με τη χωρητικότητα που θα έχουν στη Νέα Εταιρεία, η οποία βασίζεται στη συμμετοχή τους στο μετοχικό της κεφάλαιο. Ο ακόλουθος πίνακας αποτυπώνει την υφιστάμενη χωρητικότητα αποθηκευτικών χώρων που έχει η κάθε Εταιρεία και τη χωρητικότητα την οποία θα έχει στη Νέα Εταιρεία:

Εταιρεία	Ποσοστό υφιστάμενης χωρητικότητας σε σχέση με το σύνολο της αγοράς αποθήκευσης υγραερίου	Συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Νέας Εταιρείας	Ποσοστό νέας χωρητικότητας στη Νέα Εταιρεία
ΕΠΚ	[...]%	[...]	[...]%
Petrolina	[...]%	[...]	[...]%
Synergaz	[...]%	[...]	[...]%
Intergas	[...]%	[...]	[...]%

B) Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, μία συγκέντρωση έχει λιγότερες πιθανότητες να παρακλώσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, όταν υπάρχουν πολλές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και εκείνων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές τους. Όσο μεγαλύτερη είναι η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών εταιρειών, τόσο πιθανότερο είναι να αυξήσουν σημαντικά τις τιμές τους. Στην παρούσα συγκέντρωση, ο αποθηκευτικός χώρος της κάθε Εταιρείας χρησιμοποιείται από την εκάστοτε Εταιρεία για δραστηριοποίησή της στη χονδρική ή/και λιανική αγορά υγραερίου και δεν ενοικιαζόταν προς τρίτους. Οι Εταιρείες όμως είναι άμεσοι ανταγωνιστές στην κάτωθι αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, της χονδρική διάθεσης υγραερίου που είναι ένα προϊόν το οποίο είναι ομοιογενές και δεν υπάρχει τρόπος διαφοροποίησης του.

Ως εκ τούτου, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές, στην αποθήκευση και διαχείριση αλλά και στη χονδρική διάθεση υγραερίου, αφού δεν δραστηριοποιείται άλλη εταιρεία και δεν υπάρχουν δυνατότητες υποκατάστασης του προϊόντος αυτού. Συνεπώς, η Νέα Εταιρεία που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα είναι πιθανώς σε θέση να παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, καθώς θα έχει μονοπωλιακή δύναμη.

Γ) Οι πελάτες έχουν περιορισμένες δυνατότητες αλλαγής προμηθευτή

Οι πελάτες των Εταιρειών θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξεύρεση άλλων προμηθευτών, επειδή δεν υπάρχουν άλλοι εναλλακτικοί προμηθευτές και ως εκ τούτου, επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από πιθανές αυξήσεις στις τιμές και η συγκέντρωση μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα τους να προστατευτούν έναντι πιθανών αυξήσεων.

Κάποιοι από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο επόμενο στάδιο της χονδρικής διάθεσης υγραερίου εξέφρασαν την άποψη ότι η Νέα Εταιρεία η οποία θα κατέχει σημαντική μονοπωλιακή ισχύ στην αγορά, θα εκμεταλλευτεί τη θέση της, είτε μέσω των τιμών είτε μέσω άλλων παραμέτρων του ανταγωνισμού. Λόγω της μη ύπαρξης εναλλακτικών προμηθευτών, οι αυξήσεις που θα προκληθούν ως αποτέλεσμα της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας, είτε άμεσα είτε έμμεσα, θα μετακυλήσουν στους πελάτες της ή και στους λοιπούς πελάτες των ιδρυτικών Εταιρειών. Μια τέτοια εξέλιξη προφανώς θα έχει βλαπτικές συνέπειες για τα συμφέροντα και την ευημερία των καταναλωτών, οι οποίοι θα κληθούν να καταβάλλουν υψηλότερη τιμή για τις ίδιες υπηρεσίες/προϊόντα.

Δ) Οι ανταγωνιστές δεν είναι πιθανόν να αυξήσουν την προσφορά τους αν αυξηθούν οι τιμές και

Ε) Η οντότητα που προκύπτει από τη συγκέντρωση είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

Στην προκείμενη περίπτωση η Επιτροπή σημειώνει ότι η Νέα Εταιρεία θα έχει συγκεκριμένη χωρητικότητα και για να υφίσταται η όποια δυνατότητα για την οποιαδήποτε δραστηριότητα δυνητικών ανταγωνιστών, θα πρέπει με βάση την παράγραφο 16.7.1 της Συμφωνίας Μετόχων να δοθεί έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας και νοουμένου ότι υπάρχουν διαθέσιμοι αποθηκευτικοί χώροι που δεν χρησιμοποιούνται από τους μετόχους.

Με βάση τις θέσεις των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Νέα Εταιρεία θα δημιουργήσει εγκαταστάσεις με συνολική χωρητικότητα 4.000 Μ.Τ. με ενδεχόμενη αύξηση στους 8.000 Μ.Τ.. Σύμφωνα με τις σημερινές ανάγκες των εμπλεκόμενων μερών στη Νέα Εταιρεία θα υπάρχει πλεόνασμα αποθηκευτικών χώρων 470 Μ.Τ. (νοουμένου ότι δεν το χρειάζονται οι Εταιρείες). Επίσης επισημαίνεται ότι, με βάση τα στοιχεία της κοινοποίησης, ένεκα του γεγονότος ότι η συνολική ζήτηση υγραερίου στην κυπριακή αγορά δεν υπερβαίνει τους 50.000 Μ.Τ. περίπου ετησίως, αυτό καθιστά ασύμφορη και μη βιώσιμη την επένδυση για κατασκευή και διαχείριση νέου τερματικού για την αποθήκευση και άρα καθιστά ενδεχομένως την οποιαδήποτε πρόθεση δυνητικού ανταγωνιστή να κατασκευάσει δικό του αποθηκευτικό χώρο υγραερίου ασύμφορη. Σύμφωνα με την κοινοποίηση, η αποθήκευση του υγραερίου είναι απαραίτητη για μια εταιρεία που θέλει να δραστηριοποιηθεί στον τομέα, λόγω του ότι το υγραέριο πρέπει να εκφορτωθεί από τα δεξαμενόπλοια σε ειδικά διαμορφωμένους αποθηκευτικούς χώρους, σύμφωνα με τις πρόνοιες σχετικών νομοθεσιών.

Η Νέα Εταιρεία πιθανώς να εμποδίζει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό καθώς ενδεχομένως να είναι σε θέση και να έχει τα κίνητρα να δυσχεράνει την είσοδο ή και επέκταση των δραστηριοτήτων δυνητικών ανταγωνιστών της ή με άλλο τρόπο να περιορίσει την ικανότητα των δυνητικών αντίπαλων της (αφού τώρα δεν δραστηριοποιούνται άλλοι στην αγορά), να την ανταγωνιστούν στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, καθώς θα είναι η μόνη επιχείρηση με αποθηκευτικούς χώρους και παρεμφερή υποδομές.

Η άποψη αυτή υποστηρίζεται και από άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα.

ΣΤ) Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, η συγκέντρωση θα καταργήσει πλήρως τον ανταγωνισμό στην επηρεαζόμενη αγορά οριζόντιου επιπέδου αφού δημιουργείται μία επιχείρηση με μονοπωλιακή θέση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της πλήρους διερεύνησης, υπάρχει η άποψη ότι η δημιουργία μονοπωλίου στην αγορά αποθήκευσης υγραερίου και η εξάλειψη κάθε ανταγωνιστικής πίεσης μεταξύ των υφιστάμενων ανταγωνιστών εντός αυτής, αφού οι τελευταίοι θα είναι πλέον συνέταιροι στη Νέα Εταιρεία, σε συνδυασμό με την ακολούθως αποδεικνυόμενη αύξηση των εμποδίων εισόδου και αποδυνάμωση της

διαπραγματευτικής δύναμης των αγοραστών, είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσει αυξητική πίεση στην τιμολογιακή πολιτική που θα εφαρμόσει η Νέα Εταιρεία ή και τα τέλη αυτής σε αγορές επόμενων σταδίων. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα της υπό κρίση πράξης συγκέντρωσης δεν περιορίζονται στην ενίσχυση της θέσης των ιδρυτικών Εταιρειών, αλλά έχουν περαιτέρω προεκτάσεις σχετιζόμενες με την εξασθένηση της διαπραγματευτικής δύναμης των πελατών τους, την εξάλειψη του δυνητικού ανταγωνισμού και τη στρέβλωση της λειτουργίας των αγορών επόμενου σταδίου.

2. Αποτελέσματα Συντονισμένης Συμπεριφοράς

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, σε ορισμένες αγορές, λόγω της διάρθρωσης τους, οι επιχειρήσεις μπορεί να θεωρήσουν εφικτό, οικονομικά ορθολογικό και συνεπώς προτιμότερο να υιοθετήσουν σε μόνιμη βάση μια συγκεκριμένη τακτική στην αγορά, με στόχο την πραγματοποίηση πωλήσεων σε αυξημένες τιμές.

Στην παρούσα περίπτωση, λόγω του ότι οι Εταιρείες κατέχουν το 100% της αγοράς αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου δεν τίθεται θέμα συντονισμού με ανταγωνιστές αφού αυτοί δεν υπάρχουν. Ως εκ τούτου, το εν λόγω θέμα δεν θα εξεταστεί περαιτέρω.

Αντισταθμιστική Ισχύς των αγοραστών

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, ακόμα και επιχειρήσεις με πολύ υψηλά μερίδια αγοράς ενδέχεται να μην είναι σε θέση, μετά τη συγκέντρωση, να παρακωλύσουν αισθητά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως να ενεργούν σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους πελάτες τους, αν οι πελάτες τους διαθέτουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ η οποία:

«Στο πλαίσιο αυτό, ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς πρέπει να νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο αγοραστής έναντι του πωλητή στις εμπορικές διαπραγματεύσεις λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής του σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητας του να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές.»

Στην απόφασή της για την υπόθεση Ryanair/Aer Lingus¹⁹ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε ότι οι πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δεν είχαν αντισταθμιστική ισχύ, καθότι είχαν περιορισμένη ή καμία δυνατότητα να αλλάξουν προμηθευτές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε ότι η πράξη θα μείωνε σημαντικά την ικανότητα των πελατών για εναλλαγή μεταξύ των διαφόρων προμηθευτών, διότι:

«it would not only reduce the number of alternative airlines to whom they could turn in case of a price increase post-merger, but would also remove the possibilities to switch for customers entirely on many routes».

Όπως σημειώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη συγκεκριμένη υπόθεση, σε 22 διαδρομές η συγχώνευση θα δημιουργούσε μονοπώλιο και σε 9 άλλες διαδρομές θα μειωνόταν ο αριθμός των εναλλακτικών λύσεων από 3 σε 2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πελάτες θα ήταν:

«particularly vulnerable to price increases in the present case since they would have no or very limited possibilities to switch to other suppliers on almost all affected routes and no buyer power to offset such price increases.»

Στην παρούσα υπόθεση, οι μόνοι υφιστάμενοι πελάτες της Νέας Εταιρείας θα είναι οι Εταιρείες που είναι μέτοχοι της. Δεν υπάρχει άλλη εταιρεία που δραστηριοποιείται στις αγορές εισαγωγής ή/και χονδρικής διάθεσης υγραερίου, οπότε οι Εταιρείες είναι αυτή τη στιγμή οι μόνες που θα ενοικιάσουν άμεσα χώρο στις εγκαταστάσεις της Νέας Εταιρείας.

Σε περίπτωση δυνητικού ανταγωνιστή των Εταιρειών ο οποίος θα εισέλθει στις αγορές εισαγωγής ή/και χονδρικής διάθεσης υγραερίου και θα πρέπει αναγκαστικά να ενοικιάσει χώρο αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, ο νέος αυτός παίκτης δεν θα έχει τη δύναμη να απειλήσει σοβαρά τη Νέα Εταιρεία ότι θα καταφύγει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα σε εναλλακτικές πηγές χώρου αποθήκευσης, αν η Νέα Εταιρεία αποφασίσει ότι είναι διαθετιμένη να αυξήσει τις τιμές της ή να εφαρμόσει άλλους δυσμενείς όρους. Ο λόγος για αυτό εστιάζεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει πληθώρα προμηθευτών αφού μόνο οι Εταιρείες οι οποίες θα κατέχουν περίπου το 100% της σχετικής αγοράς αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου δραστηριοποιούνται στην αγορά. Επιπλέον, το προϊόν αυτό είναι εισαγόμενο και έρχεται στην Κύπρο με πλοία και δεν μπορεί κάποιος να το προμηθευτεί άμεσα. Ούτε μπορεί ο πελάτης να απειλήσει τον προμηθευτή ότι θα προχωρήσει σε κάθετη

¹⁹ Υπόθεση COMP/M.4439, Ryanair/Aer Lingus, 27/6/2007.

ολοκλήρωση, καθότι για την εισαγωγή του απαιτείται αποθήκευση πριν τη διανομή και οι ίδιες οι Εταιρείες ισχυρίζονται ότι είναι οικονομικά ασύμφορο να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις αποθήκευσης από μια εταιρεία, λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς της Κύπρου. Προς τούτο, αναφέρεται ενδεικτικά ότι η αποθηκευτική ικανότητα της Νέα Εταιρείας, σύμφωνα με τις Εταιρείες υπερκαλύπτει τις ανάγκες ολόκληρης της αγοράς και η δημιουργία ή/και πρόσβαση σε ορισμένες ουσιώδεις υποδομές και/ή διευκολύνσεις είναι απαραίτητες για τη μεταφορά υγραερίου στα τερματικά αποθήκευσης (π.χ. αγκυροβόλια, θαλάσσιοι και χερσαίοι αγωγοί μεταφοράς υγραερίου, διακλαδώσεις αγωγών/σωληνώσεων μεταφοράς υγραερίου). Τονίζεται ότι, τυχόν είσοδος οποιουδήποτε νέου ανταγωνιστή στην αγορά της αποθήκευσης υγραερίου δεν θα είναι σε τέτοια κλίμακα που να μπορεί να ασκήσει ουσιαστική ανταγωνιστική πίεση και να περιορίσει/μετριάσει τα κίνητρα εκμετάλλευσης της μονοπωλιακής ισχύος της Νέα Εταιρείας.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά τη χονδρική πώληση υγραερίου, σύμφωνα με τα όσα απέστειλαν οι πελάτες των Εταιρειών, ο κάθε πελάτης δεν έχει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ για τους ίδιους λόγους που ισχύουν στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, ήτοι το γεγονός ότι μόνο οι Εταιρείες δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου. Επομένως, η δραστηριοποίηση της Κοινοπραξίας θα έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της δύναμης των αγοραστών στη σχετική αγορά χονδρικής πώλησης υγραερίου, καθώς οι τελευταίοι δεν θα έχουν καμία άλλη άμεση και ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή για αποθήκευση ή και προμήθεια υγραερίου, ως αποτέλεσμα της δημιουργίας μονοπωλιακής διάρθρωσης από την πλευρά της προσφοράς. Ως εκ τούτου, δε θα υφίσταται καμία αντισταθμιστική ισχύς απέναντι στις αποφάσεις και στην πολιτική της Κοινοπραξίας.

Τα πιο πάνω υποστηρίζονται και από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα.

Είσοδος στην αγορά

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, όταν η είσοδος στην αγορά είναι αρκετά εύκολη, η συγκέντρωση δεν είναι πιθανόν να δημιουργήσει σημαντικούς κινδύνους για τον ανταγωνισμό.

Για να εισέλθει μια επιχείρηση στην αγορά θα πρέπει να μην υπάρχουν σοβαρά εμπόδια εισόδου όπως νομικοί φραγμοί, τεχνικά πλεονεκτήματα από τις υπάρχουσες επιχειρήσεις, μη επικερδής αγορά, μακροχρόνιες συμβάσεις, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, κ.ά.

Στην απόφασή της για την υπόθεση Ryanair/Aer Lingus²⁰ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε ότι δεν ήταν εφικτή η είσοδος νέου παίκτη στην αγορά για τους ακόλουθους λόγους: 1) η δύναμη των συμμετεχουσών επιχειρήσεων ήταν πολύ μεγάλη για να μπορέσει κάποιος νέος παίκτης να τους ανταγωνιστεί, 2) υπήρχαν υψηλά κόστη και μεγάλο βαθμός ρίσκου για την είσοδο στην αγορά, 3) τα χαρακτηριστικά της Ιρλανδικής αγοράς, συμπεριλαμβανομένου του μικρού της μεγέθους και της απομακρυσμένης τοποθεσίας της, έκαναν άλλες αγορές πιο ελκυστικές για πιθανούς επενδυτές, 4) τον περιορισμό στην παραγωγική δυναμικότητα στο αεροδρόμιο του Δουβλίνου και άλλων σχετικών αεροδρομίων, και 5) η ισχυρή θέση της νέας οντότητα στο αεροδρόμιο του Δουβλίνου, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει τη χρήση των αερολιμενικών υποδομών.

Επίσης, στην απόφαση της Lagardene/Natexis/VUP²¹ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε ότι η είσοδος νέας εταιρείας στην αγορά διανομής βιβλίων δεν ήταν πιθανή λόγω του ύψους της επένδυσης που απαιτείτο (€10-€15 εκατομμύρια) και του μικρού μεγέθους της αγοράς.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, σύμφωνα με τις Εταιρείες, το κόστος εισόδου στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου είναι απαγορευτικό για κάποιο νεοεισερχόμενο αφού όλες υποστηρίζουν ότι δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί μια εταιρεία από μόνη της στην εν λόγω σχετική αγορά, λόγω του ύψους της επένδυσης και του μικρού μεγέθους της κυπριακής αγοράς.

Επίσης, επισημαίνεται από τις Εταιρείες ότι, με βάση τα στοιχεία της κοινοποίησης, ένεκα του γεγονότος ότι οι συνολικοί όγκοι υγραερίου στην Κυπριακή αγορά δεν υπερβαίνουν τους 50.000 Μ.Τ. περίπου ετησίως, καθίσταται ασύμφορη και μη βιώσιμη η επένδυση για κατασκευή και διαχείριση νέου τερματικού για την αποθήκευση και εμφιάλωση υγραερίου και άρα καθιστά ενδεχομένως την οποιαδήποτε πρόθεση δυνητικού ανταγωνιστή να κατασκευάσει δικό του αποθηκευτικό χώρο υγραερίου ασύμφορη.

Και άλλες εταιρείες θεωρούν ότι η λειτουργία πέραν της μιας εγκατάστασης αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου στην Κύπρο, θα καθιστούσε τις εγκαταστάσεις οικονομικά μη βιώσιμες. Η μετακύληση του κόστους πολλαπλών επενδύσεων και λειτουργικών κόστων σε μια μικρή αγορά υγραερίου, θα έχει σαν αποτέλεσμα τη σοβαρή αύξηση της τιμής του υγραερίου στον τελικό καταναλωτή.

²⁰ Υπόθεση COMP/M.4439, Ryanair/Aer Lingus, 27/6/2007.

²¹ Υπόθεση COMP/M.2978 Lagardene/Natexis/VUP, 7/1/2004.

Σύμφωνα με τις Εταιρείες, δεν υπήρξε οποιαδήποτε είσοδος νέας επιχείρησης εισαγωγής υγραερίου τα τελευταία πέντε χρόνια, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα δημιουργίας επιπρόσθετων αποθηκευτικών χώρων υγραερίου. Με βάση τη συμφωνία της Κυβέρνησης και του Δήμου Λάρνακας κατά ή περί το 2002, δυνάμει της οποίας συμφωνήθηκε η απομάκρυνση των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών από την Λάρνακα και η μεταφορά τους στην περιοχή του Βασιλικού, είναι καίριο να σημειωθεί ότι δεν έχουν δημιουργηθεί έκτοτε άλλοι χώροι αποθήκευσης (καύσιμου ή υγραερίου) στη Λάρνακα.

Επιπρόσθετοι παράγοντες που ενδεχόμενα επηρεάζουν την είσοδο στην αγορά, εκτός από το κόστος της επένδυσης, το οποίο ενδέχεται να είναι αρκετά ψηλό (εγκαταστάσεις, αγορά κυλίνδρων, αγορά βυτιοφόρων, εκπαίδευση προσωπικού, μελέτες, συστήματα ασφαλείας, κοκ), είναι η εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών καθώς και η συμμόρφωση με αριθμό νομοθεσιών, οδηγιών και κανονισμών όπως, οι Κώδικες Πρακτικής για την αποθήκευση, εγκατάσταση και πυροπροστασία αποθηκείσεων και εγκαταστάσεων υγραερίου που εκδίδονται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, εξακολουθεί να υπάρχει ένα διαθέσιμο βιομηχανικό οικόπεδο στην ΕΒΠΒ για εγκαταστάσεις υγραερίου (Αρ. 1c έκτασης 18.000 m²) που δεν έχει προσφερθεί. Το Υπουργείο ΕΕΒΤ προτίθεται να επεκτείνει την ΕΒΠΒ και προς το σκοπό αυτό έχει ήδη τροχοδρομήσει τη σχετική διαδικασία. Πέραν αυτού, κάποιος δυνητικός παίκτης στην αγορά θα μπορούσε να εξασφαλίσει γη σε κάποια άλλη βιομηχανική ζώνη/ περιοχή ή αλλού στην Κύπρο, και αφού εκδώσει τις σχετικές άδειες να προχωρήσει στην κατασκευή τερματικού υγραερίου.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο ΕΕΒΤ, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, προωθεί τη δημιουργία και 2^{ης} Βιομηχανικής Ζώνης για ενεργειακούς σκοπούς σε άλλη περιοχή. Η περιοχή αυτή θα πρέπει μεταξύ άλλων να είναι παραθαλάσσια, ώστε να υπάρχει πρόσβαση σε λιμενικές εγκαταστάσεις, το βάθος της θάλασσας στην περιοχή να είναι κατάλληλο, η μορφολογία της ικανοποιητική και να είναι απομακρυσμένη από άλλου είδους αναπτύξεις (οικιστικές, τουριστικές, κατοικίες, κτλ.). Στην Κυπριακή Δημοκρατία έχουν εντοπιστεί κάποιες περιοχές οι οποίες ικανοποιούν σε γενικές γραμμές τα περισσότερα από τα πιο πάνω χαρακτηριστικά και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό και αναμένεται από το Υπουργείο ΕΕΒΤ να εκπονηθεί μελέτη για την επιλογή της καταλληλότερης, υπό τις περιστάσεις, περιοχής.

Όσον αφορά τους τεχνικούς φραγμούς εισόδου, σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, στο Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης Βασιλικού δεν υπάρχει πρόνοια για κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και αγωγών μεταφοράς υγραερίου, αφού θεωρήθηκε ότι όλες οι μελλοντικές εγκαταστάσεις θα μπορούν να εξυπηρετηθούν από τις ίδιες υποδομές (λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι όλες οι εγκαταστάσεις υγραερίου θα είναι συγκεντρωμένες στην ίδια περιοχή). Βέβαια, το Υπουργείο ΕΕΒΤ ανέφερε πως θεωρητικά, θα μπορούσε να κατασκευαστεί 2^ο αγκυροβόλιο ή να χρησιμοποιηθεί το Λιμάνι του Βασιλικού και επιπρόσθετοι αγωγοί για εξυπηρέτηση άλλων εταιρειών υγραερίου. Αναφορικά με τη χρήση του Λιμανιού του Βασιλικού, η επιλογή αυτή έχει πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής, αφού θα πρέπει να σταματούν οι άλλες εργασίες εντός του λιμανιού κατά τη φορτοεκφόρτωση υγραερίου για σκοπούς ασφαλείας. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να υπάρχει χώρος για άλλες λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ άλλη όδευση για τους αγωγούς θα είναι δύσκολο να βρεθεί.

Το Υπουργείο ΕΕΒΤ σημειώνει επίσης ότι, το υψηλό κόστος που απαιτείται σε συνάρτηση με το μέγεθος της τοπικής αγοράς υγραερίου και της συχνότητας παραλαβής υγραερίου, δεν δικαιολογούν την κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και επιπρόσθετων αγωγών.

Υπό το φως των ανωτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι η προσέλκυση νέου παίκτη στην αγορά προβλέπεται δύσκολη εν όψει μάλιστα της ύπαρξης φραγμών εισόδου με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών. Επιπρόσθετα, η αβεβαιότητα για την εξέλιξη της αγοράς και η πιθανή συρρίκνωση της δεν καθιστά ελκυστική την είσοδο νέου παίκτη.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, στις εγκαταστάσεις της Νέας Εταιρείας, οι Εταιρείες θα δικαιούνται τόσο αποθηκευτικό χώρο όσο και μερίδιο συμμετοχής τους στην Νέα Εταιρεία. Σύμφωνα με τη Συμφωνία Μετόχων, μόνο σε περίπτωση που μια από τις Εταιρείες δεν επιθυμεί να χρησιμοποιήσει όλη τη διαθέσιμη για εκείνη χωρητικότητα, η Νέα Εταιρεία έχει την διακριτική ευχέρεια να την προσφέρει σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, με βάση όρους που θα αποφασιστούν από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το γεγονός αυτό καθιστά την είσοδο νέου παίκτη στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου ακόμα πιο δύσκολη αφού θα πρέπει να αποταθεί στο μοναδικό πάροχο χώρου αποθήκευσης υγραερίου, ήτοι τη Νέα Εταιρεία, κάτω από τις πιο πάνω αναφερόμενες συνθήκες.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, σε περίπτωση αύξησης ζήτησης από υφιστάμενους πελάτες ή/και νέους υπάρχει πρόνοια στον αρχικό σχεδιασμό του έργου για αύξηση των αποθηκευτικών χώρων. Εντούτοις, η Επιτροπή

σημειώνει ότι η αύξηση των αποθηκευτικών χώρων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως η λύση στο πρόβλημα πρόσβασης σε αποθηκευτικούς χώρους υγραερίου λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της επένδυσης που χρειάζεται για τη δημιουργία αποθηκευτικών χώρων υγραερίου αλλά και το ότι η Νέα Εταιρεία δεν θα προστρέξει ή δεν θα δύναται (οικονομικά) να επενδύσει πολλά κεφάλαια για να διευκολύνει και να βοηθήσει ανταγωνιστές των Εταιρειών να εισέλθουν στη χονδρική αγορά προμήθειας υγραερίου.

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις αναφέρουν ότι:

«Από τις συγκεντρώσεις ενδέχεται να προκύψουν διάφορες μορφές βελτίωσης της αποτελεσματικότητας που μπορεί να οδηγήσουν σε μείωση των τιμών ή σε άλλα οφέλη για τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, η εξοικονόμηση κόστους όσον αφορά την παραγωγή ή τη διανομή μπορεί να παράσχει στην οντότητα που προκύπτει από τη συγκέντρωση τη δυνατότητα και το κίνητρο να εφαρμόσει χαμηλότερες τιμές μετά την πραγματοποίησή της.»

Επιπρόσθετα, οι Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις αναφέρουν ότι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας ως συνέπεια της συγκέντρωσης είναι πιθανό να ενισχύσει την ικανότητα και τα κίνητρα της οντότητας που προκύπτει να ενεργεί κατά τρόπο ο οποίος προάγει τον ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών.

Ως προς τούτο, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα πρέπει να παρουσιάζουν στοιχεία αναφορικά με το μέγεθος, τον τρόπο, την πιθανότητα και το χρονοδιάγραμμα των ενδεχόμενων βελτιώσεων της αποτελεσματικότητας και πως οι εν λόγω βελτιώσεις θα επιτευχθούν και γιατί είναι συνδεδεμένες με την υπό αναφορά πράξη συγκέντρωσης.

Οι Εταιρείες όσον αφορά το θέμα αυτό εστίαστηκαν στο γεγονός ότι αναγκάζονται να μετακινηθούν από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις που έχει η εκάστοτε Εταιρεία στη Λάρνακα, λόγω του Διατάγματος και αναφέρθηκαν γενικά στα οφέλη που προκύπτουν από τη δημιουργία εγκαταστάσεων από τις τέσσερις μαζί Εταιρείες.

Όπως αναφέρεται στην κοινοποίηση της συγκέντρωσης, λόγω του μικρού μεγέθους της τοπικής αγοράς και του ψηλού απαιτούμενου κεφαλαιουχικού κόστους,

διαφάνηκε, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες μετά από Μελέτη ότι, η μόνη βιώσιμη επιλογή μεταστάσεως των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο Βασιλικό ήταν εφικτή μέσω της δημιουργίας κοινού τερματικού. Σημειώνεται ότι το Διάταγμα δεν αναφέρει οπουδήποτε τη δημιουργία τέτοιας κοινής επιχείρησης. Ως εκ τούτου, οι Εταιρείες αποτάθηκαν μαζί στο Υπουργείο ΕΕΒΤ αναφορικά με αίτημα παραχώρησης συγκεκριμένου χώρου για ανέγερση εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγραερίου.

Αξιολόγηση βελτίωσης της αποτελεσματικότητας

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, η Επιτροπή συνεκτιμά κάθε τεκμηριωμένο επιχείρημα σχετικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας. Για να καταλήξει η Επιτροπή ότι, λόγω των βελτιώσεων που επιφέρει η συγκέντρωση, δεν υπάρχει λόγος να κηρυχθεί ασυμβίβαστη με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, πρέπει να συνάγει ότι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας ως συνέπεια της συγκέντρωσης είναι πιθανό να ενισχύσει την ικανότητα και τα κίνητρα της οντότητας που προκύπτει από αυτή να ενεργεί κατά τρόπο ο οποίος προάγει τον ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών. Με τον τρόπο αυτό εξουδετερώνονται οι δυσμενείς για τον ανταγωνισμό επιπτώσεις που θα είχε διαφορετικά.

Το κρίσιμο σημείο κατά την αξιολόγηση της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας είναι ότι οι καταναλωτές δεν θα βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση συνέπεια της συγκέντρωσης. Για τον σκοπό αυτό, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας πρέπει σύμφωνα με τις κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, να είναι ουσιώδης και έγκαιρη και κατά κανόνα να επωφελούνται οι καταναλωτές στις σχετικές αγορές όπου είναι πιθανό να προκύψουν προβλήματα στον ανταγωνισμό. Οι μορφές βελτίωσης που πιθανόν να προκύψουν είναι, ανάμεσα σε άλλα, η εξοικονόμηση κόστους η οποία δύναται να παράσχει στην οντότητα που προκύπτει από τη συγκέντρωση τη δυνατότητα και το κίνητρο να εφαρμόσει χαμηλότερες τιμές μετά την πραγματοποίησή της.

Το κίνητρο της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να μετακυλήσει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στους καταναλωτές συνδέεται συνήθως με την ύπαρξη ανταγωνιστικής πίεσης από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις στην αγορά και από δυνητικούς νέους ανταγωνιστές. Όσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, τόσο περισσότερο βέβαιη πρέπει να είναι η Επιτροπή ότι η επικαλούμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας είναι ουσιώδης,

πιθανή να υλοποιηθεί και να μετακυλήσει επαρκώς στον καταναλωτή. Ως εκ τούτου, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας είναι πιθανότερο να επηρεάσει την αξιολόγηση μιας συγκέντρωσης, όταν είναι ουσιώδης και εφόσον οι πιθανές αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις που θα είχε διαφορετικά είναι μικρές. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις:

«Είναι πολύ απίθανο μια συγκέντρωση η οποία οδηγεί στη δημιουργία θέσης που προσεγγίζει αυτή του μονοπωλίου ή σε ανάλογο επίπεδο ισχύος στην αγορά, να κηρυχθεί συμβατή με την κοινή αγορά, με το σκεπτικό ότι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας αρκεί για να αντισταθμίσει τις πιθανές αντιανταγωνιστικές της επιπτώσεις.»

Η Επιτροπή σημειώνει την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση DONG/Elsam/Energi E2²² όπου αναφέρεται ότι:

“DONG has not set out an efficiency defense.... That would have made it possible for the Commission to verify whether the criteria laid down in the relevant provisions are met.”

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις:

«Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση των προβλημάτων ανταγωνισμού, εφόσον προκύπτει άμεσα από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση και δεν μπορεί να επιτευχθεί στον ίδιο βαθμό με λιγότερο επιζήμιους για τον ανταγωνισμό εναλλακτικούς τρόπους.»

Στην απόφαση Inco/Falconbridge²³ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, εντούτοις αποφάσισε ότι η βελτίωση αυτή δεν θα μετακυλύετο στους καταναλωτές στη σχετική αγορά όπου τα εμπλεκόμενα μέρη θα είχαν μια σχεδόν μονοπωλιακή θέση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Επίσης, διαπίστωσε επίσης ότι παρόμοιες αποδόσεις θα μπορούσαν να έχουν επιτευχθεί με μέσα λιγότερο περιοριστικά του ανταγωνισμού από μια πλήρη συγχώνευση.

Η Επιτροπή στο σημείο αυτό καταγράφει τη θέση διαφόρων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του υγραερίου για δημιουργία αποθηκευτικών χώρων από ανεξάρτητη εταιρεία, η οποία δεν δραστηριοποιείται στον εν λόγω τομέα με οποιονδήποτε τρόπο.

²² Υπόθεση COMP/M.3868, DONG/Elsam/Energi E2, 14/3/2006.

²³ Υπόθεση COMP/M. 4000, Inco/Falconbridge, 4/7/2004.

Οι Εταιρείες, κατά την προκαταρκτική αξιολόγηση, υπέβαλαν Μελέτη βιωσιμότητας της εταιρείας Positive, η οποία βασιζόταν σε στοιχεία του 2013. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων στη βάση του άρθρου 33 του Νόμου, η Επιτροπή ανέφερε στις Εταιρείες ότι στην εν λόγω μελέτη δεν στοιχειοθετήτο ότι η μόνη βιώσιμη επιλογή μεταστέγασης των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο Βασιλικό είναι η δημιουργία κοινού τερματικού. Οι Εταιρείες στη συνέχεια, στις 21/7/2017, υπέβαλαν επικαιροποιημένη Μελέτη της εταιρείας Positive Consulting Ltd ημερομηνίας Ιουλίου του 2017.

Στην εν λόγω Μελέτη παρουσιάζονται υπολογισμοί αναφορικά με τις κεφαλαιουχικές τους επενδύσεις στην Νέα Εταιρεία σε αντιπαραβολή με αυτές τις οποίες θα είχε η κάθε εταιρεία σε περίπτωση που προχωρούσε από μόνη της στην ανέγερση αποθηκευτικών χώρων υγραερίου. Συγκεκριμένα, καταγράφονται τα κεφαλαιουχικά κόστη σε σχέση με την δημιουργία τερματικού αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, για τις περιπτώσεις ενοποιημένης εγκατάστασης, μιας ανεξάρτητης εγκατάστασης και του συνόλου τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Η Επιτροπή προέβηκε σε υπολογισμούς του κόστους κεφαλαιουχικών εξόδων ανά μετρικό τόνο, βάση της χωρητικότητας (σε M.T.) των εγκαταστάσεων, βάσει των στοιχείων που περιλαμβάνονται στην επικαιροποιημένη Μελέτη της εταιρείας Positive του 2017. Από τους εν λόγω υπολογισμούς διαφαίνεται ότι το κόστος κεφαλαιουχικών εξόδων ανά μετρικό τόνο για την ενοποιημένη εγκατάσταση συγκριτικά με το κόστος ανά μετρικό τόνο για την ανεξάρτητη εγκατάσταση ή του συνόλου των τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων, κυμαίνεται στο 35-40%.

CAPEX Summary (in thousand EUR)	Combined Facility	Single Facility	Total for four Facilities
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
Total CAPEX Cost (A)	[...]	[...]	[...]

Capacity (MT) (B)	[...]	[...]	[...]
Cost per MT (A) / (B)	€[...]/MT	€[...]/MT	€[...]/MT

Όσον αφορά τα στοιχεία του λειτουργικού κόστους, παρατίθενται στη Μελέτη παρόμοιοι υπολογισμοί με τις κεφαλαιουχικές επενδύσεις. Συγκεκριμένα, καταγράφονται τα λειτουργικά κόστη σε σχέση με τη δημιουργία τερματικού αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, για τις περιπτώσεις ενοποιημένης εγκατάστασης, μιας ανεξάρτητης εγκατάστασης και του συνόλου τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Η Επιτροπή προέβηκε σε υπολογισμούς του λειτουργικού κόστους (συμπεριλαμβανομένου του κόστους προσωπικού) ανά μετρικό τόνο, βάση της ποσότητας διακίνησης υγραερίου (σε Μ.Τ.) στις εγκαταστάσεις, στη βάση των στοιχείων της επικαιροποιημένης Μελέτης της εταιρείας Positive του 2017. Από τους εν λόγω υπολογισμούς διαφαίνεται ότι το κόστος κεφαλαιουχικών εξόδων ανά μετρικό τόνο για την ενοποιημένη εγκατάσταση συγκριτικά με το κόστος ανά μετρικό τόνο για την ανεξάρτητη εγκατάσταση ή του συνόλου των τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων, είναι γύρω στο 50%.

OPEX Summary (including Payroll cost) (in thousand EUR)	Combined Facility	Single Facility	Total for four Facilities
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]

Ποσότητα διακίνησης	[...]	[...]²⁴	[...]
Cost per MT (A) / (B)	€[...]/MT	€[...]/MT	€[...]/MT

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι τόσο το κόστος κεφαλαιουχικών εξόδων όσο και το λειτουργικό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους προσωπικού) παρουσιάζονται χαμηλότερα στην περίπτωση της ενιαίας εγκατάστασης σε σχέση με την ανεξάρτητη εγκατάσταση ή το σύνολο τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Το χαμηλότερο κεφαλαιουχικό και λειτουργικό κόστος ανά μετρικό τόνο στο στάδιο της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, το οποίο είναι αποτέλεσμα αποδοτικότητας (efficiencies) και οικονομιών κλίμακας (economies of scale), μπορεί να αποφέρει, με κοστοστρεφή πολιτική τιμολόγησης, η οποία δεν θα αποβλέπει στην κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της συγκέντρωσης μέσω υπερβολικής τιμολόγησης (excessive pricing), όφελος προς τους καταναλωτές, μέσω προσφοράς χαμηλότερων τιμών, σε σχέση με τις επιλογές δημιουργίας ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Συμπέρασμα

Η παρούσα συγκέντρωση δύναται να παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης αποθηκευτικού χώρου υγραερίου, καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις, καθότι οι Εταιρείες είναι οι μόνες που θα δραστηριοποιούνται σε αυτήν την αγορά στην οποία υπάρχουν υψηλοί φραγμοί εισόδου, μέσω της Νέας Εταιρείας και επιπρόσθετα, η Petrolina και η Synergaz μέσω της εταιρείας τους που κατέχει αποθηκευτικούς χώρους στην Πάφο. Ο περιορισμός αυτών των ανταγωνιστικών πιέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αυξήσεις τιμών στη σχετική αγορά με αποτέλεσμα οποιαδήποτε εταιρεία η οποία θέλει να εισέλθει στον τομέα υγραερίου στην Κύπρο να αναγκάζεται να πληρώνει ψηλές τιμές για αποθηκευτικούς χώρους, αν η Νέα Εταιρεία αποφασίσει ότι υφίστανται χώροι προς ενοικίαση.

Ως εκ τούτου, η Νέα Εταιρεία δύναται να έχει την ικανότητα και τα κίνητρα να δυσχεραίνει την επέκταση δραστηριοτήτων άλλων εταιρειών και δυνητικών ανταγωνιστών της.

²⁴ [...]

Ως εκ των ανωτέρω υφίσταται σοβαρό ενδεχόμενο σημαντικής παρακώλησης του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης.

Εντούτοις, η Επιτροπή τονίζει ότι, όπως διαφαίνεται από τα στοιχεία που απέστειλαν οι Εταιρείες, τόσο το κόστος κεφαλαιουχικών εξόδων όσο και το λειτουργικό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους προσωπικού) παρουσιάζονται χαμηλότερα στην περίπτωση της ενιαίας εγκατάστασης σε σχέση με ανεξάρτητη εγκατάσταση της κάθε εταιρείας ή το σύνολο τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι Εταιρείες έχουν διαταχθεί βάσει του Διατάγματος να μετακινηθούν από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις τους στη Λάρνακα και στη βάση των στοιχείων που υπέβαλλαν οι Εταιρείες, η Επιτροπή κρίνει ότι η δημιουργία της Νέας Εταιρείας αναμένεται να επιτύχει εξοικονομήσεις κεφαλαιουχικών και λειτουργικών κόστων όταν συγκριθεί με το ενδεχόμενο η κάθε εταιρεία να προβεί σε επένδυση για δημιουργία νέων δικών της αποθηκευτικών χώρων.

Β. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή θα προχωρήσει να αξιολογήσει τις οποιεσδήποτε συνέπειες της παρούσας πράξης συγκέντρωσης σε μη οριζόντιο επίπεδο, στη βάση των Κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές για κάθετες συγκεντρώσεις»)²⁵.

Μερίδια αγοράς και επίπεδο συγκέντρωσης

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι, στην προκείμενη περίπτωση, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων. Η Επιτροπή επίσης επαναλαμβάνει ότι, μέχρι στιγμής και τα τέσσερα εμπλεκόμενα μέρη, σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, δραστηριοποιούνται στην εν λόγω σχετική αγορά. Όμως τρεις από τις

²⁵ Κατευθυντήριες γραμμές της Ε.Ε για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/С 265/07).

Εταιρείες, ήτοι η ΕΠΚ, η Petrolina και η Intergaz (μέσω της Jomaro Ltd) δραστηριοποιούνται επίσης και στην εισαγωγή υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η σχετική αγορά εισαγωγής υγραερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία τελεί σε κάθετη σχέση με τη σχετική αγοράς της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, στην αγορά εισαγωγής υγραερίου δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία οι Εταιρείες ΕΠΚ, Petrolina και Intergaz (μέσω της Jomaro Ltd), οι οποίες κατέχουν το 100% της αγοράς. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από τα εμπλεκόμενα μέρη στην κοινοποίηση, [...].

Επίσης, και οι τέσσερις Εταιρείες δραστηριοποιούνται στη χονδρική διάθεση υγραερίου. Η σχετική αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου χύμα και σε κυλίνδρους, τελεί σε κάθετη σχέση με τη σχετική αγορά της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου.

Η Επιτροπή, στο σημείο αυτό, σημειώνει και το γεγονός ότι κάποιες από τις Εταιρείες δραστηριοποιούνται και στο λιανικό επίπεδο της αγοράς υγραερίου χύμα και σε κυλίνδρους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι Εταιρείες, στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου στην Κύπρο δραστηριοποιούνται μόνο τα εμπλεκόμενα μέρη, δηλαδή η ΕΠΚ, η Petrolina, η Synergaz και η Intergaz, οι οποίες και κατέχουν το 100% της αγοράς αυτής, όπως και στην αγορά της αποθήκευσης υγραερίου και διαχείρισης υγραερίου που οι συμμετέχουσες στην Νέα εταιρεία, θα κατέχουν σχεδόν το 100% της αγοράς.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι κατόπιν των απαντήσεων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς του κάθε εμπλεκόμενου μέρους στη αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου (χύμα και σε κυλίνδρους) κατά το 2015 έχουν ως ακολούθως:

- ΕΠΚ [...]%
- Petrolina [...]%
- Synergaz [...]%
- Intergaz [...]%

Τα πιο πάνω μερίδια αγοράς στις σχετικές αγορές α) εισαγωγής υγραερίου στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, β) αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία συμπεριλαμβάνει την εμφιάλωση υγραερίου, τη φόρτωση σε βυτιοφόρα οχήματα και τη συντήρηση κυλίνδρων στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, και γ) χονδρικής πώλησης υγραερίου χύμα κυλίνδρων υγραερίου στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελούν ένδειξη προβλημάτων ανταγωνισμού ως εκ τούτου θα προχωρήσει να αναλύσει τις ενδεχόμενες επιζήμιες για τον ανταγωνισμό συνέπειες που προκύπτουν από τις κάθετες αυτές σχέσεις.

Κάθετα επηρεαζόμενες αγορές

Η Επιτροπή στη βάση των Κατευθυντήριων γραμμών για κάθετες συγκεντρώσεις εξέτασε περαιτέρω την παρούσα πράξη συκέντρωσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για κάθετες συγκεντρώσεις, οι κάθετες συγκεντρώσεις αφορούν εταιρείες που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού. Οι κάθετες συγκεντρώσεις δεν συνιστούν κατά κανόνα απειλή για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, εκτός εάν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συκέντρωση διαθέτει σημαντική ισχύ σε μία τουλάχιστον εκ των σχετικών αγορών²⁶. Κατά την αξιολόγηση κάθετων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση καθέτων συγκεντρώσεων²⁷ σημειώνεται ότι:

«Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να παρεμποδίζουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό: μη συντονισμένα αποτελέσματα και συντονισμένα αποτελέσματα (επιδράσεις στη δυνατότητα συντονισμού των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά που δραστηριοποιούνται)».

1. Συντονισμένα αποτελέσματα

Στις Κατευθυντήριες γραμμές για κάθετες συγκεντρώσεις καταγράφονται τα ακόλουθα σε σχέση με τα συντονισμένα αποτελέσματα που ενδέχεται να προκύψουν από τις κάθετες (ή ετερογενείς) συγκεντρώσεις επιχειρήσεων:

²⁶ Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, υποσημείωση 31 παρ. 11 επ. Βλ. επίσης αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1157 - SKANSKA/SCANCEM, παρ. 69 και 78, Μ.4314 - JOHNSON/PFIZER, παρ. 122-123, Μ.5005 - GALP/EXXONMOBIL, παρ. 62, Μ.3943 - S.GOBAIN/BPB, παρ. 45 και 48, Μ.3231 -PREEM/SCANDINAVISKA, παρ. 24-25, και Μ.4723-ENI/EXXON MOBIL, παρ. 30.

²⁷ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, υποσημείωση 31, παρ. 29 επόμενα, υποσημείωση 31, παρ.17

«Όπως αναφέρεται στο τμήμα IV της ανακοίνωσης για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις, μια συγκέντρωση ενδέχεται να μεταβάλει τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζονται και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση.

Συντονισμός στην αγορά ενδέχεται να προκύψει όταν οι ανταγωνιστές είναι σε θέση, χωρίς προσφυγή σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ, να προσδιορίσουν και να επιδιώξουν κοινούς στόχους, αποφεύγοντας τις κανονικές αμοιβαίες ανταγωνιστικές πιέσεις μέσω ενός συνεκτικού συστήματος έμμεσων απειλών. Σε ένα κανονικό ανταγωνιστικό περιβάλλον, κάθε επιχείρηση έχει διαρκώς κίνητρο να ασκεί ανταγωνισμό. Αυτό το κίνητρο είναι που διατηρεί τελικά τις τιμές σε χαμηλά επίπεδα και που εμποδίζει τις επιχειρήσεις να μεγιστοποιούν από κοινού τα κέρδη τους. Ο συντονισμός συνιστά απομάκρυνση από τους κανονικούς όρους ανταγωνισμού, υπό την έννοια ότι οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να διατηρήσουν τιμές ανώτερες από εκείνες που θα απέδιδε η ανεξάρτητη βραχυπρόθεσμη μεγιστοποίηση των κερδών. Οι επιχειρήσεις αποφεύγουν να θεσπίσουν τιμές χαμηλότερες από εκείνες που χρεώνουν οι ανταγωνιστές τους με συντονισμένο τρόπο, επειδή προβλέπουν ότι μια τέτοια συμπεριφορά θα θέσει σε κίνδυνο τον συντονισμό στο μέλλον. Για να προκύψουν επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς, το κέρδος που θα αποκόμιζαν οι επιχειρήσεις από τον επιθετικό ανταγωνισμό βραχυπρόθεσμα («παρέκκλιση») πρέπει να είναι μικρότερο από την αναμενόμενη μείωση των εσόδων που συνεπάγεται η συμπεριφορά αυτή μακροπρόθεσμα, καθώς αναμένεται να προκαλέσει επιθετική απάντηση εκ μέρους των ανταγωνιστών («επιβολή κυρώσεων»).

Συντονισμός είναι πιθανότερο να ανακύψει σε αγορές στις οποίες είναι σχετικά πιο απλό για τα μέρη να καταλήξουν σε συνεννόηση όσον αφορά τους όρους του συντονισμού. Επιπλέον, για να είναι βιώσιμος ο συντονισμός πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις: πρώτον, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν σε επαρκή βαθμό την τήρηση των όρων του συντονισμού· δεύτερον, η πειθαρχία προϋποθέτει την ύπαρξη κάποιων αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών που μπορούν να ενεργοποιηθούν σε περίπτωση παρέκκλισης· τρίτον, οι αντιδράσεις τρίτων, όπως υφισταμένων και μελλοντικών ανταγωνιστών που δεν συμμετέχουν στον

συντονισμό, καθώς και πελατών, δεν θα πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συντονισμού».

Συντονισμένα αποτελέσματα σε σχέση με υπό εξέταση πράξης συγκέντρωσης

Στην προκείμενη περίπτωση, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να σημειώσει ότι η συγκέντρωση ενδεχομένως να διευκολύνει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να συμφωνήσουν τους όρους συντονισμού τους είτε στην αγορά του προηγούμενου σταδίου, ήτοι την αγορά εισαγωγής υγραερίου, είτε στην αγορά του επόμενου σταδίου, ήτοι στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου, αφού οι πλείστοι Διοικητικοί τους Σύμβουλοι των Εταιρειών θα είναι στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας και θα παρακάθονται σε συνεδριάσεις όλοι μαζί. Σημειώνεται ότι δεν υφίστανται οποιοσδήποτε τρίτες επιχειρήσεις οι οποίες θα μπορούσαν να αντιδράσουν σε τυχόν συντονισμό των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, οπότε το κέρδος που θα αποκομίσουν οι εταιρείες από ένα ενδεχόμενο συντονισμό στις αγορές εισαγωγής ή/και χονδρικής διάθεσης θα οδηγήσει σε αύξηση των εσόδων τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Σε σχέση με την πιθανότητα συντονισμού των Εταιρειών ως αποτέλεσμα της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας, υπογραμμίζεται ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας είναι οι κ.κ. Γεώργιος Γρηγοράς (ο οποίος είναι και Managing Director στην ΕΠΚ), Μάριος Λύτρας, Γιάννης Πιπτάλης (ο οποίος είναι και Αναπληρωτής Διευθυντής στην Intergaz), Αντρέας Χατζησέργης (ο οποίος είναι και Διευθυντής στην Intergaz), Κωστάκης Λευκαρίτης (ο οποίος είναι και Εκτελεστικός Σύμβουλος Υπηρεσιών στη Petrolina), Ντίνος Λευκαρίτης (ο οποίος είναι και Εκτελεστικός Σύμβουλος Οικονομικών στη Petrolina καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της P&S LPG Gas Ltd), Λένιν Ιωσήφ (ο οποίος είναι και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στην Synergaz καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της P&S LPG Gas Ltd) και Νίκος Σουτζής (ο οποίος είναι και Γραμματέας στη Synergaz καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της P&S LPG Gas Ltd). Οι εν λόγω Διοικητικοί Σύμβουλοι κατέχουν θέσεις και στις Εταιρείες.

Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, η Επιτροπή καταλήγει ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας είναι πρόσωπα τα οποία έχουν διευθυντικές θέσεις στις Εταιρείες και τα οποία δύνανται να καθορίζουν ή να συμμετέχουν στον καθορισμό της πολιτικής της κάθε Εταιρείας σε σχέση με τις κάθετες αγορές στην αποθήκευση και διαχείριση αποθηκευτικών χώρων υγραερίου. Ως εκ τούτου, ο

κίνδυνος ανταλλαγής πληροφοριών και ο επηρεασμός του ανταγωνισμού σε αυτές τις αγορές καθίσταται πιο πιθανός.

Η σημαντικότητα της μη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των μητρικών εταιρειών διαφαίνεται και στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση M.4760 Amadeus/Sabre/JV (Moneydirect), παρ. 25 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

“The Commission has analysed closely the arrangements that will be put in place by Amadeus and Sabre to prevent anti-competitive information “spill-over” to and from the JV. The Joint Venture Agreement specifies which types of information will be shared between Moneydirect, Amadeus and Sabre. No information that is not normally available to shareholders of a JV will be disclosed by Moneydirect to its parent companies. As a general rule, information obtained and produced by the JV will be treated as confidential and will not be made available to the parent companies. Amadeus’ and Sabre’s access to information will be limited to their own respective transactions. The parties state in the Joint Venture Agreement that they consider it paramount to keep confidential pricing and transaction information of the JV’s customers. The only persons from the parent companies that will be granted access to detailed information about customer’ payment transactions will be employees formally seconded to the JV that do not have any sales or managing function within Amadeus or Sabre.”

Παρενθετικά, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο Κεφ. 113, άρθρο 191 (Παράρτημα 2):

«αποτελεί καθήκον συμβούλου εταιρείας που έχει συμφέρον με οποιοδήποτε τρόπο, είτε αμέσως είτε εμμέσως, σε σύμβαση ή προτεινόμενη σύμβαση με την εταιρεία να δηλώσει τη φύση του συμφέροντός του στη συνεδρίαση των συμβούλων της εταιρείας». Εντούτοις, σε αυτή την περίπτωση, αυτό το καθήκον δε δύναται να διασφαλίσει την άρση των αμφιβολιών που ηγέρθηκαν σε σχέση με την πιθανότητα ανταλλαγής πληροφοριών στις αγορές προηγούμενου και επόμενου σταδίου.

Η πιθανότητα ανταλλαγής πληροφοριών δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα το συντονισμό μεταξύ των μερών.

Το ΔΕΕ στην υπόθεση Aritours²⁸ προσδιόρισε τρεις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον συντονισμό να είναι βιώσιμος:

- 1) οι επιχειρήσεις που συντονίζονται πρέπει να είναι σε θέση να φθάσουν και να παρακολουθούν μια συνεννόηση,
- 2) πρέπει να υπάρχει ένας αξιόπιστος αποτρεπτικός μηχανισμός που να μπορεί να ενεργοποιηθεί εάν ανιχνευτεί απόκλιση,
- 3) οι αντιδράσεις από τρίτους, όπως τρέχοντες και μελλοντικούς ανταγωνιστές που δεν συμμετέχουν στο συντονισμό, καθώς και πελάτες, δεν πρέπει να μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη σιωπηρή συνεννόηση.

Αναφορικά με το πρώτο σημείο, οι Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις αναφέρουν τέσσερα παραδείγματα περιπτώσεων όπου οι επιχειρήσεις που συντονίζονται είναι σε θέση να φθάσουν και να παρακολουθούν μια συνεννόηση, ανάμεσα στα οποία και η περίπτωση όπου μια κάθετη συγκέντρωση οδηγεί σε μείωση του αριθμού των ανταγωνιστών και έτσι ευκολύνει τους υπόλοιπους παίκτες στην αγορά να συντονιστούν μεταξύ τους. Στην παρούσα περίπτωση, οι Εταιρείες είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στις αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου, οπότε δεν υπάρχουν άλλοι ανταγωνιστές στις εν λόγω αγορές, γεγονός που σίγουρα διευκολύνει το συντονισμό μεταξύ τους.

Ως προς το δεύτερο σημείο της απόφασης Airtours, οι Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις αναφέρουν τρία παραδείγματα στα οποία υπάρχει αξιόπιστος αποτρεπτικός μηχανισμός που να μπορεί να ενεργοποιηθεί εάν ανιχνευτεί απόκλιση, ανάμεσα στα οποία είναι και η περίπτωση όπου μια κάθετη συγκέντρωση μειώνει τον αριθμό των ανταγωνιστών σε μια αγορά και έτσι ευκολύνει την παρακολούθηση των υπολοίπων παικτών στην αγορά να συντονιστούν μεταξύ τους. Στην παρούσα περίπτωση, οι Εταιρείες είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στις αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου, οπότε δεν υπάρχουν άλλοι ανταγωνιστές στις εν λόγω αγορές, γεγονός που σίγουρα διευκολύνει το την παρακολούθηση των όρων συντονισμού μεταξύ τους.

Αναφορικά με το τρίτο σημείο, οι Κατευθυντήριες γραμμές για κάθετες συγκεντρώσεις αναφέρουν ότι μια κάθετη συγκέντρωση μπορεί να μειώσει την δυνατότητα των τρίτων να αποσταθεροποιήσουν τον συντονισμό, με την αύξηση φραγμών εισόδου.

---

²⁸ Υπόθεση T-342/99 E.C.R. II-2585, Airtours plc v. Commission.

Στην παρούσα περίπτωση, οι Εταιρείες μέσω της Νέας Εταιρείας, θα είναι οι μόνες που θα δραστηριοποιούνται στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, η οποία υποδομή είναι απαραίτητη για τη δραστηριοποίηση στις αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου. Η ανέγερση άλλων αποθηκευτικών χώρων, όπως αναλύθηκε πιο πάνω στις Κατευθυντήριες γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, στους φραγμούς εισόδου, δεν είναι προβλέψιμη, οπότε η κατοχή των μόνων αποθηκευτικών χώρων στην Κύπρο από τη Νέα Εταιρεία δημιουργεί τεράστιους φραγμούς εισόδου για δραστηριοποίηση στις αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου.

2. Μη συντονισμένα αποτελέσματα

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για κάθετες συγκεντρώσεις, στα «Μη συντονισμένα αποτελέσματα: αποκλεισμός από την αγορά» σημειώνονται τα πιο κάτω:

«29. Μια συγκέντρωση θεωρείται ότι έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από την αγορά όταν η πρόσβαση πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών σε προμήθειες ή αγορές παρακωλύεται ή καταργείται συνεπεία της συγκέντρωσης, μειώνοντας έτσι την ικανότητα ή/και το κίνητρο των εταιριών να ανταγωνισθούν. Ο εν λόγω αποκλεισμός από την αγορά ενδέχεται να επιτρέψει στις εταιρίες που μετέχουν στη συγκέντρωση —και, ενδεχομένως, και σε ορισμένους ανταγωνιστές τους— να αυξήσουν επικερδώς τις τιμές που χρεώνουν στους καταναλωτές.

[...]

32. Κατά την αξιολόγηση της πιθανότητας ενός επιζήμιου για τον ανταγωνισμό σεναρίου αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές, η Επιτροπή εξετάζει, πρώτον, κατά πόσο η συγχωνευθείσα επιχείρηση έχει μετά τη συγκέντρωση την ικανότητα να δημιουργήσει ουσιαστικά εμπόδια πρόσβασης σε εισροές, δεύτερον, κατά πόσον έχει το κίνητρο να πράξει κάτι τέτοιο και τρίτον, κατά πόσον μια στρατηγική αποκλεισμού από την αγορά θα έχει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας (23). Στην πράξη, οι παράγοντες αυτοί εξετάζονται συχνά μαζί, καθώς διαπλέκονται στενά μεταξύ τους.»

Μη συντονισμένα αποτελέσματα σε σχέση με υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης

A) Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις, ο αποκλεισμός των εισροών προκύπτει όταν μια οντότητα είναι σε θέση να περιορίσει την ικανότητα των ανταγωνιστών να προμηθεύονται προϊόντα και υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στα κατώτερες αγορές και με αυτόν τον τρόπο να αυξάνουν τα έξοδα τους, καθιστώντας πιο δύσκολο για αυτούς να αποκτήσουν εισροές κάτω από παρόμοιες τιμές και όρους που θα προέκυπταν εν απουσία της συγχώνευσης.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι προμηθευτές υγραερίου είναι οι διεθνείς έμποροι πετρελαιοειδών και οι εταιρείες που διαθέτουν διυλιστήρια πετρελαίου στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν στην περίπτωση της Κύπρου και οι πλοιοκτήτες, οι οποίοι συμβάλλουν στην μεταφορά υγραερίου με τα δεξαμενόπλοια τους. Συνοπτικά το υγραέριο μπορεί να αγοραστεί από εμπορικούς πράκτορες, διυλιστήρια, πλοιοκτήτριες εταιρείες και από άλλες εταιρείες πετρελαιοειδών.

Όπως δήλωσαν τα μέρη, η Νέα Εταιρεία θα δραστηριοποιείται μόνο στην αποθήκευση και διαχείριση του υγραερίου. Η εισαγωγή του προϊόντος και η διανομή και εμπορία του θα παραμείνουν ξεχωριστές δραστηριότητες του κάθε εμπλεκόμενου μέρους της συγκέντρωσης.

Σύμφωνα με τις Εταιρείες, στη προκειμένη στιγμή ο κυριότερος παράγοντας που επηρεάζει την είσοδο μιας νέας εταιρείας εισαγωγής καθώς και διάθεσης/πώλησης υγραερίου χονδρικής στην Κυπριακή αγορά, είναι η υφιστάμενη κατάσταση των αποθηκευτικών χώρων. Συγκεκριμένα, η έλλειψη αποθηκευτικών εγκαταστάσεων είναι παράγοντας που επηρεάζει την είσοδο τόσο στην εισαγωγή υγραερίου όσο και στη χονδρική αγορά πώλησης υγραερίου σε χύμα και σε κυλίνδρους.

Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή σημειώνει ότι η Νέα Εταιρεία θα έχει συγκεκριμένη χωρητικότητα και για να υφίσταται η όποια δυνατότητα για την οποιαδήποτε δραστηριότητα δυνητικών ανταγωνιστών, θα πρέπει με βάση την παράγραφο 16.7.1 της Συμφωνίας Μετόχων να δοθεί έγκριση από το Δ.Σ. της Νέας Εταιρείας, νοουμένου ότι υφίσταται χώρος. Επαναλαμβάνεται ότι με βάση τις θέσεις των συμμετεχουσών Εταιρειών, η Νέα Εταιρεία θα δημιουργήσει εγκαταστάσεις με συνολική χωρητικότητα 4.000 Μ.Τ. με ενδεχόμενη αύξηση τους στους 8.000 Μ.Τ.. Σύμφωνα με τις σημερινές ανάγκες των εμπλεκόμενων μερών στη Νέα Εταιρεία θα

υπάρχει πλεόνασμα αποθηκευτικών χώρων 470 Μ.Τ., όμως γίνεται πρόβλεψη στην συμφωνία μετόχων για αύξηση των χώρων με την ανέγερση περεταίρω αποθηκευτικών χώρων σε περίπτωση αυξημένης ζήτησης.

Επισημαίνεται ότι, με βάση τα στοιχεία της κοινοποίησης, ένεκα του γεγονότος ότι οι συνολικοί όγκοι υγραερίου στην Κυπριακή αγορά δεν υπερβαίνουν τους 50.000 Μ.Τ. περίπου ετησίως, αυτό καθιστά ασύμφορη και μη βιώσιμη την υψηλού κόστους επένδυση για κατασκευή και διαχείριση νέου τερματικού για την αποθήκευση και εμφιάλωση υγραερίου και άρα καθιστά ενδεχομένως την οποιαδήποτε πρόθεση δυναμικού ανταγωνιστή να κατασκευάσει δικό του αποθηκευτικό χώρο υγραερίου ασύμφορη.

Με βάση τα πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη τους ψηλούς φραγμούς εισόδου, η Επιτροπή σημειώνει ότι στην προκείμενη υπόθεση, η Νέα Εταιρεία που θα προκύψει από τη συγκέντρωση ενδεχομένως να αποκλείει τους δυναμικούς ανταγωνιστές στις κάθετες αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης, από την πρόσβαση σε εισροές, εν προκειμένω την αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου καθότι η Νέα Εταιρεία θα κατέχει περίπου το 100% της εν λόγω αγοράς.

i. Ικανότητα αποκλεισμού

Για τη δυνατότητα μιας νέας οντότητας να αποκλείσει ανταγωνιστές της σε εισροές, οι Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις αναφέρουν ότι οι κάθετα δραστηριοποιημένες εταιρείες πρέπει να έχουν μεγάλη δύναμη στην προηγούμενη βαθμίδα της αγοράς.²⁹ Επίσης, προκύπτουν ανησυχίες εάν οι εισροές αυτές είναι ουσιώδης για τη δραστηριοποίηση μιας επιχείρησης στην αγορά επόμενης βαθμίδας.³⁰ Η ικανότητα αποκλεισμού μπορεί να προέρχεται από μη παροχή υπηρεσιών ή από αυξημένες τιμές ή από μη θεμιτούς όρους παροχής.³¹ Η ικανότητα αποκλεισμού στηρίζεται επίσης και στο γεγονός ότι οι υπόλοιποι ανταγωνιστές στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας δεν είναι αποτελεσματικοί ή δεν υπάρχουν καθόλου άλλοι ανταγωνιστές.³²

²⁹ Υπόθεση COMP/M.4242, Thermo Electron/Fisher Scientific, ημερομηνίας 9/11/2006.

³⁰ Υπόθεση COMP/M.3175, Best Agrifund/Dumeco, ημερομηνίας 2/7/2003.

³¹ Υπόθεση COMP/M.4314, Johnson & Johnson/Pfizer Consumer Healthcare, ημερομηνίας 11/12/2006.

³² Υπόθεση COMP/M.1693, Alcoa/Reynolds, ημερομηνίας 3/5/2000.

Στην προκείμενη υπόθεση, η Νέα Εταιρεία θα έχει σχεδόν μονοπωλιακή δύναμη στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου που αποτελεί αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας με τη χονδρική διάθεση υγραερίου. Η αποθήκευση και διαχείριση υγραερίου αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για τη δραστηριοποίηση στην αγορά χονδρική διάθεση υγραερίου.

Λόγω της μη ύπαρξης ανταγωνιστών, στο παρόν στάδιο, των τεσσάρων συμμετεχουσών στη Νέα Εταιρεία, στις δύο κάθετες επηρεαζόμενες αγορές, δεν δύναται να εφαρμοστούν αντισταθμιστικές στρατηγικές αντιπάλων επιχειρήσεων, που θα μείωναν ουσιαστικά την προαναφερόμενη δυνατότητα της Νέας Εταιρείας να περιορίζει την παροχή αποθηκευτικών χώρων.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η Νέα Εταιρεία που θα προκύψει από τη συγκέντρωση ενδέχεται να επιλέξει να μη συναλλάσσεται με τους δυνητικούς ανταγωνιστές της στις δύο κάθετες επηρεαζόμενες αγορές. Η Νέα Εταιρεία ενδέχεται να αποφασίσει να περιορίσει την παροχή αποθηκευτικών χώρων ή/και να αυξήσει τις τιμές που θα χρεώνει σε δυνητικούς ανταγωνιστές στις δύο κάθετες επηρεαζόμενες αγορές ή/και να καταστήσει με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τους όρους αποθήκευσης λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που ίσχυαν για τις ίδιες τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Επαναλαμβάνεται ότι η δυνατότητα παροχής αποθηκευτικού χώρου, τελεί υπό την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

ii. Κίνητρο αποκλεισμού

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις, η αξιολόγηση του κατά πόσο ο αποκλεισμός είναι επικερδής στηρίζεται εν μέρη στο ύψος των κερδών της νέας οντότητας στις αγορές επόμενης και προηγούμενης βαθμίδας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι είναι πιθανό η Νέα Εταιρεία να έχει κίνητρο αποκλεισμού δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές προηγούμενης και επόμενης οικονομικής βαθμίδας καθώς ο εν λόγω αποκλεισμός θα είναι επικερδής για τις Εταιρείες που είναι μέτοχοι στη Νέα Εταιρεία, στις αγορές αυτές από την αύξηση των τιμών των πωλήσεων τους. Σημειώνεται ότι, κάποιες από τις Εταιρείες δραστηριοποιούνται και στη λιανική αγορά υγραερίου χύμα και σε κυλίνδρους, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στις εν λόγω εταιρείες να αυξήσουν άμεσα οι ίδιες τις τιμές προς τους καταναλωτές.

iii. Επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

Η παρούσα πράξη συγκέντρωσης δύναται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό λόγω αποκλεισμού δυνητικών ανταγωνιστών στην προηγούμενη ή επόμενη οικονομική βαθμίδα, από την πρόσβαση σε αποθηκευτικούς χώρους π.χ. με αύξηση του κόστους των δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές αυτές ή με άρνηση παροχής αποθηκευτικού χώρου.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι στην προκείμενη περίπτωση η συγκέντρωση ενδεχομένως να διευκολύνει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να συμφωνήσουν τους όρους συντονισμού τους, είτε στην αγορά του προηγούμενου σταδίου, ήτοι την αγορά εισαγωγής υγραερίου, είτε στην αγορά του επόμενου σταδίου, ήτοι στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου και/ή να προβαίνουν στον αποκλεισμό των δυνητικών τους ανταγωνιστών.

B) Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις, ο αποκλεισμός πελατών συμβαίνει όταν ένας προμηθευτής συγκεντρώνεται με ένα σημαντικό πελάτη και έτσι βρίσκεται σε μια θέση όπου μπορεί να περιορίσει την ικανότητα μιας ανταγωνίστριας επιχείρησης να προμηθεύσει τον συγκεκριμένο πελάτη, μειώνοντας έτσι την ικανότητα ή το κίνητρο των ανταγωνιστών να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στην αγορά επόμενου σταδίου.

Στην παρούσα πράξη δεν ισχύει η περίπτωση όπου οι Εταιρείες ως προμηθευτές συγκεντρώνονται με ένα σημαντικό πελάτη και ως εκ τούτου η Επιτροπή δεν θα προχωρήσει σε περαιτέρω ανάλυση επί του θέματος.

Γ) Άλλα μη συντονισμένα αποτελέσματα

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για μη οριζόντιες συγκεντρώσεις, οι ανταγωνιστές μπορεί να βρεθούν σε μειονεκτική θέση όταν υπάρχει πρόσβαση της νέας οντότητας σε ευαίσθητες και εμπιστευτικές πληροφορίες που αφορούν τους ανταγωνιστές επόμενης ή προηγούμενης βαθμίδας και με αυτό τον τρόπο να αποθαρρύνεται η νέα είσοδος ή η επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστές σε αυτές τις βαθμίδες της αγοράς.

Μέσω της κάθετης ολοκλήρωσης, η Νέα Εταιρεία ενδέχεται να αποκτήσει πρόσβαση σε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες δυνητικών ανταγωνιστών των Εταιρειών στην αγορά επόμενης ή προηγούμενης βαθμίδας.

Όπως έχει προαναφερθεί, για δραστηριοποίηση στον τομέα του υγραερίου στην Κύπρο, είναι απαραίτητη η αποθήκευση και η Νέα Εταιρεία θα κατέχει σχεδόν το 100% της αγοράς αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου. Οπότε, ένας δυνητικός ανταγωνιστής στις αγορές εισαγωγής υγραερίου ή/και χονδρικής πώλησης θα αποταθεί στη Νέα Εταιρεία για την εν λόγω υπηρεσία, με αποτέλεσμα οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας οι οποίοι οι πλείστοι είναι οι ίδιοι με τους Διοικητικούς Συμβούλους των Εταιρειών να αποκτήσουν κρίσιμες πληροφορίες όπως οι ποσότητες πώλησης, η ζήτηση που αντιμετωπίζουν οι ανταγωνιστές και η προσδοκώμενη μελλοντική ζήτηση, θέτοντας έτσι τους δυνητικούς ανταγωνιστές τους σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση, αποθαρρύνοντας με τον τρόπο αυτό την είσοδο ή την επέκταση τους στην αγορά υγραερίου.

Η Επιτροπή παρατηρεί πως στην υπόθεση EDP/ENI/GDP³³ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έδωσε έγκριση για την απόκτηση της Gas de Portugal η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα φυσικού αερίου από την Energias de Portugal, η οποία ασχολείτο με την παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικού ρεύματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανάμεσα σε άλλα, κατέγραψε στην απόφασή της ότι η δεσπόζουσα θέση της Energias de Portugal στην αγορά χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Πορτογαλία θα ενδυναμωνόταν μέσω της γνώσης πληροφοριών αναφορικά με το κόστος εισροών και τις καθημερινές ανάγκες φυσικού αερίου των ανταγωνιστών της, που θα επέτρεπε στην EDP να ορίσει τις τιμές κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αυξάνεται το κόστος των ανταγωνιστών της, χωρίς το φόβο της απώλειας πωλήσεων.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπόθεση Gaz de France/Suez³⁴ θεωρήθηκε ανησυχητικό το γεγονός της πρόσβασης σε ευαίσθητες πληροφορίες και τον αποκλεισμό των εισροών ως αποτέλεσμα της κάθετης ολοκλήρωσης μεταξύ του ηγετικού προμηθευτή φυσικού αερίου της Γαλλίας και του «incumbent» του Βελγίου στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Ως κάτοχος δεσπόζουσας θέσης φυσικού αερίου σε παραγωγούς ενέργειας στο Βέλγιο, η νέα οντότητα που θα δημιουργήτο GDF/Suez θα γνώριζε το οριακό κόστος παραγωγής των ανταγωνιστών, δεδομένου ότι το κόστος των καυσίμων αντιπροσώπευε περίπου το 90% του οριακού κόστους για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η

³³ Υπόθεση COMP/M.3440, EDP/ENI/GDP ημερομηνίας 9/12/2004.

³⁴ Υπόθεση COMP/M.4180, Gaz de France/Suez ημερομηνίας 14/11/2006.

διαφάνεια αυτή θα εμπόδιζε την είσοδο σε επιχειρήσεις που ενδιαφέρονταν να επενδύσουν στην ηλεκτροπαραγωγή με καύση φυσικού αερίου. Σχετικά με τον αποκλεισμό στην είσοδο νέων εταιρειών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι η νέα οντότητα θα αποκτούσε την ικανότητα και το κίνητρο να αυξήσει το κόστος της προμήθειας φυσικού αερίου στους ανταγωνιστές της παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να βλάψει τους υπάρχοντες ανταγωνιστές και να αποτρέψει την είσοδο νέων ανταγωνιστών.

XV. ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΓΙΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ

Όπως προαναφέρθηκε, οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και εμφιάλωσης αποτελούν προϋπόθεση ούτως ώστε να μπορέσει μια εταιρεία να δραστηριοποιηθεί στη χονδρική αγορά προμήθειας υγραερίου. Η μη ύπαρξη άλλων αποθηκευτικών χώρων καθώς και οι φραγμοί εισόδου που αναλύθηκαν πιο πάνω που υπάρχουν στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου καθιστούν τους αποθηκευτικούς χώρους της Νέας Εταιρείας απαραίτητη υποδομή (essential facility).

Επιπρόσθετα, εκτός από τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και εμφιάλωσης, για να μεταφερθεί το υγραέριο από το πλοίο στις αποθήκες υγραερίου θα πρέπει να έχει πρόσβαση το πλοίο σε αγκυροβόλιο και μετά να περάσει το υγραέριο από αγωγούς μεταφοράς. Η υποδομή αυτή θα κατασκευαστεί στα πλαίσια της δημιουργίας της μονάδας αποθήκευσης από τη Νέα Εταιρεία.

Όπως αναφέρθηκε από το Υπουργείο ΕΕΒΤ, στο Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης Βασιλικού δεν υπάρχει πρόνοια για κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και αγωγών μεταφοράς υγραερίου, αφού θεωρήθηκε ότι όλες οι μελλοντικές εγκαταστάσεις θα μπορούν να εξυπηρετηθούν από τις ίδιες υποδομές (λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι όλες οι εγκαταστάσεις υγραερίου θα είναι συγκεντρωμένες στην ίδια περιοχή).

Θεωρητικά, σύμφωνα με το Υπουργείο ΕΕΒΤ, θα μπορούσε να κατασκευαστεί 2^ο αγκυροβόλιο ή να χρησιμοποιηθεί το Λιμάνι του Βασιλικού και επιπρόσθετοι αγωγοί για εξυπηρέτηση άλλων εταιρειών υγραερίου εντούτοις, η επιλογή αυτή έχει πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής, αφού θα πρέπει να σταματούν οι άλλες εργασίες εντός του λιμανιού κατά τη φορτοεκφόρτωση υγραερίου για σκοπούς ασφαλείας. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να υπάρχει χώρος για άλλες λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ άλλη όδευση για τους αγωγούς θα είναι δύσκολο να βρεθεί. Τέλος, το υψηλό

κόστος που απαιτείται σε συνάρτηση με το μέγεθος της τοπικής αγοράς υγραερίου και της συχνότητας παραλαβής υγραερίου, δεν δικαιολογούν την κατασκευή 2^{ου} αγκυροβολίου και επιπρόσθετων αγωγών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν φαίνεται να μπορούν να ανεγερθούν άλλες υποδομές που θα εξυπηρετούν τα πλοία τα οποία θα μεταφέρουν το υγραέριο στην Κύπρο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρεί ότι σε γενικές γραμμές, η ύπαρξη σημαντικής αναξιοποίητης παραγωγικής ικανότητας στην αγορά μπορεί να υποδηλώνει ότι οι ανταγωνιστές θα μπορούσε να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά με τα συγχωνευόμενα μέρη. Στο παρελθόν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέτασε συγχωνεύσεις στον κλάδο των λιμανιών υπό το φως έργων που ήταν υπό ανάπτυξη και θα τελείωναν μέσα σε χρονικό διάστημα 5 έως 6 ετών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι, όταν η νέα χωρητικότητα θα τεθεί σε λειτουργία θα ήταν πιθανό να επιβάλει ανταγωνιστικούς περιορισμούς στο μέλλον στα συγχωνευόμενα μέρη.³⁵ Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, για να καταστεί δυνατή η λειτουργία των αποθηκευτικών χώρων που δύνανται να κατασκευάσει από Τρίτη επιχείρηση ούτως ώστε να ασκηθεί ανταγωνιστική πίεση στη Νέα Εταιρεία, θα πρέπει να δοθεί στην εν λόγω επιχείρηση πρόσβαση στις υποδομές του αγκυροβολίου και του αγωγού μεταφοράς.

XVI. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ / SPILL-OVER EFFECTS

Για την εξέταση πράξης συγκέντρωσης, ως προς την πιθανότητα δημιουργίας δευτερογενών αποτελεσμάτων (spill – over effects,) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο αρχικό στάδιο διερεύνησης λαμβάνονται υπόψη τα πιο κάτω³⁶:

(α) Κατά πόσο οι μητρικές εταιρείες δραστηριοποιούνται σε σημαντικό βαθμό στην ίδια αγορά με αυτή της κοινοπραξίας, σε αγορά η οποία έχει κάθετη ή οριζόντια σχέση με αυτή της κοινοπραξίας ή τέλος σε αγορά η οποία μπορεί να θεωρηθεί παραπλήσια / γειτονική αγορά από αυτή στην οποία δραστηριοποιείται η κοινοπραξία. Επισημαίνεται ότι, αναλόγως με την περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εστιάζει την έρευνα της στην πιθανότητα δημιουργίας δευτερογενών αποτελεσμάτων (spill – over effects) μεταξύ των

³⁵ Working Party No. 2 on Competition and Regulation COMPETITION CONCERNS IN PORTS AND PORT SERVICES -- European Union -- 27 June 2011

³⁶ «*European Merger Control Law, A Guide To The Merger Regulation*» (2008), Nicholas Levy, Volume I: Chapter 16, «Spill-over Effects of Joint Venture», παρ. 16.02.

μητρικών εταιρειών και όχι μεταξύ των μητρικών εταιρειών και της κοινοπραξίας.

(β) Κατά πόσον η δημιουργία των δευτερογενών αποτελεσμάτων που είναι το άμεσο αποτέλεσμα της δημιουργίας της κοινοπραξίας, μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό του ανταγωνισμού ο οποίος να θεωρείται σημαντικός και να αφορά ένα σημαντικό τμήμα της αγοράς η οποία εξετάζεται.

Παραπλήσια αγορά

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 139/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³⁷:

«μία αγορά προϊόντος/υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθεί παραπλήσια γειτονική αγορά όταν τα προϊόντα/υπηρεσίες της αγοράς αυτής και της σχετικής αγοράς προϊόντος/υπηρεσίας αποτελούν συμπληρωματικά προϊόντα/υπηρεσίες, ή όταν τα προϊόντα/υπηρεσίες των δύο αγορών ανήκουν στην ίδια γκάμα προϊόντων/υπηρεσιών που οι καταναλωτές χρησιμοποιούν προς εξυπηρέτηση του ίδιου σκοπού».

Συμπληρωματικά προϊόντα/υπηρεσίες θεωρούνται προϊόντα ή υπηρεσίες τα οποία ο καταναλωτής για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει το ένα για εξυπηρέτηση των αναγκών του, θα πρέπει εν τέλει να χρησιμοποιήσει και το άλλο. Ενώ προϊόντα ή υπηρεσίες τα οποία ανήκουν στην ίδια γκάμα προϊόντων/υπηρεσιών μπορούν να θεωρηθούν για παράδειγμα οι εκτυπωτές και τα μελάνια εκτύπωσης³⁸.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, στην προκειμένη περίπτωση, πέραν από τις κάθετες σχέσεις που προκύπτουν, οι εταιρείες Petrolina και ΕΠΚ δραστηριοποιούνται και σε μία παραπλήσια αγορά, ήτοι την αγορά πετρελαιοειδών. Η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει την εμπορία αμόλυβδης 95, αμόλυβδης 98, πετρελαίου κίνησης και πετρελαίου θέρμανσης.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι καταναλωτές που αγοράζουν υγραέριο χύμα και σε κυλίνδρους πιθανόν να αγοράζουν και τα πιο πάνω αναφερόμενα πετρελαιοειδή. Ως εκ τούτου, το υγραέριο χύμα και σε κυλίνδρους που προσφέρεται χονδρικά και λιανικά από τις Εταιρείες είναι συμπληρωματικό των πετρελαιοειδών προϊόντων που

---

³⁷ Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings (The EC Merger Regulation).

³⁸ Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings (The EC Merger Regulation).

δύνатаι να προσφέρονται στους ίδιους πελάτες όπως το πετρέλαιο θέρμανσης και το υγραέριο κίνησης που αναμένεται να εισέλθει στην αγορά σύντομα.

Επομένως, στην παρούσα συγκέντρωση, η Επιτροπή κρίνει ότι πέραν της σχετικής αγοράς προϊόντος/υπηρεσίας που θα δραστηριοποιείται η Νέα Εταιρεία και πέραν της εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης που δραστηριοποιούνται οι Εταιρείες, υφίσταται και μία παραπλήσια / γειτονική αγορά, αυτή της αγοράς παροχής πετρελαιοειδών, για την οποία κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί κατά πόσον επηρεάζεται από τη δημιουργία της Νέας Εταιρείας, εφόσον οι δύο μητρικές της εταιρείες δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή.

Διερεύνηση πιθανότητας δημιουργίας δευτερογενών αποτελεσμάτων

Σύμφωνα με τη θεωρία των δευτερογενών αποτελεσμάτων (spill – over effects), η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσο η δημιουργία της Νέας Εταιρείας έχει ως αποτέλεσμα τον ενδεχόμενο συντονισμό μεταξύ των εταιρειών Petrolina και ΕΠΚ στην παραπλήσια/γειτονική αγορά παροχής πετρελαιοειδών. Επιπρόσθετα, θα εξετασθεί εάν ο συντονισμός αυτός είναι άμεσο αποτέλεσμα της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας και κατά πόσο είναι δυνατό να οδηγήσει σε παρακώληση του ανταγωνισμού, η οποία να είναι σημαντική και να αφορά μεγάλο τμήμα της εν λόγω αγοράς.³⁹

Στην υπόθεση Telia/Telenor/Schibsted η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάληξε ότι:

«Για να είναι δυνατό να στοιχειοθετηθεί περίπτωση που οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81(1) της Συνθήκης, είναι απαραίτητο ο συντονισμός της συμπεριφοράς των μητρικών εταιρειών να είναι πιθανός και σημαντικός και να είναι αποτέλεσμα της δημιουργίας της κοινοπραξίας, δηλαδή να είναι το αντικείμενο ή το αποτέλεσμα της»⁴⁰.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, στην περίπτωση όπου δεν υπάρχει συσχετισμός μεταξύ της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας και της πιθανότητας να υπάρξουν δευτερογενή αποτελέσματα (spill – over effects) μεταξύ των μητρικών εταιρειών, η συγκέντρωση δεν πρέπει να δημιουργεί ανησυχίες για τη δημιουργία δευτερογενών αποτελεσμάτων (spill – over effects) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ.139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των Συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων. Στην

³⁹ «European Merger Control Law, A Guide To The Merger Regulation» (2008), Nicholas Levy, Volume I: Chapter 16, “Spill-over Effects of Joint Venture».

⁴⁰ Υπόθεση IV/JV.1, Απόφαση Επιτροπής ημερομηνίας 27 Μαΐου 1998, παρ. 28.

περίπτωση όπου οι μητρικές εταιρείες αποστασιοποιούνται από τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας μέσω “Chinese walls”⁴¹ και συμφωνιών εμπιστευτικότητας, η πιθανότητα ότι η δημιουργία της κοινοπραξίας μπορεί να οδηγήσει σε συντονισμό των συμπεριφορών των μητρικών εταιρειών δεν εξετάζεται.

Τέλος, η πιθανότητα δημιουργίας δευτερογενών αποτελεσμάτων (spill – over effects) μπορεί να επηρεαστεί από τους διάφορους παράγοντες, όπως το βαθμό ανταγωνιστικότητας των μητρικών εταιρειών της κοινοπραξίας, τα χαρακτηριστικά της σχετικής αγοράς και της φύσης του ανταγωνισμού σε μια αγορά τα οποία μπορεί να επηρεάσουν την απόφαση των μητρικών εταιρειών να συντονίσουν τη συμπεριφορά τους, τη δομή της αγοράς, εφόσον κάποιες αγορές εξαιτίας της δομής τους θεωρούνται πιο πιθανές να δημιουργήσουν δευτερογενή αποτελέσματα (spill – over effects) από κάποιες άλλες (για παράδειγμα, στη Fujitsu/Siemens⁴² η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάληξε ότι, στη σχετική αγορά ήταν πολύ πιθανό να δημιουργηθούν δευτερογενή αποτελέσματα (spill – over effects) λαμβάνοντας υπόψη, τα μερίδια αγοράς των μητρικών εταιρειών τα οποία μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως συμμετρικά, τη σχέση που είχαν μεταξύ τους οι ανταγωνιστές, την ύπαρξη αλληλεξάρτησης μεταξύ των ανταγωνιστών και την πολύ προηγμένη τεχνολογία που χρησιμοποιείτο στην αγορά αυτή) και τα έσοδα/πωλήσεις της κοινοπραξίας σε σχέση με το σύνολο των εσόδων/πωλήσεων των μητρικών εταιρειών της κοινοπραξίας.

Προς τούτο, η Επιτροπή αναφέρει ότι οι δυο ιδρυτικές Εταιρείες οι οποίες θα κατέχουν τον μεγαλύτερο μέρος του αποθηκευτικού χώρου, ήτοι η Petrolina και η ΕΠΚ, είναι μεταξύ τους ανταγωνιστές και κατέχουν συνδυαστικά περίπου 65% όσον αφορά τον αριθμό πρατηρίων με τα εμπορικά τους σήματα και επωνυμίες⁴³.

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση Wegener/PCM/JV⁴⁴ όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε δευτερογενείς συνέπειες σε σχέση με τη δημιουργία μιας κοινοπραξίας από δύο ιδιοκτήτες ολλανδικών εφημερίδων, ήτοι τις PCM και Wegener, οι οποίες μαζί έλεγχαν το 50% της ολλανδικής αγοράς για τη διαφήμιση σε περιφερειακή και εθνική εφημερίδα.

Η δημιουργία της Νέας Εταιρείας δύναται να οδηγήσει σε επιβλαβείς επιδράσεις

---

⁴¹ Εφαρμογή προληπτικών μέτρων τα οποία αποσκοπούν στην καταπολέμηση της ροής ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών.

⁴² Υπόθεση IV/JV.22, Απόφαση Επιτροπής ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1999, παρ. 52 και 56.

⁴³ Βλ. Αποφάσεις ΕΠΑ 66 μέχρι 69 του 2009.

⁴⁴ Υπόθεση COMP/M.3817, Wegener/PCM/JV, 7/7/2005.

συντονισμού της δράσης των ιδρυτικών εταιρειών σε όλα τα στάδια της ευρύτερης αγοράς υγραερίου αλλά και σε όλες τις συγγενείς/γειτονικές αγορές που τα μέλη της Νέας Εταιρείας δραστηριοποιούνται, είτε λόγω της αποψίλωσης των κινήτρων τους για άσκηση πραγματικών ανταγωνιστικών πιέσεων στις λοιπές αγορές κοινής τους δραστηριοποίησης είτε λόγω της δημιουργίας ή και αισθητής ενίσχυσης των συνθηκών εκείνων που τυπικά διευκολύνουν τον επιτυχή συντονισμό της συμπεριφοράς ανταγωνιστριών επιχειρήσεων στην αγορά.

Βάσει των πιο πάνω, διαπιστώνεται ότι υπάρχει η πιθανότητα συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων μετόχων της υπό εξέταση κοινής επιχείρησης στην παραπλήσια αγορά της εμπορίας πετρελαιοειδών, ως αποτέλεσμα της δημιουργίας της Νέας Εταιρείας.

XVII. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΓΙΑ ΑΡΣΗ ΤΩΝ ΑΜΦΙΒΟΛΙΩΝ

Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα θέματα που έχουν εγερθεί από την Επιτροπή σε σχέση με την εξέταση του θέματος της συμβατότητας της συγκέντρωσης με την λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά καθώς και τις συζητήσεις που έγιναν μεταξύ των Εταιρειών και της Επιτροπής στις 14/7/2017 και 21/7/2017, μέσα στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων στη βάση του άρθρου 33 του Νόμου, υπέβαλαν με επιστολή τους ημερομηνίας 25/7/2017 τις ακόλουθες τελικές δεσμεύσεις που αποδέχονται να αναλάβουν, σε συνέχεια δεσμεύσεων που υπέβαλλαν στις 14/6/2017, 12/7/2017 και 19/7/2017, προκειμένου να αρθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής και να εγκριθεί η συγκέντρωση:

«(i) ΟΠΩΣ τροποποιήσουν την Συμφωνία Μετόχων καθώς και το Καταστατικό της V LPG PLANT LTD («Νέα Εταιρεία») έτσι ώστε τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών, να μην κατέχουν οποιαδήποτε θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας.

(ii) ΟΠΩΣ όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας προβούν σε δέσμευση/δήλωση (Declaration) ότι θα τηρούν και θα χειρίζονται πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και δεν θα αποκαλύπτουν στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών οποιοσδήποτε εμπιστευτικές και/ή ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες και/ή επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των

Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση τους ένεκα της εμπλοκής / συμμετοχής τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας, ως ακολούθως:

«Ο/Η υποφαινόμεν(ος)(η) _____ αρ. ταυτότητας _____ ο οποίος/ η οποία συμμετέχω στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας V LPG Ltd δια της παρούσας δεσμεύομαι και αναλαμβάνω όπως τηρώ και χειρίζομαι πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και όπως μη αποκαλύπτω σε οποιαδήποτε μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυτικών Εταιρειών, ως επίσης και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη και/ή αντιπροσώπους αυτών, τις οποιοσδήποτε εμπιστευτικές ή/και ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες ή/και επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση μου ένεκα της συμμετοχής μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της V LPG Ltd».

(iii) ΟΠΩΣ ο Γενικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας (ο διορισμός του οποίου προνοείται στον όρο 11 της Συμφωνίας Μετόχων), καθώς και ο Οικονομικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας (αν υπάρχει), προβεί σε δέσμευση/δήλωση (Declaration) ότι θα τηρεί και θα χειρίζεται πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές, και δεν θα αποκαλύπτει στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και/ή στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών οποιοσδήποτε εμπιστευτικές και/ή ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες και/ή επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση του στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του ως Γενικός Διευθυντής / Οικονομικός Διευθυντής (ανάλογα με την περίπτωση) της Νέας Εταιρείας, ως ακολούθως:

«Ο/Η υποφαινόμεν(ος)(η) _____ αρ. ταυτότητας _____ Γενικός/Οικονομικός Διευθυντής της εταιρείας V LPG Ltd δια της παρούσας δεσμεύομαι και αναλαμβάνω όπως τηρώ και χειρίζομαι πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και όπως μη αποκαλύπτω σε οποιαδήποτε μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυτικών Εταιρειών, ως επίσης και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη και/ή αντιπροσώπους αυτών, τις οποιοσδήποτε εμπιστευτικές ή/και ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες ή/και επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών

Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση μου στα πλαίσια των δραστηριοτήτων μου ως Γενικός/Οικονομικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας».

(iv) ΟΠΩΣ οι Δηλώσεις (Declarations), στην μορφή που έχουν καταγράψει πιο πάνω στις παραγράφους A(ii) και A(iii) θα υπογράφονται από τους Διοικητικούς Συμβούλους κάθε φορά που θα υπάρχει διορισμός νέου μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το ίδιο θα ισχύει και στην περίπτωση αλλαγής του Γενικού Διευθυντή και/ή Οικονομικού Διευθυντή (αν υπάρχει).

(v) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία, καθ'ολη την διάρκεια της λειτουργίας της, θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη και αυτόνομη οικονομική οντότητα.

(vi) ΟΠΩΣ τα Εμπλεκόμενα Μέρη διορίσουν ανεξάρτητο τρίτο πρόσωπο (trustee) το οποίο θα είναι υπεύθυνο να ελέγχει ότι τηρούνται όλες οι αναληφθείσες δεσμεύσεις και θα υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς την Επιτροπή εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους με την οποία θα επιβεβαιώνεται η εφαρμογή (ή μη) των δεσμεύσεων από την Νέα Εταιρεία αναφορικά με το προηγούμενο έτος. Η ταυτότητα του/της εν λόγω προσώπου/οντότητας θα ανακοινωθεί στην Επιτροπή εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση στα Εμπλεκόμενα Μέρη της απόφασης της Επιτροπής ότι η Συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή.

(vii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία παρέχει στους υπάλληλους της Εγχειρίδιο Θεμάτων περί προστασίας του ανταγωνισμού (Competition Compliance Manual), προσχέδιο του οποίου επισυνάπτεται ως **Επισύναψη Α**. Το εν λόγω Εγχειρίδιο Θεμάτων θα υπογράφεται από όλους του υπαλλήλους της Νέας Εταιρείας.

(viii) ΟΠΩΣ τα Εμπλεκόμενα Μέρη προβούν στη τροποποίηση της Συμφωνίας Μέτοχων και στην προσθήκη των ακόλουθων παραγράφων 16.7.3 και 16.7.4 στη Συμφωνία Μετόχων ώστε να συμπεριληφθούν τα κριτήρια τα οποία θα λαμβάνονται υπόψη κατά το στάδιο αξιολόγησης αιτήματος αποθηκευτικής χωρητικότητας από τρίτα πρόσωπα

“16.7.3 In the instance that the Company is presented with an application for storage and throughput by a third party (the ‘Applicant’) the Board shall meet and decide within 40 (forty) days on the basis of the following information and/or evidence which shall be provided by the Applicant to the Board:

- a. *Certificate issued by the Registrar of Companies and Official Receiver (or corresponding authority of the country of registration of the Applicant) that the Applicant is in good standing.*
- b. *Professional reference letter issued by a certified chartered accountant, or lawyer, or reputable credit institution confirming that the Applicant has been known to them for a period of three (3) years and during this period the business relationship with the Applicant has been conducted in a satisfactory manner.*

In the instance that the Applicant is a newly established legal entity and/or has not undertaken any commercial activities for a period of at least three (3) years, then the aforesaid professional reference letter may instead be issued in relation to the Applicant's shareholders and/or ultimate beneficial owners confirming that such shareholders and/or ultimate beneficial owners (as the case may be) have been known to the issuers (ie certified chartered accountant, or lawyer, reputable credit institution) for a period of three (3) years and during this period the business relationship with them has been conducted in a satisfactory manner.

- c. *Bank guarantee from a reputable financial institution within the Republic of Cyprus and/or from another financial institution established in the Single Euro payments Area, for at least an amount equal to the semi-annual fees to be paid to the Company, which shall be valid throughout the period of storage and/or throughput to be provided by the Company to the Applicant.*
- d. *Certificate of insurance duly signed by the Applicant's insurer/s affirming that the Applicant maintains a comprehensive public liability insurance on the aspects of its LPG business relating to the services to be procured from the Company.*
- e. *Copies of all relevant licenses, permits, approvals and/or certificates relating to the Applicant's LPG business with the Company.*
- f. *Letter of Indemnity issued by the Applicant providing full indemnities on product quality in case of contamination of other products stored by the Company.*

- g. *Written confirmation by the Applicant that the storage and throughput capacity to be provided to the Applicant by the Company will be used for trading within the Republic of Cyprus only.*
- h. *That the period of storage capacity and throughput requested will be at least twelve months.*
- i. *That the capacity of storage and throughput requested will be for at least 200tons.*

It is clarified that in case the total capacity of storage and throughput allocated to third parties exceeds 500 tons (or 10% of the Company's total capacity, whichever is the highest), the Company will evaluate any application but reserves the right to refuse provision of additional storage and throughput services to third parties exceeding 500 tons (or 10% of the Company's total capacity, whichever is the highest).

16.7.4 It is clarified that in case the prevailing market conditions in relation to the availability of LPG storage and/or throughput facilities in the Republic of Cyprus, change materially compared to relevant market conditions prevailing on the Effective Date, the Company shall apply to the Commission for the Protection of Competition for release of its commitment to provide third party access pursuant to clause 16.7.3 above.”

(ix) *ΟΠΩΣ στην περίπτωση που οι πιο πάνω υπό (i), (ii) και (viii) δεσμεύσεις γίνουν αποδεκτές από την Επιτροπή, τα Εμπλεκόμενα Μέρη δεσμεύονται όπως κοινοποιήσουν στην Επιτροπή πιστοποιητικό διευθυντών και γραμματέα όπως αυτό εκδίδεται από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και το οποίο θα παρουσιάζει τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας, εντός δυο μηνών (2) από την κοινοποίηση στα μέρη της απόφασης της Επιτροπής ότι η Συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή καθώς και αντίγραφα των πιο δηλώσεων (Declarations) και αντίγραφο της τροποποιημένης Συμφωνίας Μετόχων.*

(x) *ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία διεξάγει τις εργασίες της σε εμπορική βάση η οποία θα διασφαλίζει την απουσία διακρίσεων (arm's length basis) και όπως οι υπηρεσίες της προσφέρονται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις, με βάση κοστοστρεφή τιμολογιακή πολιτική αναφορικά με την οποία τα Εμπλεκόμενα Μέρη υπέβαλαν σχετική μελέτη στην Επιτροπή.*

(xi) ΟΠΩΣ οποιαδήποτε συναλλαγή της Νέας Εταιρείας με τις Ιδρυτικές της Εταιρείες πραγματοποιείται υπό όρους οι οποίοι είναι σε εμπορική βάση και διασφαλίζουν την απουσία διακρίσεων (arm's length terms).

(xii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία δημοσιεύει τους τυποποιημένους όρους και προϋποθέσεις της παραχώρησης αποθηκευτικού χώρου και τον σχετικό τιμοκατάλογο της στην μελλοντική ιστοσελίδα της στο διαδίκτυο.

(xiii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία παρέχει σε οποιαδήποτε νεοεισερχόμενη εταιρεία, η οποία θα προβεί στην κατασκευή εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγραερίου στην περιοχή, πρόσβαση στο αγκυροβόλιο και στις σωλήνες εκφόρτωσης στην έκταση που θα είναι υπό τον έλεγχο της Νέας Εταιρείας. Η τιμολογιακή πολιτική της Νέας Εταιρείας θα είναι κοστοστρεφής. Διευκρινίζεται ότι για όλους τους χρήστες των εγκαταστάσεων της Νέας Εταιρείας η χρήση του αγκυροβολίου και των σωλήνων εκφόρτωσης θα συμπεριλαμβάνεται στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

(xiv) ΟΠΩΣ στην περίπτωση που η ζήτηση υπηρεσιών αποθήκευσης υγραερίου για εξυπηρέτηση της εγχώριας αγοράς αυξηθεί και οποιαδήποτε τρίτα πρόσωπα (τηρουμένων των κριτηρίων που προαναφέρθηκαν στο Α ανωτέρω) αποταθούν στη Νέα Εταιρεία για επέκταση των εγκαταστάσεων και του αποθηκευτικού χώρου της Νέας Εταιρείας, τα Εμπλεκόμενα Μέρη θα προβούν σε εξέταση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας τέτοιας επέκτασης.

(xv) ΟΠΩΣ όλες οι δεσμεύσεις (i)-(xiv) θα ισχύουν για όλη τη λειτουργία της Νέας Εταιρείας.»

XIII. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Νόμου, η Επιτροπή με την ολοκλήρωση των ενεργειών της Υπηρεσίας στο στάδιο της πλήρους διερεύνησης της συγκέντρωσης, εξετάζει την έκθεση ευρημάτων της Υπηρεσίας και είτε κηρύσσει τη συγκεκριμένη πράξη συμβατή με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά υπό την επιφύλαξη τυχόν δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται από τους συμμετέχοντες στη συγκέντρωση, είτε κηρύσσει τη πράξη ασυμβίβαστη με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά.

Στόχος της πλήρους διερεύνησης της συγκέντρωσης είναι όπως μετά τη συλλογή στοιχείων, διαφανεί κατά πόσο οι αμφιβολίες που έχουν διατυπωθεί από μέρους της Επιτροπής κατά το πρώτο στάδιο αξιολόγησης της συγκέντρωσης ήρθαν ή

δύνатаι να αρθούν, με την ανάληψη από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεσμεύσεων ή τροποποιήσεων στη συγκέντρωση.

Προσεγγίζοντας το θέμα αυτό, η Επιτροπή έχει σημειώσει πως σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.139/2004 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.802/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2008/С 267/01) (στο εξής η «Ανακοίνωση της Ε.Ε. για διορθωτικά μέτρα»), οι προτεινόμενες από τις επιχειρήσεις δεσμεύσεις πρέπει να εξαλείφουν τα προβλήματα ανταγωνισμού και να είναι πλήρεις και αποτελεσματικές από κάθε άποψη. Επιπλέον, πρέπει να είναι δυνατή η αποτελεσματική υλοποίηση των δεσμεύσεων μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι αν δεν εκπληρωθούν οι αναληφθείσες δεσμεύσεις, δεν θα διατηρηθούν συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά.

Η Ανακοίνωση της Ε.Ε. για διορθωτικά μέτρα αναφέρει ότι υπάρχουν διαφόρων ειδών διορθωτικά μέτρα όπως η εκποίηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, κατάργηση των δεσμών με τους ανταγωνιστές, τροποποίηση των μακροπρόθεσμων συμβάσεων αποκλειστικότητας, κ.ά..

Η Επιτροπή έχει σημειώσει πως σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα του 2008 (στο εξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Ε. για διορθωτικά μέτρα»), τα διορθωτικά μέτρα συμπεριφοράς χρησιμοποιούνται από μόνα τους σε περιπτώσεις όπου τα διαρθρωτικά διορθωτικά μέτρα δεν είναι εφικτά.

Σε σχέση με την προτεινόμενη συγκέντρωση, και την άρση των αμφιβολιών της Επιτροπής, η Επιτροπή κρίνει ότι η Νέα Εταιρεία θα πρέπει να λειτουργεί η ίδια ως μια ανεξάρτητη επιχείρηση, η οποία θα δραστηριοποιείται στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου ως θα δραστηριοποιείτο εάν οι μέτοχοι της δεν είχαν σχέση με τον τομέα του υγραερίου. Προς εξασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, θα πρέπει επίσης οι όροι παροχής των υπηρεσιών της Νέας Εταιρείας να λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο λειτουργίας των αγορών εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου, δηλαδή τη χρονική διάρκεια συμβολαίων αγοράς υγραερίου και τις ελάχιστες ποσότητες μεταφοράς του. Επιπρόσθετα, λόγω των αρνητικών συνεπειών στον ανταγωνισμό που φαίνεται ότι θα επιφέρει η παρούσα πράξη, θα πρέπει να μειωθούν οι φραγμοί εισόδου, ούτως ώστε να είναι εφικτή η δραστηριοποίηση ενός ή περισσότερων δυνητικών παικτών στις αγορές επόμενου και προηγούμενου σταδίου. Σημειώνεται ότι ο λόγος που δημιουργείται η

συγκέντρωση είναι η θέση των Εταιρειών ότι είναι οικονομικά ασύμφορο να δημιουργήσει η κάθε μια εταιρεία τον δικό της αποθηκευτικό χώρο.

Σε γενικό επίπεδο η Επιτροπή εστίασε τις ανησυχίες και προβληματισμούς της στα ακόλουθα:

- (i) αποτροπή του ενδεχόμενου η Νέα Εταιρεία να παρακωλύσει σημαντικά στον ανταγωνισμό, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στην οποία θα βρίσκεται ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης,
- (ii) διασφάλιση του μη συντονισμού των Εταιρειών στα υπόλοιπα στάδια της αγοράς εισαγωγής και χονδρικής πώλησης υγραερίου ή και σε παρεμφερείς αγορές και τον αποκλεισμό δυνητικών ανταγωνιστών των Εταιρειών,
- (iii) διασφάλιση της μη πρόσβασης των ιδρυτικών Εταιρειών σε πληροφορίες ανταγωνιστών τους, οι οποίοι δύναται να είναι πελάτες της Νέας Εταιρείας.

Δέσμευση (i)-(v) και (vii)

Κατά την αξιολόγηση της συγκέντρωσης λήφθηκε σοβαρά υπόψη από την Επιτροπή η κάθετη σχέση που προκύπτει μεταξύ των δραστηριοτήτων των Εταιρειών και της Νέας Εταιρείας. Ειδικότερα, εξετάστηκε κατά πόσο οι δεσμεύσεις που θα αναληφθούν από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα μειώνουν την πιθανότητα διαρροής εμπιστευτικών και/ή ευαίσθητων πληροφοριών που αφορούν τους ανταγωνιστές των Εταιρειών, καθώς και πιθανό συντονισμό των Εταιρειών σε σχέση με την αγορά εισαγωγής ή/και χονδρικής διάθεσης υγραερίου ή/και σε παρεμφερείς αγορές.

Η Επιτροπή, ενεργώντας μέσα στο πιο πάνω πλαίσιο, μελέτησε όλες τις θέσεις, απόψεις και επιχειρήματα που τέθηκαν από αριθμό εταιρειών και φορέων της αγοράς καθώς και των στοιχείων που δόθηκαν από το Υπουργείο ΕΕΒΤ. Ακολούθως, αξιολόγησε αυτά στη βάση του Νόμου και μέσα στο πλαίσιο που έχει τεθεί για την εξέταση ανάλογων θεμάτων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς επίσης και στη βάση της ενωσιακής νομολογίας. Επίσης, η Επιτροπή στο πλαίσιο της αξιολόγησης των υποβληθέντων δεσμεύσεων, άντλησε καθοδήγηση από την Ανακοίνωση της Ε.Ε. για διορθωτικά μέτρα έτσι ώστε να διαπιστώσει κατά πόσο οι δεσμεύσεις που

προτείνονται από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αίρουν τις αμφιβολίες ως προς το συμβατό της συγκέντρωσης με την αγορά.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι οποιοδήποτε όροι αναληφθούν, έχοντας υπόψη της τη νομολογία και την πολιτική γενικά της Ε.Ε.⁴⁵ θα πρέπει να συμβαδίζουν με την αρχή της αναλογικότητας, θα πρέπει να εξαλείφουν την αντί-ανταγωνιστική ανησυχία, θα πρέπει να αποτελούν μία μόνιμη λύση, δεν θα πρέπει να εγείρουν οποιοδήποτε πρόβλημα ανταγωνισμού και θα πρέπει να μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά.

Αναφορικά με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, καθοδηγητική είναι η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση Areva/ Ureenco/ ETC JV⁴⁶, όπου η Ε.Ε. κατέληξε ότι η δημιουργία της κοινής επιχείρησης πιθανόν θα δημιουργούσε κοινή δεσπόμενη θέση των μητρικών επιχειρήσεων σε αγορά προηγούμενου σταδίου μέσω του συντονισμού της συμπεριφοράς τους μέσω της κοινής επιχείρησης. Ένας από τους όρους που τέθηκαν ήταν η υποχρέωση των μερών να ενδυναμώσουν τους «τοίχους προστασίας» (firewalls) ούτως ώστε να διασφαλίσουν ότι δεν μεταφέρεται στις μητρικές εταιρείες από την κοινή επιχείρηση ή αντίθετα οποιαδήποτε εμπορικά ευαίσθητη πληροφορία.

Η σημαντικότητα της μη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των μητρικών εταιρειών διαφαίνεται και στην απόφαση της Ε.Ε. στην υπόθεση M.4760 Amadeus/Sabre/JV (Moneydirect), παρ. 25 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

«The Commission has analysed closely the arrangements that will be put in place by Amadeus and Sabre to prevent anti-competitive information “spill-over” to and from the JV. The Joint Venture Agreement specifies which types of information will be shared between Moneydirect, Amadeus and Sabre. No information that is not normally available to shareholders of a JV will be disclosed by Moneydirect to its parent companies. As a general rule, information obtained and produced by the JV will be treated as confidential and will not be made available to the parent companies. Amadeus’ and Sabre’s access to information will be limited to their own respective transactions. The parties state in the Joint Venture Agreement that they consider it paramount to keep confidential pricing and transaction information of the JV’s customers. The only persons from the parent companies that will be granted

⁴⁵ Βλέπε το Σύγγραμμα που φέρει τον τίτλο 'European Merger Control Law, A Guide to the Merger Regulation', Nicholas Levy, Εκδόσεις Lexis Nexis (2008), Κεφ. 18, παρ. 18.04 (σελ.18-18 έως 18-24).

⁴⁶ Υπόθεση M.3099, Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής ημ. 6/10/2003, παρ. 226-247

access to detailed information about customer' payment transactions will be employees formally seconded to the JV that do not have any sales or managing function within Amadeus or Sabre.»

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, όπως έχει προαναφερθεί, για δραστηριοποίηση στον τομέα του υγραερίου στην Κύπρο, είναι απαραίτητη η αποθήκευση και η Νέα Εταιρεία θα κατέχει σχεδόν το 100% της αγοράς αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου. Οπότε, ένας δυνητικός ανταγωνιστής στις αγορές εισαγωγής υγραερίου ή/και χονδρικής διάθεσης υγραερίου θα αποταθεί στη Νέα Εταιρεία για την εν λόγω υπηρεσία, με αποτέλεσμα οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας, οι πλείστοι από τους οποίους είναι οι ίδιοι με τους Διοικητικούς Συμβούλους των Εταιρειών να αποκτήσουν κρίσιμες πληροφορίες, θέτοντας έτσι τους δυνητικούς ανταγωνιστές τους σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση, αποθαρρύνοντας με τον τρόπο αυτό την είσοδο ή την επέκταση στην αγορά υγραερίου. Επιπρόσθετα, οι συμμετέχουσες Εταιρείες, οι οποίες είναι ανταγωνιστές σε άλλα επίπεδα της αγοράς και σε άλλες συναφείς αγορές θα συνέρχονται σε μια κοινή πλατφόρμα και ως εκ τούτου δημιουργείται ψηλή πιθανότητα ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών και συντονισμού στην αγορά υγραερίου. Αυτό θα ισχύει και για άλλες αγορές στις οποίες μερικές από αυτές δραστηριοποιούνται (spill over effects).

Η Επιτροπή, έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, κρίνει ότι οι δεσμεύσεις (i)-(v) και (vii) που έχουν διατυπωθεί από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναφορικά με την τροποποίηση της Συμφωνίας Μετόχων και του Καταστατικού της Νέας Εταιρείας και οι δηλώσεις που προτείνονται οι Εταιρείες να υποβάλλουν κάθε φορά που θα υπάρχει αλλαγή στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας ή των Ανωτέρω Διευθυντικών στελεχών της, περιορίζουν το ενδεχόμενο οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας ή τα Ανώτερα Διευθυντικά στελέχη της, οι οποίοι δύναται να λαμβάνουν γνώση ή να αποκτούν ευαίσθητες πληροφορίες των υφιστάμενων ή δυνητικών ανταγωνιστών των Εταιρειών, να τις μεταφέρουν προς τις Εταιρείες, οι οποίες ακολούθως να τις χρησιμοποιήσουν προς όφελος τους, με κίνδυνο μείωσης ή εξάλειψης των σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων που δυνητικά θα ασκούσαν οι ανταγωνιστές τους.

Επισημαίνεται ειδικότερα, η δέσμευση και η υποχρέωση όπως τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Εταιρειών να μην κατέχουν οποιαδήποτε θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας.

Επισημαίνεται, περαιτέρω η ανάληψη δέσμευσης από μέρους των Διοικητικών Συμβούλων και του Γενικού Διευθυντή και του Οικονομικού Διευθυντή της Νέας Εταιρείας ότι θα τηρούν και θα χειρίζονται πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και δεν θα αποκαλύπτουν στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Εταιρειών οποιοσδήποτε εμπιστευτικές και/ή ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες και/ή επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση τους ένεκα της εμπλοκής / συμμετοχής τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας, και οι σχετικές δηλώσεις.

Δεν πρέπει επίσης να αγνοείται η υποχρέωση των Διοικητικών Συμβούλων που πηγάζει από τον περί Εταιρειών Νόμο Κεφ. 113, άρθρο 191:

«αποτελεί καθήκον συμβούλου εταιρείας που έχει συμφέρον με οποιοδήποτε τρόπο, είτε αμέσως είτε εμμέσως, σε σύμβαση ή προτεινόμενη σύμβαση με την εταιρεία να δηλώσει τη φύση του συμφέροντός του στη συνεδρίαση των συμβούλων της εταιρείας».

Επισημαίνεται επίσης, η δέσμευση των Εταιρειών ότι η Νέα Εταιρεία, καθ' όλη την διάρκεια της λειτουργίας της, θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη και αυτόνομη οικονομική οντότητα αλλά και η δέσμευση (vii) σχετικά με την παροχή Εγχειρίδιου θεμάτων περί προστασίας του ανταγωνισμού (Competition Compliance Manual) το οποίο οι Εταιρείες δεσμεύονται ότι θα υπογράφεται από όλους του υπαλλήλους της Νέας Εταιρείας. Στο εγχειρίδιο αυτό καταγράφεται η πολιτική της Νέας Εταιρείας και οι διαδικασίες που θα ακολουθούνται από τους εργαζόμενους και το διοικητικό προσωπικό της Νέας Εταιρείας, οι οποίοι δυνατό να κατέχουν ή να περιέλθουν εις γνώση τους σημαντικές και / ή εμπιστευτικές πληροφορίες, ώστε να εμποδίζεται και να περιορίζεται η ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών.

Η Επιτροπή κρίνει ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις διασφαλίζουν τον μη συντονισμό των Εταιρειών σε όλα τα υπόλοιπα στάδια της αγοράς υγραερίου ή/και σε παρεμφερείς αγορές και τη μη πρόσβαση των Εταιρειών σε πληροφορίες των ιδίων ως ανταγωνιστών αλλά και των ανταγωνιστών τους, οι οποίοι δύνανται να είναι πελάτες της Νέας Εταιρείας.

Ως εκ των ανωτέρω, κρίνεται ότι οι πιο πάνω δεσμεύσεις (i)-(v) και (vii) αντιμετωπίζουν τις διάφορες αντί-ανταγωνιστικές ανησυχίες που εγέρθηκαν από την

Επιτροπής όσον αφορά την κάθετη και γειτονική σχέση των δραστηριοτήτων των Εταιρειών με αυτές της Νέας Εταιρείας, εφόσον δημιουργούν «τοίχους προστασίας» (Chinese walls) που διασφαλίζουν ότι δεν θα μεταφέρονται εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες που δύναται να έρθουν στην κατοχή των Διοικητικών Συμβούλων της Νέας Εταιρείας προς τις Εταιρείες και μειώνονται οι πιθανότητες συντονισμού της συμπεριφοράς των Εταιρειών στις αγορές στις οποίες ανταγωνίζονται, ήτοι την εισαγωγή, τη χονδρική και τη λιανική διάθεση υγραερίου καθώς και στην παραπλήσια αγορά της εμπορίας πετρελαιοειδών, αλλά και νέων δυνητικών ανταγωνιστών τους.

Δέσμευση (vi)

Η Επιτροπή, έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, θεωρεί ότι με τη δέσμευση που έχει υποβληθεί από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναφορικά με τον διορισμό ανεξάρτητου προσώπου ως εντολοδόχου (trustee) το οποίο θα είναι υπεύθυνο να ελέγχει ότι τηρούνται όλες οι αναληφθείσες δεσμεύσεις και όροι και θα υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς την Επιτροπή εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους με την οποία θα επιβεβαιώνεται η εφαρμογή (ή μη) όλων των δεσμεύσεων από την Νέα Εταιρεία αναφορικά με το προηγούμενο έτος, διασφαλίζει την εφαρμογή των αναληφθείσων δεσμεύσεων.

Η έκθεση αυτή θα διαβεβαιώνει την Επιτροπή ως προς την εφαρμογή των δεσμεύσεων και ιδιαίτερα της κοστοστρέφειας των χρεώσεων, τη μη διακριτική μεταχείριση και τη μη αυθαίρετη άρνηση πρόσβασης στον αποθηκευτικό χώρο και τις λοιπές εγκαταστάσεις και την τήρηση της εμπιστευτικότητας και θα βοηθά την Επιτροπή στο έργο της για παρακολούθηση και υλοποίηση των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται από τις Εταιρείες.

Δέσμευση (viii)

Η Επιτροπή, έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι οι πελάτες της Νέας Εταιρείας δεν έχουν επιλογή άλλων προμηθευτών αλλά ούτε και αντισταθμιστική ισχύ και καθώς και ότι η Νέα Εταιρεία θα είναι σε θέση να προβαίνει σε υπερβολική τιμολόγηση σε επιχειρήσεις που ενδεχόμενα να ζητούν να ενοικιάσουν αποθηκευτικούς χώρους σε σχέση με του μετόχους της αφού οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διαχείρισης

υγραερίου είναι απαραίτητες για τη δραστηριοποίηση στις κάθετες αγορές με αυτήν, ήτοι την εισαγωγή και τη χονδρική πώληση υγραερίου.

Στη συγκεκριμένη αγορά απαιτείται ψηλή επένδυση για να κατασκευαστεί ο αποθηκευτικός χώρος και ως καταγράφουν οι ίδιες οι Εταιρείες, δεν είναι οικονομικά εφικτό να κατασκευαστεί από έκαστη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην αγορά. Το γεγονός αυτό, μαζί με το μικρό μέγεθος της αγοράς οδηγεί σε υψηλούς φραγμούς εισόδου στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Ε. για διορθωτικά μέτρα, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να απλοποιηθούν οι προδιαγραφές για πρόσβαση, υποχρεώνοντας τη νέα εταιρεία που δημιουργείται μέσω μιας συγκέντρωσης να προμηθεύσει ένα συγκεκριμένο προϊόν σε δίκαιους, εύλογους και χωρίς διακρίσεις όρους (Fair, Reasonable and Non-Disriminatory), όπου η πρόσβαση σε τρίτους παρέχεται με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους όπως ισχύουν για τις ιδρυτικές επιχειρήσεις. Για να είναι αποτελεσματικό αυτό το μέτρο, η φύση των όρων που αναλαμβάνονται πρέπει να είναι διαφανής για τους πελάτες και τους φορείς παρακολούθησης, με επαρκείς λεπτομέρειες που να επιτρέπουν την αποτελεσματική επιβολή τους.

Η Επιτροπή, έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, κρίνει ότι η δέσμευση που έχει υποβληθεί από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναφορικά με τροποποίηση της Συμφωνίας Μετόχων και την προσθήκη των παραγράφων 16.7.3 και 16.7.4 εξασφαλίζει τη δυνατότητα νέων παικτών να εισέλθουν στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου παρέχοντας τους έως και το 10% του συνολικού αποθηκευτικού χώρου της Νέας Εταιρείας, το οποίο θα αυξάνεται αναλογικά με την αύξηση του εν λόγω χώρου, προς ενοικίαση. Σε σχέση με τις δυνατότητες που παρέχει στη δραστηριοποίηση μιας επιχείρησης το 10% του αποθηκευτικού χώρου υγραερίου, σημειώνεται η δήλωση της ΕΠΚ ότι παρά το γεγονός ότι η ίδια στο παρόν στάδιο δεν κατέχει ιδιαίτερα μεγάλο αποθηκευτικό χώρο, κατέχει ικανοποιητικό μερίδιο αγοράς.

Επισημαίνεται επίσης ότι, τα κριτήρια αξιολόγησης οποιασδήποτε νέο εισερχόμενης εταιρείας είναι αντικειμενικής φύσεως και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση καθώς και τη δυνατότητα εισδοχής στην αγορά νέων ανταγωνιστών και η Νέα Εταιρεία δεν θα είναι σε θέση να αποκλείσει άλλους ανταγωνιστές των Εταιρειών καθώς και νέα είσοδο επιχείρησης στην αγορά εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου.

Η Επιτροπή συνεκτίμησε επίσης ότι, τόσο η χωρητικότητα των εγκαταστάσεων της Νέας Εταιρείας όσο και ο εξοπλισμός της, σχεδιάστηκαν για εξυπηρέτηση μόνο της εγχώριας αγοράς. Σύμφωνα και με τα όσα ανέφεραν στην Επιτροπή οι Εταιρείες, η οποιαδήποτε δραστηριότητα για επανεξαγωγή υγραερίου δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί από τη νέα Εταιρεία καθότι δεν έχουν σχεδιαστεί και δεν θα υπάρχουν οι απαιτούμενες εγκαταστάσεις προς την εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού.

Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι η πρόσβαση τρίτων σε υποδομή μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα στην αγορά καθότι αντιμετωπίζει ένα σοβαρό φραγμό εισόδου στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου.

Δέσμευση (ix)

Η Επιτροπή κρίνει ότι με την κοινοποίηση σε αυτήν του πιστοποιητικού διευθυντών και γραμματέα όπως αυτό εκδίδεται από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και το οποίο θα παρουσιάζει τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας, εντός δυο μηνών (2) από την κοινοποίηση στα μέρη της απόφασης της Επιτροπής ότι η συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή καθώς και αντίγραφα των δηλώσεων (Declarations) και αντίγραφο της τροποποιημένης Συμφωνίας Μετόχων εξασφαλίζουν την εφαρμογή των δεσμεύσεων που καταγράφονται στα σημεία (i)-(iv) και (viii) προς άρση των αμφιβολιών της Επιτροπής που αφορούν την κάθετη και γειτονική σχέση των δραστηριοτήτων των Εταιρειών με αυτές της Νέας Εταιρείας.

Δέσμευση (x)-(xii)

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην ανησυχία της ότι οι πελάτες των εταιρειών δεν έχουν επιλογή άλλων προμηθευτών αλλά ούτε και αντισταθμιστική ισχύ σε περίπτωση αύξησης της τιμής στην αγορά χονδρικής διάθεσης υγραερίου, αφού οι Εταιρείες είναι οι μόνες που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο τομέα.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εστιάζει την προσοχή της στη δήλωση των Εταιρειών για απουσία διακρίσεων και κοστοστρέφεια της τιμολογιακής πολιτικής της Νέας Εταιρείας. Η Επιτροπή σημειώνει πως κοστοστρέφεια σημαίνει τον προσανατολισμό των τελών μιας υπηρεσίας/ενός προϊόντος στο κόστος.⁴⁷

Οι γενικές αρχές που διέπουν τον καθορισμό του αντίτιμου πρόσβασης για βασικές διευκολύνσεις αναφέρουν ότι το αντίτιμο οφείλει να πληροί τον όρο της «μη

---

⁴⁷ Ο περί ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού Νόμος - Ρυθμιστική Απόφαση αρ. 04/2017.

διάκρισης». Αυτός αναλύεται σε δύο επί μέρους όρους, ότι δηλαδή το αντίτιμο οφείλει να είναι το ίδιο για όλους τους χρήστες και ότι πρέπει να αντιστοιχεί στο κόστος με το οποίο ο ίδιος ο κάτοχος αποτιμά τη χρήση της διευκόλυνσης κατά τη δική του διαδικασία παραγωγής. Ο δεύτερος αυτός όρος, για να έχει κάποιο πρακτικό νόημα, προϋποθέτει ότι η δεσπόζουσα επιχείρηση, αφενός δεν είναι καθετοποιημένη και αφετέρου τηρεί λογιστικά στοιχεία ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός και η αποτίμηση του εν λόγω κόστους. Όμως ακόμη, και αν πληρούνται όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις, η δεσπόζουσα επιχείρηση δύναται να υπερχρεώνει τη χρήση της διευκόλυνσης στην ίδια, ώστε να καθιστά αντιοικονομική, δυσχερή ή ανέφικτη την πρόσβαση σε αυτήν άλλων μικρότερων επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτόν, το κριτήριο της διάκρισης συμπληρώνεται με εκείνο της «αντικειμενικότητας» του αντίτιμου. Επιβάλλεται δηλαδή, το αιτούμενο αντίτιμο να είναι εύλογο, να έχει σχέση με το κόστος το οποίο υφίσταται η δεσπόζουσα επιχείρηση.⁴⁸

Η επί μέρους αναφορά που γίνεται από τις Εταιρείες «...αναφορικά με την οποία τα Εμπλεκόμενα Μέρη υπέβαλαν σχετική μελέτη στην Επιτροπή», πέραν της σαφούς και ουσιαστικής δέσμευσής τους, «ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία διεξάγει τις εργασίες της σε εμπορική βάση η οποία θα διασφαλίζει την απουσία διακρίσεων (*arm's length basis*) και όπως οι υπηρεσίες της προσφέρονται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις, με βάση κοστοστρεφή τιμολογιακή πολιτική», δεν εξυπηρετεί περαιτέρω την αρχή της κοστοστρέφειας που η Επιτροπή επιζητεί να διασφαλίσει προς άρση των αμφιβολιών της για πιθανή καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της Νέας Εταιρείας μέσω υπερβολικής τιμολόγησης.

Εξάλλου, όπως ανέφεραν και οι Εταιρείες στην κοινοποίησή τους, για τον αποθηκευτικό χώρο που θα μισθωθεί σε κάθε χρήστη (*user*), θα πληρώνεται ενοίκιο, το οποίο θα καθοριστεί σε κατοπινότερο στάδιο από την Νέα Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη και το τελικό κόστος της επένδυσης.

Επιπρόσθετα, δεν κρίνεται αναγκαία η συσχέτιση της σχετικής Μελέτης με το ζήτημα της κοστοστρέφειας αφού, η Επιτροπή κρίνει ότι η δέσμευση (vi) σύμφωνα με την οποία, ανεξάρτητο τρίτο πρόσωπο (εντολοδόχος) το οποίο θα είναι υπεύθυνο να ελέγχει ότι τηρούνται όλες οι αναληφθείσες δεσμεύσεις θα υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς την Επιτροπή εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους με την οποία θα επιβεβαιώνεται η εφαρμογή (ή μη) των δεσμεύσεων από την Νέα Εταιρεία αναφορικά με το προηγούμενο έτος, διασφαλίζει την αρχή της κοστοστρέφειας για την οποία

⁴⁸ Ο κανόνας των Βασικών Διευκολύνσεων (*Essential facilities*) στο Ευρωπαϊκό και Εθνικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Βασίλης Γ. Χατζόπουλος, 2002.

δεσμεύονται οι Εταιρείες με τη δέσμευση (x) και την αποτελεσματικότητα της δέσμευσης αυτής.

Με την παραλαβή της προαναφερόμενης έκθεσης του εντολοδόχου, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να αξιολογήσει κατά πόσο οι τιμές της Νέας Εταιρείας αντανακλούν το πραγματικό της κόστος για κάθε μονάδα υγραερίου, για κάθε δραστηριότητά της.

Επί τούτου, η Επιτροπή σημειώνει την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Tetra Laval⁴⁹, όπου το Δικαστήριο αποφάσισε ότι ήταν λάθος της Ε.Ε. να απορρίψει δεσμεύσεις συμπεριφοράς με το αιτιολογικό ότι αντιπροσώπευαν μόνο μια υπόσχεση των συμμετεχουσών εταιρειών να απέχουν από το να εμπλακούν σε παράνομη συμπεριφορά.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει τη δέσμευση για κοστοστρέφεια της τιμολογιακής πολιτικής της Νέας Εταιρείας ως επαρκή για την άρση των ανησυχιών της αναφορικά με τη δημιουργία μιας σχεδόν μονοπωλιακής επιχείρησης, η οποία θα κατέχει και θα διαχειρίζεται μια σημαντική και απαραίτητη υποδομή (essential facility) με πολύ μακροχρόνιο ορίζοντα (33 χρόνια + 33 χρόνια + 33 χρόνια ενοικίασης της γης για τους αποθηκευτικούς χώρους) στην κυπριακή αγορά, με ενδεχόμενο εκμεταλλευτικής συμπεριφοράς μέσω υπερβολικής τιμολόγησης.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι από τα στοιχεία που υπέβαλαν οι Εταιρείες, συμπεραίνεται ότι τόσο το κόστος κεφαλαιουχικών εξόδων όσο και το λειτουργικό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους προσωπικού) παρουσιάζονται χαμηλότερα στην περίπτωση της δημιουργίας ενιαίας εγκατάστασης σε σχέση με την ανεξάρτητη εγκατάσταση ή το σύνολο τεσσάρων ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

Υπογραμμίζεται το γεγονός ότι το χαμηλότερο κεφαλαιουχικό και λειτουργικό κόστος ανά μετρικό τόνο στο στάδιο της αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, το οποίο είναι αποτέλεσμα αποδοτικότητων (efficiencies) και οικονομιών κλίμακας (economies of scale), μπορεί να αποφέρει, με κοστοστρεφή πολιτική τιμολόγησης, η οποία δεν θα αποβλέπει στην κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της συγκέντρωσης μέσω υπερβολικής τιμολόγησης (excessive pricing), όφελος προς τους καταναλωτές, μέσω προσφοράς χαμηλότερων τιμών, σε σχέση με την επιλογή δημιουργίας ανεξάρτητων εγκαταστάσεων.

---

⁴⁹ Commission v. Tetra Laval ("Tetra Laval ECJ"), Case C-12/03 P, 2005 E.C.R. I-987.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή κρίνει ότι η δέσμευση αυτή που αφορά και την απουσία διακρίσεων οδηγεί στην αποφυγή πιθανής καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης της Νέας Εταιρείας μέσω διακριτικής μεταχείρισης, αφού η Συμφωνία Μετόχων προνοεί ρητά ότι η τιμολόγηση των υπηρεσιών που θα προσφέρει η Νέα Εταιρεία θα είναι η ίδια για όλους τους χρήστες. Συγκεκριμένα, η Συμφωνία Μετόχων παρέχει σαφή δέσμευση της Νέας Εταιρείας ότι όλοι οι χρήστες (είτε είναι Ιδρυτικά Μέλη είτε όχι) θα καταβάλλουν τέλη στην ίδια βάση, και ότι η Νέα Εταιρεία θα συναλλάσσεται με όλους τους χρήστες υπό συνθήκες ανταγωνισμού με εμπορικούς όρους.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι η ανάληψη δέσμευσης από μέρος των Εταιρειών ότι η Νέα Εταιρεία θα διεξάγει τις εργασίες της, χωρίς διακρίσεις και ότι οποιαδήποτε συναλλαγή η οποία πραγματοποιείται με τις Εταιρείες, θα πραγματοποιείται υπό όρους οι οποίοι διασφαλίζουν την απουσία διακρίσεων, αίρει τις αμφιβολίες που είχαν διατυπωθεί από μέρος της Επιτροπής, καθώς διασφαλίζεται ότι η Νέα Εταιρεία θα διεξάγει τις εργασίες της στην απουσία διακρίσεων (arm's length basis) μεταξύ των χρηστών του αποθηκευτικού χώρου υγραερίου.

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι με τις δεσμεύσεις (x)-(xii) ως προς την ενοικίαση χώρου προς τρίτους, η Επιτροπή κρίνει ότι η Νέα Εταιρεία θα έχει αντικειμενικά κριτήρια αναφορικά με την πολιτική τιμολόγησης και τους όρους παροχής του αποθηκευτικού χώρου, τα οποία θα δημοσιοποιούνται και θα είναι γνωστά σε όλους τους ενδιαφερόμενους. Η δημοσίευση των τυποποιημένων όρων και προϋποθέσεων και τιμολογίων της στην ιστοσελίδα της, σε συνδυασμό με τη δέσμευση για την απουσία διακρίσεων, αντιμετωπίζει τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από την Επιτροπή σε σχέση με την ενδεχόμενη προνομιακή μεταχείριση των Εταιρειών και ενισχύει τη διαφάνεια, δέσμευση που αναμένεται να υλοποιηθεί με την έναρξη λειτουργίας της Νέας Εταιρείας.

Προς τούτο, η δημοσίευση αυτή θα πρέπει να γίνει με την έναρξη λειτουργίας της Νέας Εταιρείας.

Δέσμευση (xiii)

Η Επιτροπή υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι υποδομές που αφορούν το αγκυροβόλιο και τον αγωγό μεταφοράς υγραερίου που είναι απαραίτητες για την μεταφορά του υγραερίου από το πλοίο σε αποθηκευτικούς χώρους, δεν είναι εφικτό να

κατασκευαστούν και από κάποια άλλη εταιρεία η οποία θα θέλει να δραστηριοποιηθεί στην αγορά αποθήκευσης και διαχείρισης υγραερίου, ως η θέση του Υπουργείου Εμπορείου αλλά και ανταγωνιστριών εταιρειών.

Η Επιτροπή κρίνει ότι η δέσμευση για πρόσβαση στο αγκυροβόλιο και στις σωλήνες εκφόρτωσης σε οποιαδήποτε νεοεισερχόμενη εταιρεία οδηγεί στην άρση οποιωνδήποτε αμφιβολιών της Επιτροπής ότι μια νεοεισερχόμενη εταιρεία ενδεχομένως να μην έχει πρόσβαση στις υποδομές που αφορούν το αγκυροβόλιο και τον αγωγό μεταφοράς υγραερίου, υποδομές απαραίτητες για την μεταφορά του υγραερίου από τα πλοία στους αποθηκευτικούς χώρους και δραστηριοποίησής της.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή σημειώνει ότι η πρόσβαση τρίτων σε υποδομή δύναται να έχει θετικά αποτελέσματα στην αγορά καθότι αντιμετωπίζει ένα σοβαρό φραγμό εισόδου στην αγορά αποθήκευσης υγραερίου και οδηγεί στην εξάλειψη ανησυχιών αποκλεισμού.

Όσον αφορά τη δέσμευση αναφορικά με την κοστοστέφεια της τιμολογιακής πολιτικής της Νέας Εταιρείας σε σχέση με τις χρεώσεις της για τη χρήση στο αγκυροβόλιο και στις σωλήνες εκφόρτωσης, η Επιτροπή επαναλαμβάνει τα όσα κατέγραψε αναφορικά με την κοστοστέφεια για τις υπόλοιπες χρεώσεις της Νέας Εταιρείας και θεωρεί ότι η δέσμευση (vi) σύμφωνα με την οποία, ανεξάρτητο τρίτο πρόσωπο (εντολοδόχος) το οποίο θα είναι υπεύθυνο να ελέγχει ότι τηρούνται όλες οι αναληφθείσες δεσμεύσεις θα υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς την Επιτροπή εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους με την οποία θα επιβεβαιώνεται η εφαρμογή (ή μη) των δεσμεύσεων από την Νέα Εταιρεία αναφορικά με το προηγούμενο έτος, διασφαλίζει την αρχή της κοστοστέφειας για την οποία δεσμεύονται οι Εταιρείες με τη δέσμευση (x) και την αποτελεσματικότητα της δέσμευσης αυτής.

Δέσμευση (xiv)

Η Επιτροπή κρίνει θετική τη δέσμευση των Εταιρειών όπως στην περίπτωση που η ζήτηση υπηρεσιών αποθήκευσης υγραερίου για εξυπηρέτηση της εγχώριας αγοράς αυξηθεί και οποιαδήποτε τρίτα πρόσωπα (τηρουμένων των κριτηρίων που προαναφέρθηκαν ανωτέρω) αποταθούν στη Νέα Εταιρεία για επέκταση των εγκαταστάσεων και του αποθηκευτικού χώρου της Νέας Εταιρείας, οι Εταιρείες θα προβούν σε εξέταση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας τέτοιας επέκτασης.

Η δέσμευση αυτή, αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο αυξημένης ζήτησης αποθηκευτικού χώρου, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η αποθήκευση αποτελεί αναγκαία υπηρεσία για τη δραστηριοποίηση στις αγορές εισαγωγής 'η/και χονδρικής διάθεσης υγραερίου.

Δέσμευση (xv)

Η Επιτροπή αποδέχεται την εν λόγω δήλωση των Εταιρειών ότι οι δεσμεύσεις (i)-(xiv) θα ισχύουν για όλη τη χρονική διάρκεια της λειτουργίας της Νέας Εταιρείας.

Συμπέρασμα

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή καταλήγει ότι οι πιο πάνω όροι και δεσμεύσεις είναι επαρκείς ούτως ώστε να οδηγήσουν στην άρση των αμφιβολιών της που εστιάζονται στο γεγονός ότι η Νέα Εταιρεία θα δύναται να εκμεταλλευτεί τη δεσπόζουσα θέση της και οι ιδρυτικές Εταιρείες θα έχουν την ικανότητα και το κίνητρο να αποκλείσουν ανταγωνιστές τους από την πρόσβαση σε αποθηκευτικούς χώρους που είναι απαραίτητοι για τη δραστηριοποίησή τους στις αγορές εισαγωγής και χονδρικής διάθεσης υγραερίου και τη δυνατότητα των Εταιρειών απόκτησης ευαίσθητων πληροφοριών.

Η Επιτροπή, συνεκτιμώντας όλα τα πιο πάνω, έχει την θέση ότι οι δεσμεύσεις που προτίθενται να αναλάβουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναφορικά με τις διατυπωθείσες ανησυχίες αντιμετωπίζουν επίσης και ανησυχίες που εκφράστηκαν από τρίτους.

Η Επιτροπή, υπό το φως όλων των ανωτέρω, και αξιολογώντας την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση έκρινε ομόφωνα ότι οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από τις Εταιρείες είναι επαρκείς για την άρση των αμφιβολιών που διατυπώθηκαν από την Επιτροπή στη συνεδρία της ημερομηνίας 24/2/2017.

XIV. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ

Η Επιτροπή υπό το φως όλων των ανωτέρω, και αξιολογώντας την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση καταλήγει στη διαπίστωση ότι οι ανησυχίες της για το δυνητικό

αποτέλεσμα της παρούσας πράξης συγκέντρωσης αίρονται με τις προαναφερθείσες δεσμεύσεις και όρους.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενεργώντας στη βάση του άρθρου 28(1)(α) του Νόμου, αποφάσισε ομόφωνα να κηρύξει την υπό αναφορά πράξη συγκέντρωσης συμβατή με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στη αγορά, υπό την επιφύλαξη των ακόλουθων όρων και δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε σχέση με τη δημιουργία της Νέας Εταιρείας:

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

(i) ΟΠΩΣ τροποποιήσουν την Συμφωνία Μετόχων καθώς και το Καταστατικό της V LPG PLANT LTD («Νέα Εταιρεία») έτσι ώστε τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών, να μην κατέχουν οποιαδήποτε θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας.

(ii) ΟΠΩΣ όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι της Νέας Εταιρείας προβούν σε δέσμευση/δήλωση (Declaration) ότι θα τηρούν και θα χειρίζονται πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και δεν θα αποκαλύπτουν στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών οποιοσδήποτε εμπιστευτικές και/ή ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες και/ή επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση τους ένεκα της εμπλοκής / συμμετοχής τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Νέας Εταιρείας, ως ακολούθως:

«Ο/Η υποφαινόμενος(ος)(η) _____ αρ. ταυτότητας _____ ο οποίος/ η οποία συμμετέχω στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας V LPG Ltd δια της παρούσας δεσμεύομαι και αναλαμβάνω όπως τηρώ και χειρίζομαι πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και όπως μη αποκαλύπτω σε οποιαδήποτε μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυτικών Εταιρειών, ως επίσης και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη και/ή αντιπροσώπους αυτών, τις οποιοσδήποτε εμπιστευτικές ή/και ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες ή/και επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση μου ένεκα της συμμετοχής μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της V LPG Ltd».

(iii) ΟΠΩΣ ο Γενικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας (ο διορισμός του οποίου προνοείται στον όρο 11 της Συμφωνίας Μετόχων), καθώς και ο Οικονομικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας (αν υπάρχει), προβεί σε δέσμευση/δήλωση (Declaration) ότι θα τηρεί και θα χειρίζεται πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές, και δεν θα αποκαλύπτει στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και/ή στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των Ιδρυτικών Εταιρειών οποιοσδήποτε εμπιστευτικές και/ή ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες και/ή επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση του στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του ως Γενικός Διευθυντής / Οικονομικός Διευθυντής (ανάλογα με την περίπτωση) της Νέας Εταιρείας, ως ακολούθως:

«Ο/Η υποφαινόμενος(η) _____ αρ. ταυτότητας _____ Γενικός/Οικονομικός Διευθυντής της εταιρείας V LPG Ltd δια της παρούσας δεσμεύομαι και αναλαμβάνω όπως τηρώ και χειρίζομαι πάντοτε ως άκρως εμπιστευτικές και όπως μη αποκαλύπτω σε οποιαδήποτε μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυτικών Εταιρειών, ως επίσης και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη και/ή αντιπροσώπους αυτών, τις οποιοσδήποτε εμπιστευτικές ή/και ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες ή/και επαγγελματικά μυστικά νέων δυνητικών ανταγωνιστών στις αγορές εισαγωγής και/ή χονδρικής πώλησης υγραερίου που θα δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές με αυτές των Ιδρυτικών Εταιρειών και που θα περιέλθουν σε γνώση μου στα πλαίσια των δραστηριοτήτων μου ως Γενικός/Οικονομικός Διευθυντής της Νέας Εταιρείας».

(iv) ΟΠΩΣ οι Δηλώσεις (Declarations), στην μορφή που έχουν καταγράφει πιο πάνω στις παραγράφους (ii) και (iii) θα υπογράφονται από τους Διοικητικούς Συμβούλους κάθε φορά που θα υπάρχει διορισμός νέου μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το ίδιο θα ισχύει και στην περίπτωση αλλαγής του Γενικού Διευθυντή και/ή Οικονομικού Διευθυντή (αν υπάρχει).

(v) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία, καθ' όλη την διάρκεια της λειτουργίας της, θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη και αυτόνομη οικονομική οντότητα.

(vi) ΟΠΩΣ τα Εμπλεκόμενα Μέρη διορίσουν ανεξάρτητο τρίτο πρόσωπο (trustee) το οποίο θα είναι υπεύθυνο να ελέγχει ότι τηρούνται όλες οι αναληφθείσες δεσμεύσεις και θα υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς την Επιτροπή εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους με την οποία θα επιβεβαιώνεται η εφαρμογή (ή μη) των

δεσμεύσεων από την Νέα Εταιρεία αναφορικά με το προηγούμενο έτος. Η ταυτότητα του/της εν λόγω προσώπου/οντότητας θα ανακοινωθεί στην Επιτροπή εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση στα Εμπλεκόμενα Μέρη της απόφασης της Επιτροπής ότι η Συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή.

(vii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία παρέχει στους υπάλληλους της Εγχειρίδιο Θεμάτων περί προστασίας του ανταγωνισμού (Competition Compliance Manual. Το εν λόγω Εγχειρίδιο Θεμάτων θα υπογράφεται από όλους του υπαλλήλους της Νέας Εταιρείας.

(viii) ΟΠΩΣ τα Εμπλεκόμενα Μέρη προβούν στη τροποποίηση της Συμφωνίας Μετόχων και στην προσθήκη των ακόλουθων παραγράφων 16.7.3 και 16.7.4 στη Συμφωνία Μετόχων ώστε να συμπεριληφθούν τα κριτήρια τα οποία θα λαμβάνονται υπόψη κατά το στάδιο αξιολόγησης αιτήματος αποθηκευτικής χωρητικότητας από τρίτα πρόσωπα.

“16.7.3 In the instance that the Company is presented with an application for storage and throughput by a third party (the ‘Applicant’) the Board shall meet and decide within 40 (forty) days on the basis of the following information and/or evidence which shall be provided by the Applicant to the Board:

- a. Certificate issued by the Registrar of Companies and Official Receiver (or corresponding authority of the country of registration of the Applicant) that the Applicant is in good standing.
- b. Professional reference letter issued by a certified chartered accountant, or lawyer, or reputable credit institution confirming that the Applicant has been known to them for a period of three (3) years and during this period the business relationship with the Applicant has been conducted in a satisfactory manner.

In the instance that the Applicant is a newly established legal entity and/or has not undertaken any commercial activities for a period of at least three (3) years, then the aforesaid professional reference letter may instead be issued in relation to the Applicant’s shareholders and/or ultimate beneficial owners confirming that such shareholders and/or ultimate beneficial owners (as the case may be) have been known to the issuers (ie certified chartered accountant, or lawyer, reputable credit institution) for a period of three (3)

years and during this period the business relationship with them has been conducted in a satisfactory manner.

- c. Bank guarantee from a reputable financial institution within the Republic of Cyprus and/or from another financial institution established in the Single Euro payments Area, for at least an amount equal to the semi-annual fees to be paid to the Company, which shall be valid throughout the period of storage and/or throughput to be provided by the Company to the Applicant.
- d. Certificate of insurance duly signed by the Applicant's insurer/s affirming that the Applicant maintains a comprehensive public liability insurance on the aspects of its LPG business relating to the services to be procured from the Company.
- e. Copies of all relevant licenses, permits, approvals and/or certificates relating to the Applicant's LPG business with the Company.
- f. Letter of Indemnity issued by the Applicant providing full indemnities on product quality in case of contamination of other products stored by the Company.
- g. Written confirmation by the Applicant that the storage and throughput capacity to be provided to the Applicant by the Company will be used for trading within the Republic of Cyprus only.
- h. That the period of storage capacity and throughput requested will be at least twelve months.
- i. That the capacity of storage and throughput requested will be for at least 200tons.

It is clarified that in case the total capacity of storage and throughput allocated to third parties exceeds 500 tons (or 10% of the Company's total capacity, whichever is the highest), the Company will evaluate any application but reserves the right to refuse provision of additional storage and throughput services to third parties exceeding 500 tons (or 10% of the Company's total capacity, whichever is the highest).

16.7.4 It is clarified that in case the prevailing market conditions in relation to the availability of LPG storage and/or throughput facilities in the Republic of Cyprus, change materially compared to relevant market conditions prevailing on the Effective Date, the Company shall apply to the Commission for the Protection of Competition for release of its commitment to provide third party access pursuant to clause 16.7.3 above.”

(ix) Τα Εμπλεκόμενα Μέρη δεσμεύονται όπως κοινοποιήσουν στην Επιτροπή πιστοποιητικό διευθυντών και γραμματέα όπως αυτό εκδίδεται από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και το οποίο θα παρουσιάζει τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Εταιρείας, εντός δυο μηνών (2) από την κοινοποίηση στα μέρη της απόφασης της Επιτροπής ότι η Συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή καθώς και αντίγραφα των πιο δηλώσεων (Declarations) και αντίγραφο της τροποποιημένης Συμφωνίας Μετόχων.

(x) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία διεξάγει τις εργασίες της σε εμπορική βάση η οποία θα διασφαλίζει την απουσία διακρίσεων (arm’s length basis) και όπως οι υπηρεσίες της προσφέρονται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις, με βάση κοστοστρεφή τιμολογιακή πολιτική.

(xi) ΟΠΩΣ οποιαδήποτε συναλλαγή της Νέας Εταιρείας με τις Ιδρυτικές της Εταιρείες πραγματοποιείται υπό όρους οι οποίοι είναι σε εμπορική βάση και διασφαλίζουν την απουσία διακρίσεων (arm’s length terms).

(xii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία δημοσιεύει τους τυποποιημένους όρους και προϋποθέσεις της παραχώρησης αποθηκευτικού χώρου και τον σχετικό τιμοκατάλογό της στην μελλοντική ιστοσελίδα της στο διαδίκτυο.

Η δημοσίευση αυτή θα πρέπει να γίνει με την έναρξη λειτουργίας της Νέας Εταιρείας.

(xiii) ΟΠΩΣ η Νέα Εταιρεία παρέχει σε οποιαδήποτε νεοεισερχόμενη εταιρεία, η οποία θα προβεί στην κατασκευή εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγραερίου στην περιοχή, πρόσβαση στο αγκυροβόλιο και στις σωλήνες εκφόρτωσης στην έκταση που θα είναι υπό τον έλεγχο της Νέας Εταιρείας. Η τιμολογιακή πολιτική της Νέας Εταιρείας θα είναι κοστοστρεφής. Διευκρινίζεται ότι για όλους τους χρήστες των εγκαταστάσεων της Νέας Εταιρείας η χρήση του αγκυροβολίου και των σωλήνων εκφόρτωσης θα συμπεριλαμβάνεται στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

(xiv) ΟΠΩΣ στην περίπτωση που η ζήτηση υπηρεσιών αποθήκευσης υγραερίου για εξυπηρέτηση της εγχώριας αγοράς αυξηθεί και οποιαδήποτε τρίτα πρόσωπα (τηρουμένων των κριτηρίων που προαναφέρθηκαν) αποταθούν στη Νέα Εταιρεία για επέκταση των εγκαταστάσεων και του αποθηκευτικού χώρου της Νέας Εταιρείας, τα Εμπλεκόμενα Μέρη θα προβούν σε εξέταση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας τέτοιας επέκτασης.

(xv) ΟΠΩΣ όλες οι δεσμεύσεις **(i)-(xiv)** θα ισχύουν για όλη τη χρονική διάρκεια της λειτουργίας της Νέας Εταιρείας.

Επίσης, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δυνάμει του άρθρου 40(1)(δ) του Νόμου, σε περίπτωση που η συγκέντρωση τεθεί σε εφαρμογή χωρίς την εκπλήρωση όρων και σχετικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται από τις Εταιρείες σύμφωνα με το άρθρο 28(1)(α) του Νόμου, η Επιτροπή δύναται να επιβάλει χρηματική ποινή μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών του υπόχρεου προς κοινοποίηση, κατά το αμέσως προηγούμενο της συγκέντρωσης οικονομικό έτος και επιπρόσθετα διοικητικό πρόστιμο μέχρι €8,000 για κάθε ημέρα που συνεχίζεται η παράβαση στη βάση του άρθρου 40(1)(δ).

Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι δυνάμει του άρθρου 45 του Νόμου, η Επιτροπή δύναται να ανακαλέσει οποιαδήποτε απόφαση που λήφθηκε αναφορικά με τη συμβατότητα οποιασδήποτε συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά ή δύναται να τροποποιήσει τους όρους της απόφασης αν διαπιστώσει -

(α) Ότι δόθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες ή ότι αναγκαίες πληροφορίες αναφορικά με τη συγκέντρωση αυτή απεκρύφθησαν από τον αποστολέα της κοινοποίησης ή οποιοδήποτε άλλο συμμετέχοντα της συγκέντρωσης ή από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, ή

(β) ότι οποιοσδήποτε όρος που επιβλήθηκε στους συμμετέχοντες της συγκέντρωσης από την εν λόγω απόφαση δεν έχει τηρηθεί ή έπαυσε να τηρείται.

ΛΟΥΚΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού